

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΛΙΜΝΗΣ ΠΟΥΡΝΑΡΙΟΥ

Π2: ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΜΕΛΕΤΗ:

ΚΥΒΕΝΤΙΔΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΟΣ Ε.Ε.

invalue.
Innovate.Advise.Transform.

ΚΑΤΙΝΑΣ ΠΑΞΙΝΟΥ 76, 45221, ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2023

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Το παρόν έχει συνταχθεί στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου: «Υποστήριξη της Π.Ε.Δ. Ηπείρου στην εκπόνηση Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) για την αξιοποίηση της τεχνητής λίμνης Πουρναρίου και της Παραλίμνιας ζώνης».

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
1.1	Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη.....	6
1.2	Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (Ο.Χ.Ε.).....	6
1.2.1	ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2021-2027.....	7
1.2.2	Εμπειρία Εφαρμογής των ΟΧΕ στο ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020.....	7
1.3	Σχεδιασμός και Περιεχόμενο της ΟΧΕ.....	8
2	ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ.....	9
2.1	Περιγραφή της Περιοχής Μελέτης	9
2.2	Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά.....	13
3	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.....	19
3.1	Φυσικό Περιβάλλον Π.Ε. Άρτας και ειδικότερα της Περιοχής Μελέτης	19
3.1.1	Γεωλογικά, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά	19
3.1.2	Γεωμορφολογία.....	20
3.1.3	Χλωρίδα	22
3.1.4	Ύδατα.....	25
3.1.5	Πιέσεις Περιβάλλοντος	27
3.2	Μετεωρολογικά Στοιχεία.....	28
3.2.1	Κλίμα.....	28
3.2.2	Θερμοκρασία	29
3.2.3	Σχετική υγρασία – βροχόπτωση	29
3.2.4	Άνεμοι.....	29
3.3	Προστατευόμενες περιοχές.....	30
3.3.1	Εθνικά Πάρκα.....	30
3.3.2	Περιοχές Natura 2000	30
3.3.3	Υγρότοποι RAMSAR.....	31
3.3.4	Περιοχές Προστασίας Οικοτόπων και Ειδών	31
4	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ & ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	33
4.1	Κέντρα 5ου επιπέδου	33
4.2	Κέντρα 6ου επιπέδου	34
4.3	Κέντρα 7ου επιπέδου	34
4.4	Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ)	39
4.5	Ζώνες προστασίας	42
4.5.1	Καθορισμός περιοχών για την εφαρμογή ΠΕΧΠ, ΣΟΑΠ και ΕΧΣ	42
4.5.2	Ζώνες προστασίας τοπίου στον παράκτιο χώρο	43
4.5.3	Ζώνες προστασίας τοπίου στον ορεινό χώρο.	43

5	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ	45
5.1	Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών για το Υδατικό Διαμέρισμα Αράχθου	45
5.2	Υδατικό Διαμέρισμα (ΥΔ) Ηπείρου	45
5.3	Υποδομές.....	47
5.3.1	Δίκτυα Ύδρευσης.....	47
5.3.2	Αποχετευτικό Δίκτυο	47
5.3.3	Άρδευση.....	48
5.3.4	Αντιπλημμυρικά έργα	48
6	ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	49
6.1	Χερσαίες Υποδομές.....	49
6.2	Υποδομές Εναέριων Υποδομών	51
6.3	Συνέργεια Περιοχής Μελέτης με ΣΒΑΚ Άρτας	51
6.4	Προοπτικές.....	52
7	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ.....	53
7.1	Πρωτογενής τομέας.....	53
7.1.1	Γεωργία.....	54
7.1.2	Κτηνοτροφία.....	56
7.1.3	Δευτερογενής τομέας	57
7.2	Τριτογενής τομέας.....	59
7.2.1	Τουρισμός – Περιφέρεια Ηπείρου.....	59
7.2.1.1	Αφίξεις σε Ξενοδοχειακές Μονάδες και λοιπά Καταλύματα	61
7.2.1.2	Κατανομή Αφίξεων αλλοδαπών και ημεδαπών τουριστών σε ξενοδοχεία, 2018	62
7.2.1.3	Τουριστικές Μονάδες στην Περιφέρεια Ηπείρου (Κατηγορίες Αστεριών) 63	
7.2.1.4	Ενοικιαζόμενα Δωμάτια	64
7.2.1.5	Κάμπινγκ.....	64
7.2.1.6	Καταλύματα σε πλατφόρμες βραχυχρόνιας μίσθωσης	64
7.2.1.7	Επισκεψιμότητα Αρχαιολογικών Χώρων & Μουσείων	65
7.2.2	Τουρισμός στην περιοχή μελέτης	66
7.2.2.1	Τουριστικά Καταλύματα	68
7.2.2.2	Εστίαση	68
7.3	Ανάπτυξη Ανανεώσιμων πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ).....	68
7.4	Δείκτες απασχόλησης και παραγωγικής δραστηριότητας	70
7.4.1	Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (ΑΕΠ).....	70
7.4.1.1	Περιφέρεια Ηπείρου	70

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

7.4.1.2	Π.Ε. Άρτας	70
7.4.2	Επιχειρηματικότητα.....	72
7.4.3	Απασχόληση	74
7.4.3.1	Περιφέρεια Ηπείρου	74
7.4.3.2	Π.Ε. Άρτας	74
7.4.4	Συμπεράσματα	82
8	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	83
8.1	Υποδομές Υγείας.....	83
8.2	Υποδομές Πολιτισμού	85
9	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ	92
10	ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ.....	105
10.1	Ιστορία των μονοπατιών της περιοχής παρέμβασης.....	105
10.2	Υφιστάμενη Κατάσταση.....	105

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το στρατηγικό σχέδιο για την Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση στην Τεχνητή Λίμνη Πουρναρίου υλοποιείται σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Ε.Ε. και της χώρας για την Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη.

1.1 Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη

Η **Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη** καλείται να συμπληρώσει και να μεγιστοποιήσει τα οφέλη από την άσκηση των τομεακών πολιτικών και των προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Ειδικότερα, η Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη καλείται να αντιμετωπίσει συγκροτημένα τις ιδιαίτερες προκλήσεις στο χωρικό επίπεδο, να μεγιστοποιήσει τα οφέλη από το ΕΣΠΑ σε χωρικό επίπεδο και να προωθήσει την αποδοτική εφαρμογή των νέων «εργαλείων».

Τα βασικά νέα εργαλεία για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων είναι:

- η **Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ)**,
- η **Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (ΒΑΑ)** και
- η **Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ)**.

Για την Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη δύναται να αξιοποιηθούν πόροι από τα 5 Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ)) και διάφορες πηγές χρηματοδότησης (Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΤΕΠ), Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) κλπ.), ώστε να είναι δυνατή η πολυταμειακή και πολυτομεακή παρέμβαση στις περιοχές εφαρμογής των παραπάνω εργαλείων.

1.2 Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (Ο.Χ.Ε.)¹²³⁴

Οι **Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ)** αποτελούν εργαλείο ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης για την εφαρμογή αναπτυξιακών στρατηγικών σε χωρικές ενότητες που παρουσιάζουν συγκεκριμένα προβλήματα, ή διακρίνονται από σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες. Η εφαρμογή των ΟΧΕ ακολουθεί τις σχετικές διατάξεις του θεσμικού πλαισίου των ΕΔΕΤ, δηλ. του Γενικού Κανονισμού και των Κανονισμών ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΕΣ.

¹ «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027» (ΦΕΚ 61/ Α' /2022)

² «Εγκύκλιος Σχεδιασμού, Υλοποίησης και παρακολούθησης Ο.Χ.Ε. ως εργαλείων Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης των Ε.Π. 2014-2020», Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ (ΕΑΣ), Αρ. Πρωτ.: 81168/ΕΥΣΣΑ 1796, 2015

³ «Οδηγίες για τη διαχείριση και εφαρμογή των στρατηγικών ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης», Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ (ΕΑΣ), Αρ. πρωτ.:40134/ΕΥΘΥ/373/2016

⁴ «Κατευθύνσεις για την επιλογή και σχεδιασμό των στρατηγικών στο πλαίσιο των ΟΧΕ, ΟΧΕ-ΒΑΑ και ΤΑΠΤΟΚ», Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ (ΕΑΣ), Αρ. Πρωτ. 124143/2022

Οι ΟΧΕ μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τα Ταμεία ΕΚΤ, ΕΤΠΑ και Ταμείο Συνοχής, ενώ όπου κριθεί απαραίτητο θα μπορούσαν να συμπληρώσουν τις ΟΧΕ, δράσεις χρηματοδοτούμενες από συγκεκριμένα μέτρα των Ταμείων ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ.

Οι βασικές περιοχές, στις οποίες δύναται να εφαρμοσθούν Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις, είναι: υπό-περιφερειακές, δια-περιφερειακές περιοχές και ειδικά για τον αστικό χώρο, περιοχές των οποίων ο πληθυσμός τους ξεπερνά τους 10000 κατοίκους.

1.2.1 ΠΕΠ ΗΠΕΙΡΟΥ 2021-2027⁵

Οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις θα χρηματοδοτηθούν από τα ΠΕΠ 21-27 και το Τομεακό Πρόγραμμα «Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας και Θάλασσας». Στο πλαίσιο των ΠΕΠ, το ΕΤΠΑ θα αποτελέσει το βασικό Ταμείο χρηματοδότησης και το ΕΚΤ+ θα χρηματοδοτήσει συμπληρωματικές δράσεις που θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα των περιοχών και των κοινωνιών εφαρμογής των εν λόγω στρατηγικών. Σε ότι αφορά το ΕΤΘΑΥ (Πρόγραμμα Αλιείας, Υδατοκαλλιέργειας και Θάλασσας) υποστηρίζει την εφαρμογή ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε παράκτιες, νησιωτικές και αλιευτικές περιοχές στο πλαίσιο εφαρμογής Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης. Τέλος, το ΕΓΤΑΑ μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ θα συμβάλει σημαντικά στην ενδυνάμωση και ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών με την εφαρμογή των τοπικών προγραμμάτων τύπου LEADER.

Κύριες προτεραιότητες είναι η ενίσχυση της χωρικής συνοχής, την ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της Ηπείρου και τη διαφοροποίηση των τοπικών οικονομιών, την ενίσχυση της ελκυστικότητας και την ανάδειξη της ταυτότητας των μεγάλων αστικών κέντρων. Επίσης επιδιώκεται η μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, η αναζωογόνηση υποβαθμισμένων αστικών περιοχών και η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.

1.2.2 Εμπειρία Εφαρμογής των ΟΧΕ στο ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020

Η εμπειρία εφαρμογής των ολοκληρωμένων χωρικών παρεμβάσεων ανέδειξε την ανάγκη:

- ενεργού και έγκαιρης συμμετοχής των τοπικών αρχών στο σχεδιασμό των στρατηγικών τους προκειμένου να αποκτήσουν την "ιδιοκτησία" των εν λόγω παρεμβάσεων,
- ανάληψης από τους ίδιους τους ΟΤΑ της ουσιαστικής διακυβέρνησης των ολοκληρωμένων χωρικών παρεμβάσεων και της "κυριότητάς" τους,
- ενίσχυσης των τοπικών δικαιούχων που υλοποιούν έργα και δράσεις, με έμπυχο δυναμικό και τεχνογνωσία. Σε όλα τα στάδια του σχεδιασμού των στρατηγικών, του προγραμματισμού και εφαρμογής των δράσεων, της παρακολούθησης υλοποίησης των χωρικών παρεμβάσεων θα επιδιώκεται η δημιουργία εταιρικής σχέσης.

Αυτή θα περιλαμβάνει τη συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία όλων των τοπικών συντελεστών - τοπική αυτοδιοίκηση πρώτου και δεύτερου βαθμού, κεντρική διοίκηση, εκπρόσωποι των επιχειρήσεων και της κοινωνίας των πολιτών συμπεριλαμβανομένων των φορέων που ασχολούνται με θέματα αναπηρίας, κοινωνικών δικαιωμάτων και ένταξης. Το πλήθος των στρατηγικών επιδιώκεται να διασφαλίζει την αντιμετώπιση των σημαντικότερων αναγκών αποφεύγοντας παράλληλα τον κατακερματισμό των πόρων.

⁵ ΕΠ «ΗΠΕΙΡΟΣ 2021-2027», <https://www.espa-epirus.gr/category/op2021info-30>

Λαμβάνοντας υπόψη την αποτίμηση του σχεδιασμού και υλοποίησης των ΟΧΕ-ΒΑΑ κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020, οι στρατηγικές της περιόδου 2021-2027 θα έχουν μακροχρόνιο ορίζοντα ανεξάρτητα από προγραμματικές και πολιτικές περιόδους με όραμα, συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους, και ένα συνεκτικό σχέδιο δράσης που θα ιεραρχεί τις δράσεις και τα έργα προτεραιότητας.

1.3 Σχεδιασμός και Περιεχόμενο της ΟΧΕ

Στο πλαίσιο προετοιμασίας κατάρτισης της ΟΧΕ της Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου υπογράφηκε στις 28.11.2022 Προγραμματική Συμφωνία (ΠΣ) μεταξύ των εμπλεκόμενων Δήμων που αποτελούνται από:

- το Δήμο Αρταίων,
- το Δήμο Νικολάου Σκουφά,
- το το Δήμο Γεωργίου Καραϊσκάκη και
- το Δήμο Κεντρικών Τζουμέρκων.

Αντικείμενο της ΠΣ είναι η υποστήριξη στον σχεδιασμό και σύνταξη της ΟΧΕ μέσω των εκπροσώπων των Δήμων στην Ομάδα Σχεδιασμού και στην Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης. Η Ομάδα Σχεδιασμού έχει αρμοδιότητα την διερεύνηση τεχνικών και επιχειρησιακών ζητημάτων όπως η οριοθέτηση της περιοχής παρέμβασης και γενικά η συγκέντρωση όλου του απαιτούμενου διαθέσιμου υλικού (μελέτες, επιχειρησιακά σχέδια, υπο ένταξη έργα) που αφορούν την ΟΧΕ της Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου, ενώ η Κοινή Επιτροπή έχει αντικείμενο τον συντονισμό και η παρακολούθηση όλων των εργασιών που απαιτούνται για την εκτέλεση της παρούσας Προγραμματικής Συμφωνίας και ειδικότερα την έγκριση της Στρατηγικής και των δράσεων που θα περιλαμβάνει η ΟΧΕ. Στο παραπάνω πλαίσιο, το παρόν κείμενο αποτελεί τη βασική Στρατηγική για το Πρόγραμμα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων στην περιοχή της Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου και περιλαμβάνει συνοπτικά:

- **Ανάλυση Υφιστάμενης Κατάστασης και Περιγραφή της Περιοχής Παρέμβασης**
- **SWOT Ανάλυση της Περιοχής Παρέμβασης**
- **Στρατηγική της ΟΧΕ**

2 ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

2.1 Περιγραφή της Περιοχής Μελέτης

Η προτεινόμενη περιοχή μελέτης της Ο.Χ.Ε. Λίμνης Πουρναρίου οριοθετείται στην Π.Ε. Άρτας, και περιλαμβάνει το σύνολο του λιμναίου τμήματος, και εκτάσεις αποτελεί τμήμα τεσσάρων Καλλικρατικών Δήμων, όπως έχουν διαμορφωθεί σήμερα, των **Δήμων Αρταίων, Νικολάου Σκουφά, Κεντρικών Τζουμέρκων, και Γ. Καραϊσκάκη**. Ειδικότερα η περιοχή μελέτης χωροθετείται από νότια πλησίον του **δεύτερου φράγματος Πουρναρίου και των οικισμών Πέτα από ανατολικά και Βλαχέρνας (Γραμμενίτσας) από δυτικά και βορειότερα μέχρι και τη γέφυρα Τζαρή και την ΤΚ Δαφνωτής δυτικά και την ΤΚ Ράμιας ανατολικά**.

Εντός της περιοχής μελέτης στην ενότητα αυτή εντάσσεται όλο το σύστημα της μεγάλης τεχνητής λίμνης Πουρναρίου και του Αράχθου μέχρι και την γέφυρα Τζαρή.

Η τεχνητή λίμνη Πουρναρίου βρίσκεται στα βορειοανατολικά του Δήμου Αρταίων, στη Δημοτική Ενότητα Ξηροβουνίου, δυτικά του Δήμου Νικολάου Σκουφά και του Δήμου Γ. Καραϊσκάκη και νοτιοδυτικά του Δήμου Κεντρικών Τζουμέρκων. **Έχει έκταση περίπου 1.700 εκτάρια** και δημιουργήθηκε μετά την κατασκευή του ομώνυμου υδροηλεκτρικού φράγματος.

Παράλληλα στην περιοχή εντάσσεται όλο το υπέργειο υδάτινο σύστημα που τροφοδοτεί την λίμνη Πουρναρίου, το Κορφοβούνι δυτικά και άλλες λοφώδεις εξάρσεις ανατολικά της λίμνης. Στην περιοχή αυτή αναπτύσσεται οικιστικό δίκτυο περίπου **20 κοινοτήτων και 76 οικισμών** με πιο δυναμικούς την Δημοτική Κοινότητα **Πέτα**, την **Τ.Κ. Παναγιάς**, την **Τ.Κ. Μελάτων**, την **Τ.Κ. Κυψέλης**, την **Τ.Κ. Ανεμορράχης** και την **Τ.Κ. Ράμιας** από ανατολικά και των Κοινοτήτων **Βλαχέρνας, Γραμμενίτσας, Αμμότοπου και Ροδαυγής** δυτικά, ενώ όλοι οι οικισμοί στο σύνολο τους εξυπηρετούνται από την **πόλη της Άρτας**.

Η περιοχή αυτή έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά φυσικού περιβάλλοντος συνδυάζει διαφορετικά τοπία, περιοχές ιδιαίτερης αισθητικής αξίας καθώς και εν δυνάμει αξιόλογες κοινότητες.

Βρίσκεται μέσα σε τμήμα της κοιλάδας του Αράχθου, το οποίο περιβάλλεται δυτικά από τις ανατολικές υπώρειες του όρους Ξηροβούνι και ανατολικά από μία ημιορεινή ζώνη των ΝΔ απολήξεων των Αθαμανικών Ορέων (Χριστόφορος, Δίστρατο). Τα υψόμετρα αυτής της ημιορεινής λοφώδους περιοχής, που περιβάλλει τους ταμιευτήρες κυμαίνονται από 400 - 700 μέτρα.

Η περιοχή παρέμβασης χωρίζεται σε τέσσερις ενότητες:

- **Η παραλίμνια περιοχή** που εκτείνεται από το Φράγμα Πουρναρίου στα όρια της Δημοτικής Ενότητας Πέτα ανατολικά έως και τη Τ.Κ. Ράμιας προς βορρά και της Δημοτικής Ενότητας Βλαχερνών δυτικά έως και τη Τ.Κ. Σκούπας προς βορρά, που καταλήγει ο Άραχθος ποταμός, ενώ περιλαμβάνει και το σύνολο της τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου 1.
- **Η παραποτάμια περιοχή** που εκτείνεται από την Τ.Κ. Σκούπας της Δ.Ε. Ξηροβουνίου δυτικά και την Τ.Κ. Ράμιας της Δ.Ε. Αγνάντων ανατολικά, στο ύψος

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

της γέφυρας Τζαρή, όπου και καταλήγει η περιοχή μελέτης και περιλαμβάνει όλες τις παραποτάμιας και παραρεμάτιες περιοχές εκατέρωθεν της κοίτης του Αράχθου (για παράδειγμα π. Σαραντάπορος και π. Καλεντίνης).

- **Τα Διοικητικά Όρια Τοπικών Κοινοτήτων (και οι οικισμοί τους) εκτός της παραποτάμιας ζώνης**, που έχουν αξιολογη δυναμικότητα και εύκολη πρόσβαση στην παραποτάμια περιοχή.
- **Τα σημεία ενδιαφέροντος περιφερειακής σημασίας εκτός της παραποτάμιας ζώνης**, τα οποία όμως αποτελούν πόλους έλξης για τους επισκέπτες της λίμνης.

Οριοθέτηση περιοχής μελέτης

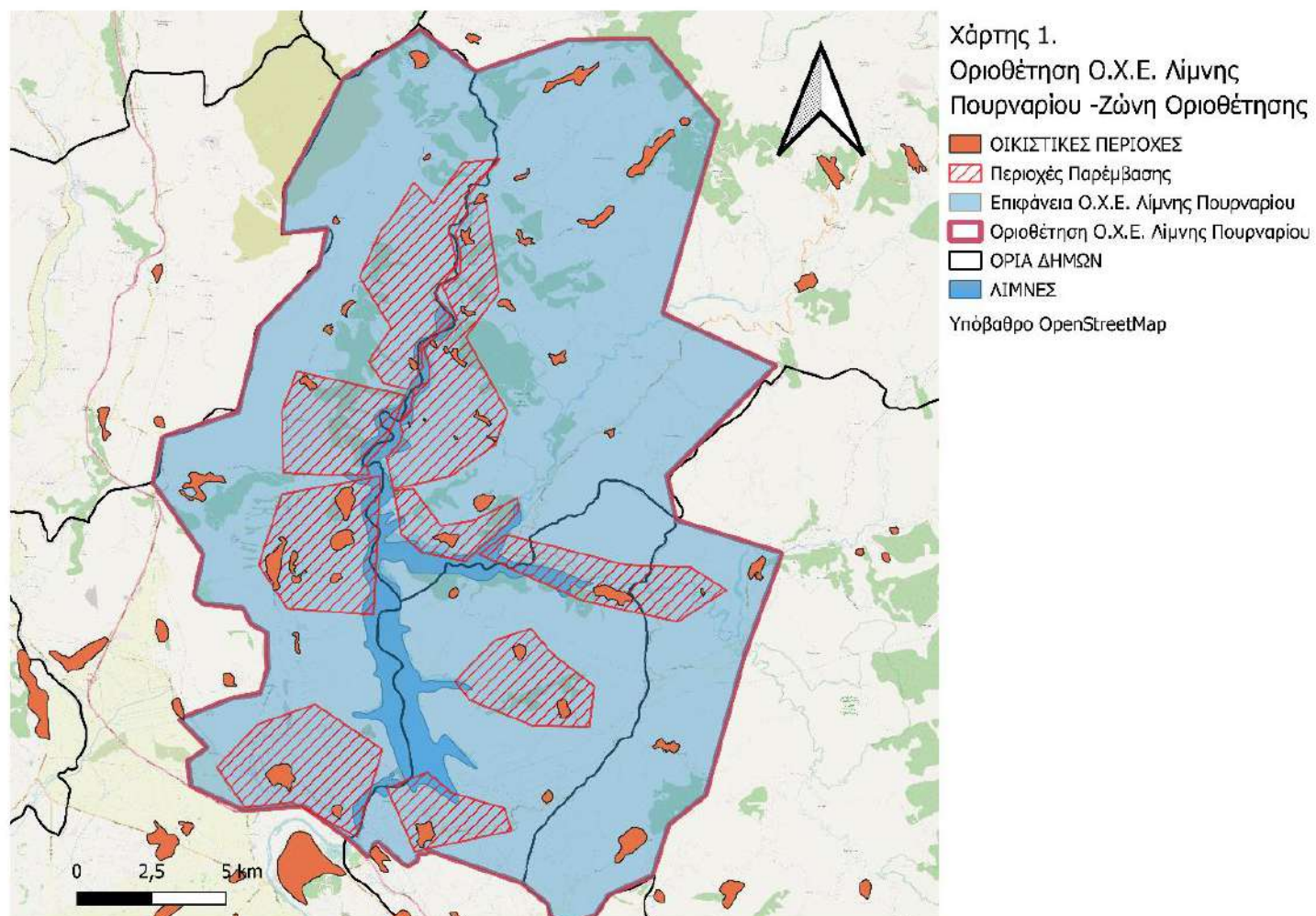
Το όριο της περιοχής μελέτης φαίνεται στον ανάγλυφο χάρτη της Περιφέρειας Ηπείρου με τα σχετικά διοικητικά όρια των Δήμων της, και σε σμίκρυνση στο χάρτη της επόμενης σελίδας.

Χάρτης 0. Χωροθέτηση Ο.Χ.Ε. Λίμνης Πουρναρίου στην Περιφέρεια Ηπείρου

- Οριοθέτηση Ο.Χ.Ε. Λίμνης Πουρναρίου
- Επιφάνεια Ο.Χ.Ε. Λίμνης Πουρναρίου
- Περιφέρεια Ηπείρου
- ΟΡΙΑ ΔΗΜΩΝ
- ΛΙΜΝΕΣ

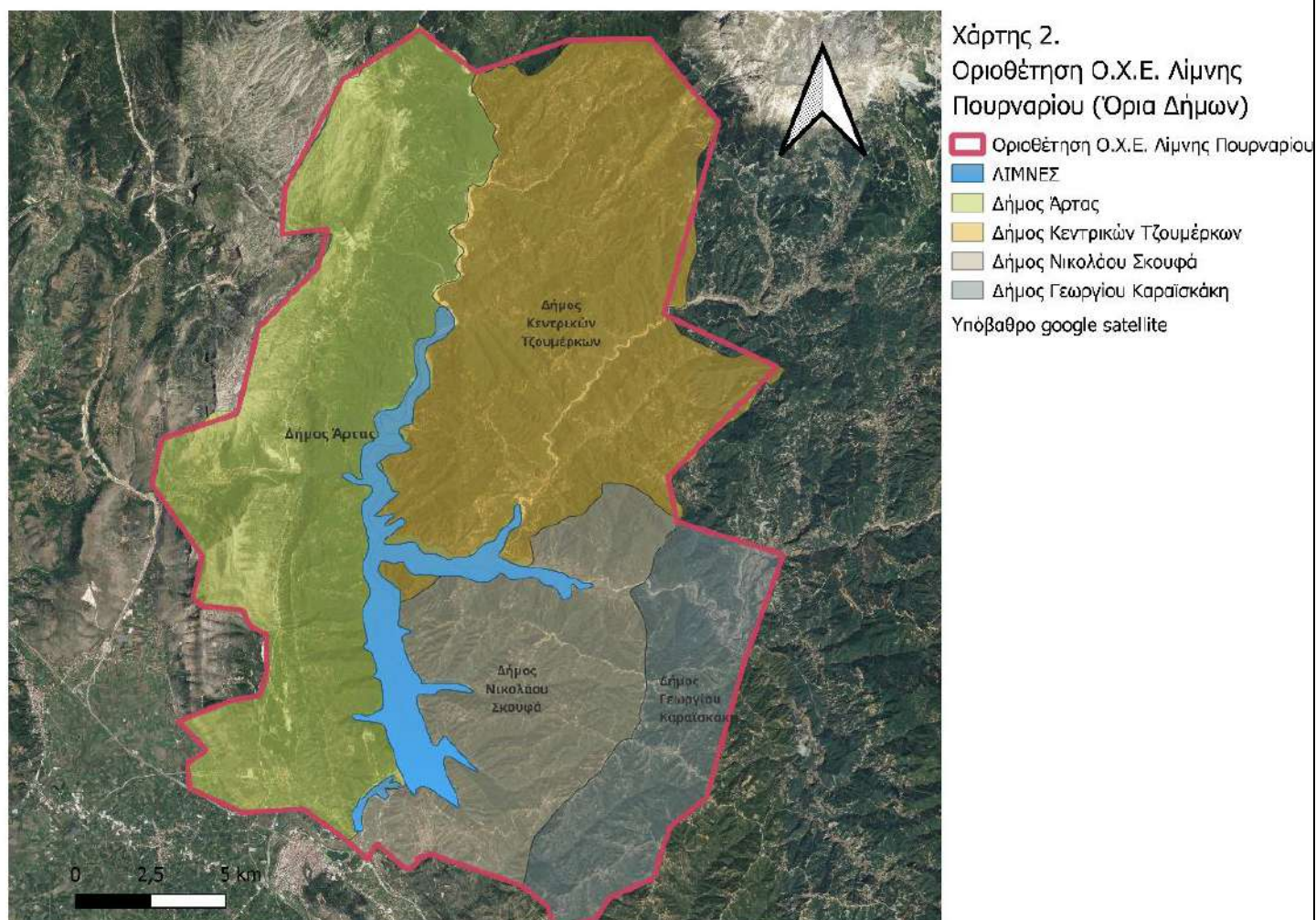
Υπόβαθρο google satellite

Στον Χάρτη 1 με υπόβαθρο του OpenStreet Map χωροθετείται η περιοχή της μελέτης, καθώς και οι βασικές ζώνες επεμβάσεων παράχθια της λίμνης.

Ειδικότερα σε σχέση με τα διοικητικά όρια των δήμων, η περιοχή της μελέτης, περιλαμβάνει εκτάσεις των Δήμων Αρταίων, Νικολάου Σκουφά, Γ. Καραϊσκάκη και Κεντρικών Τζουμέρκων (Χάρτης 2).

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Ανά Κατεύθυνση τα όρια της περιοχής μελέτης::

- 1. Ανατολικά.** Όρια ανατολικά αποτελούν τα διοικητικά όρια των Τ.Κ. Πέτρας, Τ.Κ. Διασέλου (το όριο τίθεται στο νότο από το όριο της Τ.Κ. Πέτρας και στο βορρά στο ύψος της τομής της Ε.Ο. Άρτας-Πηγών με τα όρια της Τ.Κ. Άνω Καλεντίνης) και Τ.Κ. Άνω Καλεντίνης (το όριο στο συγκεκριμένη Τ.Κ. προκύπτει φέροντας νοητή γραμμή από τον Ε.Ο. Άρτας- Πηγών(τομή με όρια της Τ.Κ. Άνω Καλεντίνης) προς το ύψος της γέφυρας Βρατσίστας της Άνω Καλεντίνης, και από εκεί προ το όριο μεταξύ των Δήμων Κεντρικών Τζουμέρκων & Δήμου Νικολάου Σκουφά) του Δήμου Γ. Καραϊσκάκη. Από το Δήμο Κεντρικών Τζουμέρκων τα όρια της περιοχής μελέτης είναι τα όρια της Τ.Κ. Κάτω Αθαμάνιου, της Τ.Κ. Κυψέλης, της Τ.Κ. Ανεμορράχης, και της Τ.Κ. Ράμιας.
- 2. Βόρεια.** Όριο της μελέτης είναι τα διοικητικά όρια των Τ.Κ. Ράμιας (Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων) και Τ.Κ. Δαφνωτής & Τ.Κ. Φανερωμένης (Δήμος Αρταίων).
- 3. Δυτικά.** Όριο της μελέτης είναι τα διοικητικά όρια των Τ.Κ. Φανερωμένης, Τ.Κ. Αμμότοπου (με όριο τη νοητή γραμμή από την Ιόνια Οδό προς την κορυφογραμμή της Τ.Κ. Κορφοβουνίου), την Τ.Κ. Κορφοβουνίου, την Τ.Κ. Γραμμενίτσας, και Τ.Κ. Βλαχέρνας.
- 4. Νότια:** Όρια είναι τα διοικητικά όρια των Τ.Κ. Βλαχέρνας και Δ.Κ. Πέτας (με όριο της Δ.Κ. Πέτα την Ιόνια Οδό από δυτικά και την Ε.Ο. Άρτας-Τρικάλων από ανατολικά)

Να αναφερθεί πως στους οικισμούς της νότιας χωρικής ενότητας (Πέτα, Βλαχέρνα & Γραμμενίτσα) είναι ανεπτυγμένες κάποιες δραστηριότητες του τριτογενούς τομέα και υπηρεσίες που αφορούν καθημερινές εξυπηρετήσεις, ενώ στους οικισμούς που βρίσκονται στο ανατολικό τμήμα της περιοχής μελέτης και ανατολικά της λίμνης, τέτοιες δραστηριότητες παρατηρούνται στην Άνω Καλεντίνη, Παναγία, στον παρόδιο οικισμό Μελάτες, καθώς και στη Ράμια βορειοανατολικά. Τέλος στη δυτική πλευρά της λίμνης τέτοιες δραστηριότητες παρατηρούνται κυρίως στον οικισμό Ροδαυγή.

2.2 Δημογραφικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά⁶

Οι τοπικές κοινότητες που περιλαμβάνονται στη μελέτη είναι:

Όνομα	Πληθυσμός (Απογραφή 2011)
Δήμος Αρταίων	
Δημοτική Ενότητα Βλαχέρνων	
Τοπική Κοινότητα Βλαχέρνας	388
Βλαχέρνα,η	
Ζαρκαδαίικα,τα	
Τοπική Κοινότητα Γραμμενίτσας	1.355
Βρυσούλες,οι	
Γραμμενίτσα,η	
Σκαμνιά,η	
Τοπική Κοινότητα Κορφοβουνίου	655
Δάφνη,η	
Δρυών,ο	
Έλατος,ο	
Κορφοβούνιον,το	
Ρουμάνια,τα	
Δημοτική Ενότητα Ξηροβουνίου	
Τοπική Κοινότητα Δαφνωτής	110
Δαφνωτή, η	
Προφήτης Ηλίας, ο	
Τοπική Κοινότητα Αμμότοπου	994
Αμμότοπος, ο	
Τοπική Κοινότητα Πιστιανών	259
Καλλιθέα,η	
Πιστιανά, τα	
Πλατάνια, τα	
Τοπική Κοινότητα Ροδαυγής	390
Άμμος, η	
Καθαροβούνιον, το	
Περδικάριον, το	
Ροδαυγή, η	
Σουμέσιον, το	
Τοπική Κοινότητα Σκούπας	143

⁶ Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Απογραφή Πληθυσμού 2021, <https://www.statistics.gr/2021-census-res-pop-results>

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Κάμπος, ο	
Κάρδαμος, ο	
Παλαιοχώριον, το	
Πλατανάκια, τα	
Σκούπα, η	
Τσιαπαλαίικα, τα	
Φράξος, ο	
Δήμος Νικολάου Σκουφά	
Δημοτική Ενότητα Πέτα	4.063
Άγιος Δημήτριος, ο	
Κλειστόν, το	
Πέτα, το	
Πουρνάρι, το	
Τοπική Κοινότητα Μαρκινιάδας	434
Διασέλλα, η	
Ζυγός, ο	
Μαρκινιάδα, η	
Μέγκλα, η	
Μελάται, αι	
Δήμος Γ. Καραϊσκάκη	
Δημοτική Ενότητα Γ. Καραϊσκάκη	
Τοπική Κοινότητα Διάσελλου	562
Κοκκινοπηλιά, τα	
Παναγιά, η	
Τοπική Κοινότητα Πέτρας	503
Άνω Πέτρα, η	
Κέδρος, ο	
Σελίνα, τα	
Δημοτική Ενότητα Ηρακλείας	
Τοπική Κοινότητα Άνω Καλεντίνης	548
Άγιος Αθανάσιος, ο	
Άνω Καλεντίνη, η	
Επάνω Σέση, η	
Μέγα Κάμπος, ο	
Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων	
Δημοτική Ενότητα Αθαμανίας	
Τοπική Κοινότητα Διστράτου	198
Δαφνούλα, η	
Δίστρατον, το	
Τζαπάδα, η	
Τραπεζάκιον, το	
Τοπική Κοινότητα Κάτω Αθαμανίου	322
Αγγελαιίικα, τα	
Άγιος Γεώργιος, ο (Τ.Κ. Κάτω Αθαμανίου)	
Άγιος Χαράλαμπος, ο	
Γωνιά, η	
Ταύλα, η	
Φωταίικα, τα	
Τοπική Κοινότητα Κάτω Καλεντίνης	91
Άγιος Κωνσταντίνος, ο	
Κάτω Καλεντίνη, η	

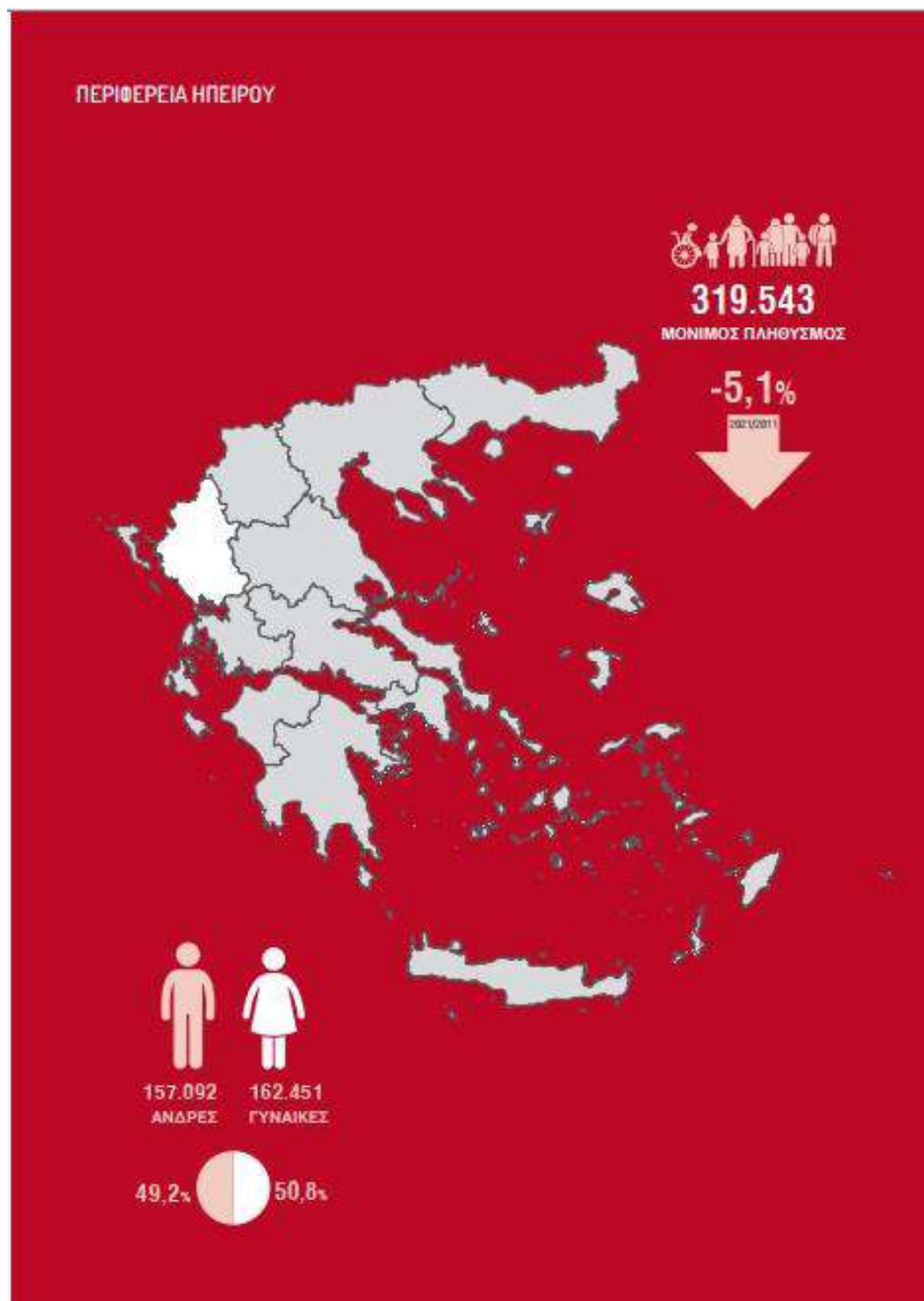
Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Τοπική Κοινότητα Κεντρικού	248
Ανδρέας, ο	
Βαθύκαμπος, ο	
Κεντρικόν, το	
Κρυονέριον, το	
Λαγκάδια, τα	
Πτέρη, η	
Τοπική Κοινότητα Ανεμορράχης	174
Ανεμορράχη, η	
Τοπική Κοινότητα Κυψέλης	
Άγιος Γεώργιος (Τ.Κ. Κυψέλης)	
Καλλονή, η	
Κυψέλη, η	
Δημοτική Ενότητα Αγνάντων	
Τοπική Κοινότητα Ράμιας	273
Γερόβρυση, η	
Ελαφοπήδημα, το	
Λιβάδι, το	
Ντάρα, η	
Ράμια, η	

Ο πληθυσμός των παραπάνω τοπικών κοινοτήτων είναι συνολικά 11.710 άτομα σύμφωνα με την απογραφή του 2011, και μιας και μέχρι σήμερα δεν είναι δημοσιευμένα τα δεδομένα της 2021 απογραφής για τις τοπικές κοινότητες της περιοχής παρέμβασης.

Έχοντας όμως υπόψη ότι συνολικά η μείωση του πληθυσμού σύμφωνα με την απογραφή του 2021, για την Π.Ε. Άρτας είναι -5,82 %, συμπεραίνουμε ότι ο πληθυσμός των υπόψη κοινοτήτων προσεγγίζει τον αριθμό των 11.028 ατόμων.

Ο μόνιμος πληθυσμός της Περιφέρειας Ηπείρου, με βάση την απογραφή του 2021 της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), ήταν 319.543, από τους οποίους οι 157.092 (49,2%) ήταν άντρες και οι 162.451 (50,8%) γυναίκες.

Κατά την απογραφή του 2011, ο μόνιμος πληθυσμός της Περιφέρειας ήταν 336.856 κάτοικοι, γεγονός που φανερώνει μείωση του πληθυσμού στη διάρκεια της δεκαετίας, κατά 5,10%. Λαμβάνοντας υπόψη την συνολική έκταση της Περιφέρειας Ηπείρου (9.203 km²), η περιοχή μελέτης εμφανίζει σημαντικά μικρότερη πληθυσμιακή πυκνότητα από αυτή της χώρας. Ειδικότερα, η πληθυσμιακή πυκνότητα της Περιφέρειας Ηπείρου εκτιμάται στα 34,72 περίπου άτομα ανά km², ενώ της χώρας στα 81,9 άτομα ανά km². Η επίδοση αυτή την κατατάσσει σε μια από τις πλέον αραιοκατοικημένες Περιφέρειες της χώρας.

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Στον Πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται η κατανομή του μόνιμου πληθυσμού Περιφερειακή Ενότητα Άρτας σύμφωνα με την απογραφή του 2021.

63.927
ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

-5,8%

49,7% 50,3%
31.785 32.142
ΑΝΔΡΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Περιφερειακή Ενότητα Άρτας

Δήμος	Πληθυσμός		Άνδρες		Γυναίκες	
	2011	2021	2011	2021	2011	2021
ΑΡΤΑΙΩΝ	43.166	41.633	21.216	20.433	21.950	21.200
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ	5.780	5.321	2.945	2.784	2.835	2.537
ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ	6.178	5.562	3.053	2.898	3.125	2.664
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΚΟΥΦΑ	12.753	11.411	6.321	5.670	6.432	5.741

Με βάση τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., έχουμε τα ποσοστά εξέλιξης του πληθυσμού στην Π.Ε. Άρτας, σε σχέση με τις δεκαετίες απογραφές (2001, 2011, 2021):

	Πληθυσμός 2021	Πληθυσμός 2011	Εξέλιξη Πληθυσμού (%) 2011-2021	Πληθυσμός 2011	Πληθυσμός 2001	Εξέλιξη Πληθυσμού (%) 2001-2011
Περιφερειακή Ενότητα Άρτας	63.927	67.877	-5,82%	67.877	73.620	-7,80%
Δήμος Αρταίων	41.633	43.166	-3,55%	43.166	44.136	-2,20%
Δήμος Γ. Καραϊσκάκη	5.321	5.780	-7,94%	5.780	7.131	-18,95%
Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων	5.562	6.178	-9,97%	6.178	7.862	-21,42%
Δήμος Νικ. Σκουφά	11.411	12.753	-10,52%	12.753	14.491	-11,99%

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, προκύπτει πως η Περιφέρεια Άρτας παρουσιάζει έναν εξαιρετικά γερασμένο πληθυσμό. Κύρια δημογραφική τάση της Π.Ε. Άρτας αποτελεί η πληθυσμιακή συρρίκνωση και η γήρανση του πληθυσμού της. Η τάση αυτή οφείλεται σε σαφή χωρικά χαρακτηριστικά και συνδέεται άμεσα με τις κατά τόπους δυνατότητες και προοπτικές οικονομικής ανάπτυξης. Στον παρακάτω Πίνακα παρουσιάζεται ο αριθμός των γεννήσεων στην Περιφέρεια Άρτας σύμφωνα με τον τόπο μόνιμης κατοικίας της μητέρα για το διάστημα 2015-2019. Από τα στοιχεία αυτά, παρατηρείται πως ο αριθμός των γεννήσεων παρουσιάζει πτωτική πορεία:

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

	2015	2016	2017	2018	2019
Σύνολο Ελλάδος	91.847	92.898	88.553	86.440	83.763
Περιφέρεια Ηπείρου	2.489	2.466	2.337	2.222	2.219
Π.Ε. Άρτας	477	425	441	385	399

Εικόνα 1. Αριθμός Γεννήσεων ανά Ενότητα

Στον Πίνακα 6. 18 παρουσιάζεται ο αριθμός των γεννήσεων κατά τον τόπο μόνιμης κατοικίας της μητέρας και των θανάτων κατά τον τόπο μόνιμης κατοικίας του θανόντα, όπως καταγράφηκαν από την ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το έτος 2019. Ο μειωμένος αριθμός των γεννήσεων, συνδυαστικά με τον αριθμό των θανάτων που σημειώθηκαν κατά το ίδιο έτος, οδηγούν σε μια αρνητική φυσική μεταβολή του πληθυσμού της Π.Ε. Άρτας.

Τόπος Μόνιμης Κατοικίας	Γεννήσεις	Θάνατοι	Φυσική Μεταβολή
Σύνολο Χώρας	83.763	124.956	-41.193
Περιφέρεια Ηπείρου	2.219	4.155	-1.936
Π.Ε. Άρτας	339	1.010	-671

Εικόνα 2. Ισοζύγιο Γεννήσεις-Θάνατοι ανά Ενότητα

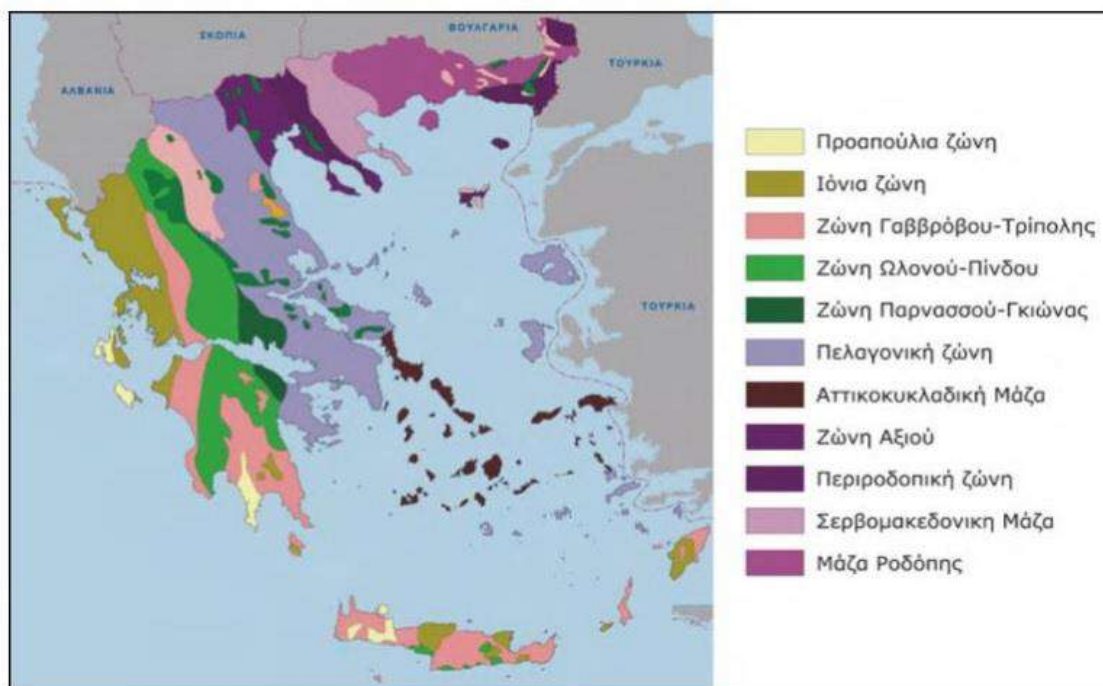
3 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

3.1 Φυσικό Περιβάλλον Π.Ε. Άρτας και ειδικότερα της Περιοχής Μελέτης⁷

3.1.1 Γεωλογικά, τεκτονικά και εδαφολογικά χαρακτηριστικά

Η γεωτεκτονική δομή της Π.Ε. Άρτας αποτελείται από την **Ιόνιος ζώνη**. Η Ιόνιος ζώνη καταλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα της Ηπείρου και χαρακτηρίζεται ως ηπειρωτική λεκάνη με ημιπελαγική και πελαγική ιζηματογένεση. Παλαιογεωγραφικά διακρίνεται σε τρεις υποζώνες: την εσωτερική (ανατολική), την αξονική (ενδιάμεση) και την εξωτερική (δυτική). Η τεκτονική της χαρακτηρίζεται από μία σειρά επάλληλων μεγάλων αντικλίνων και συγκλίνων που επωθούνται και εφίππεύουν το ένα το άλλο προς τα δυτικά. Οι άξονες των μεγάλων αυτών αντικλίνων και συγκλίνων παρουσιάζουν γενικά ΒΔ-ΝΑ διεύθυνση ενώ νοτιότερα κάμπτονται και γίνονται ΒΒΔ-ΝΝΑ και ΒΒΑ-ΝΝΔ. Οι σχηματισμοί που απαρτίζουν τη γεωλογική δομή της Ιονίου ζώνης διαχωρίζονται σε τρεις κύριες στρωματογραφικές ενότητες: την κατώτερη, την μεσαία και την ανώτερη. Η κατώτερη στρωματογραφική ενότητα αποτελείται από εβαπόριτες με γύψους και ορυκτό άλας και τριαδικά ασβεστολιθικά λατυποπαγή. Η μεσαία αποτελείται από ασβεστολιθικούς σχηματισμούς που καταλαμβάνονται στη βάση τους από συμπαγείς παχυστρωματώδεις ασβεστόλιθους οι οποίοι εξελίσσονται στα ανώτερα στρώματά τους σε λεπτοπλακώδεις με πυριτιολίθους. Η ανθρακική ακολουθία διακόπτεται από ορίζοντες κερατολίθων και σχιστολίθων με Ποσειδωνείες. Τέλος, στα ανώτερα στρώματα συναντάται ο φλύσχης με ψαμμίτες, ιλυολίθους και τοπικά κροκαλοπαγή. Τη στρωματογραφική ακολουθία συμπληρώνουν οι νεογενείς και τεταρτογενείς σχηματισμοί.

⁷ Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του ΕΠ Ήπειρος 2021-2027, <https://www.espa-epirus.gr/category/smpe-35>

Οι γεωτεκτονικές ζώνες του Ελλαδικού χώρου

3.1.2 Γεωμορφολογία

Άραχθος Ποταμός

Ο ποταμός Άραχθος έχει διεύθυνση Β-Ν και η κοίτη του αναπτύσσεται στο σύγκλινο Ηπείρου - Ακαρνανίας, το οποίο αναπτύσσεται στην ίδια διεύθυνση και καλύπτεται στο μεγαλύτερο μέρος του από φλύσχη. Από τις πηγές του στη Βόρεια Πίνδο έως και τις εκβολές του στον Αμβρακικό κινείται σε περιοχές με διαφορετικά μορφολογικά χαρακτηριστικά με αποτέλεσμα να διακρίνονται σε όλο το μήκος του τρία διακριτά τμήματα το άνω, το μεσαίο και το κατώτερο - πεδινό. Στο μεσαίο τμήμα του ο Άραχθος, από την συμβολή του Καλαρύτικου έως και την Άρτα, διέρχεται από περιοχές με χαμηλότερο υψόμετρο, που κυμαίνεται από 100m έως 1000m, το πλάτος στον πυθμένα του φθάνει τα 250m και οι πλευρικές κλίσεις είναι 1/7.

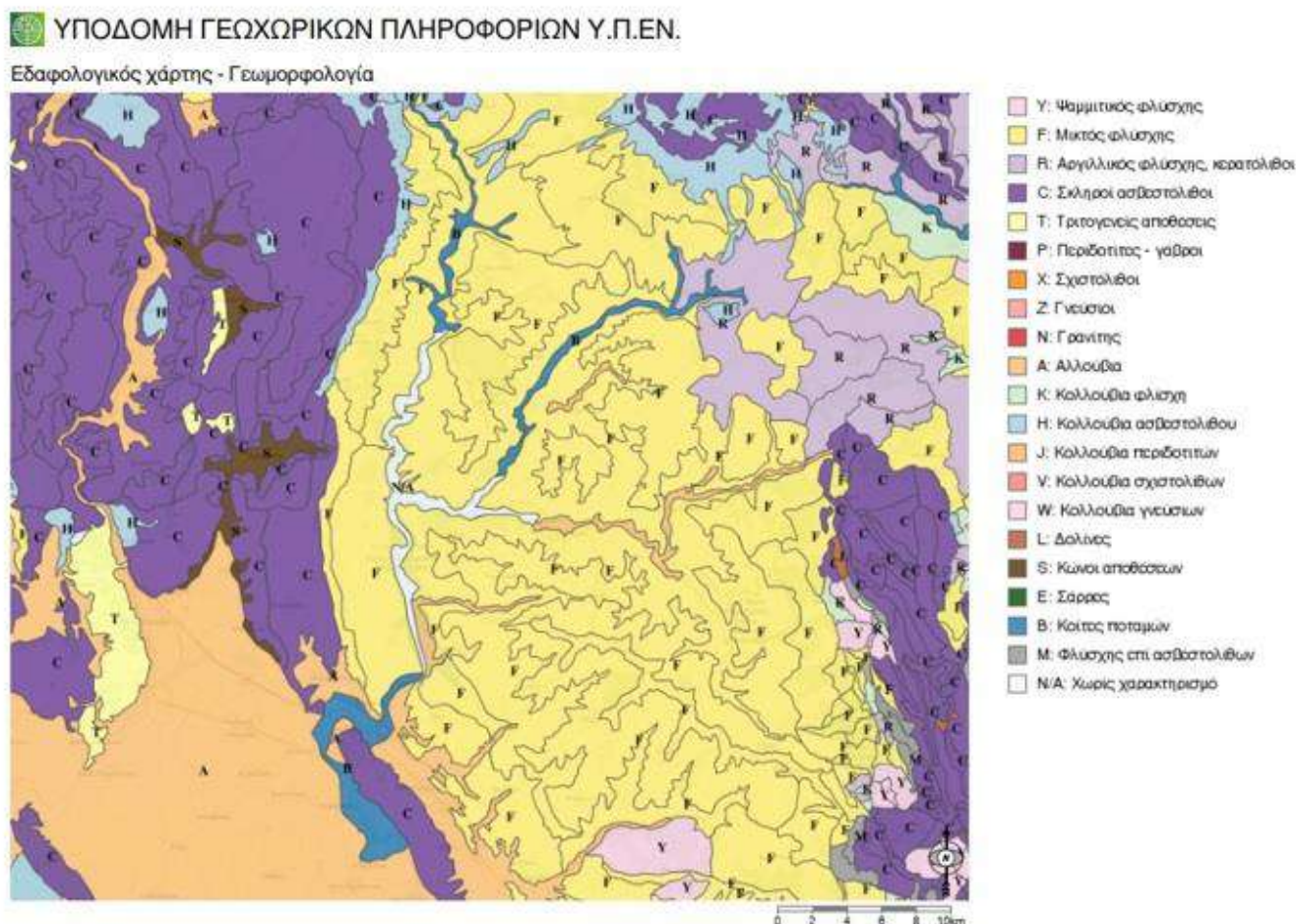
Τα εδάφη από τα οποία διέρχεται ο ποταμός από τις πηγές έως και το Πουρνάρι είναι εδάφη, που έχουν προέλθει από αποσάθρωση του φλύσχη. Η υφή τους είναι αργιλοπηλώδης μέχρι πηλώδης, είναι όξινα, μέτρια εφοδιασμένα με βάσεις Ca, Mg και K και αποτελούν πολύτιμα δασικά εδάφη. Με τη δημιουργία του φράγματος στον ποταμό Άραχθο (Πουρνάρι Ι), η ροή του ποταμού ελέγχεται και το μεγαλύτερο ποσοστό φερτών υλών κατακρατείται μέσα στον ταμιευτήρα ανάντη του φράγματος με συνέπεια τη σημαντική μείωση των μεταφερόμενων στις εκβολές φερτών υλών. Στη βάση του φράγματος Πουρνάρι Ι, λειτουργεί το αναρρυθμιστικό έργο Πουρνάρι ΙΙ, που δημιουργήθηκε για να αναρρυθμίζει τις παροχές του ποταμού Άραχθου κατάντη των φραγμάτων και να τις προσαρμόζει κατά το δυνατόν στις φυσιολογικές συνθήκες, ενώ δεν αναμένεται να επηρεάσει την εξέλιξη της μορφολογίας της παράκτιας ζώνης και της ακτογραμμής.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο ποταμός Άραχθος αποτελεί το μεγαλύτερο σε έκταση και παροχή υδρογραφικό σύστημα της περιοχής μελέτης και η λεκάνη του αναπτύσσεται κυρίως στο φλύσχη, με εξαίρεση τα πεδινά τμήματα και ορισμένους θύλακες, που καλύπτονται από

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

αλλουβιακές αποθέσεις. Για το λόγο αυτό οι ποσότητες φερτών υλών, που προσφέρονταν σε φυσικές συνθήκες, πριν την ανθρώπινη επέμβαση, στην πεδινή περιοχή και στις εκβολές του ήταν πολύ μεγάλες και αποτελούσαν την κύρια αιτία διαμόρφωσης της πεδιάδας της Άρτας, των λιμνοθαλασσών και των διαδοχικών Δέλτα, που εμφανίζονται στην περιοχή εκφόρτισης του στον Αμβρακικό κόλπο.

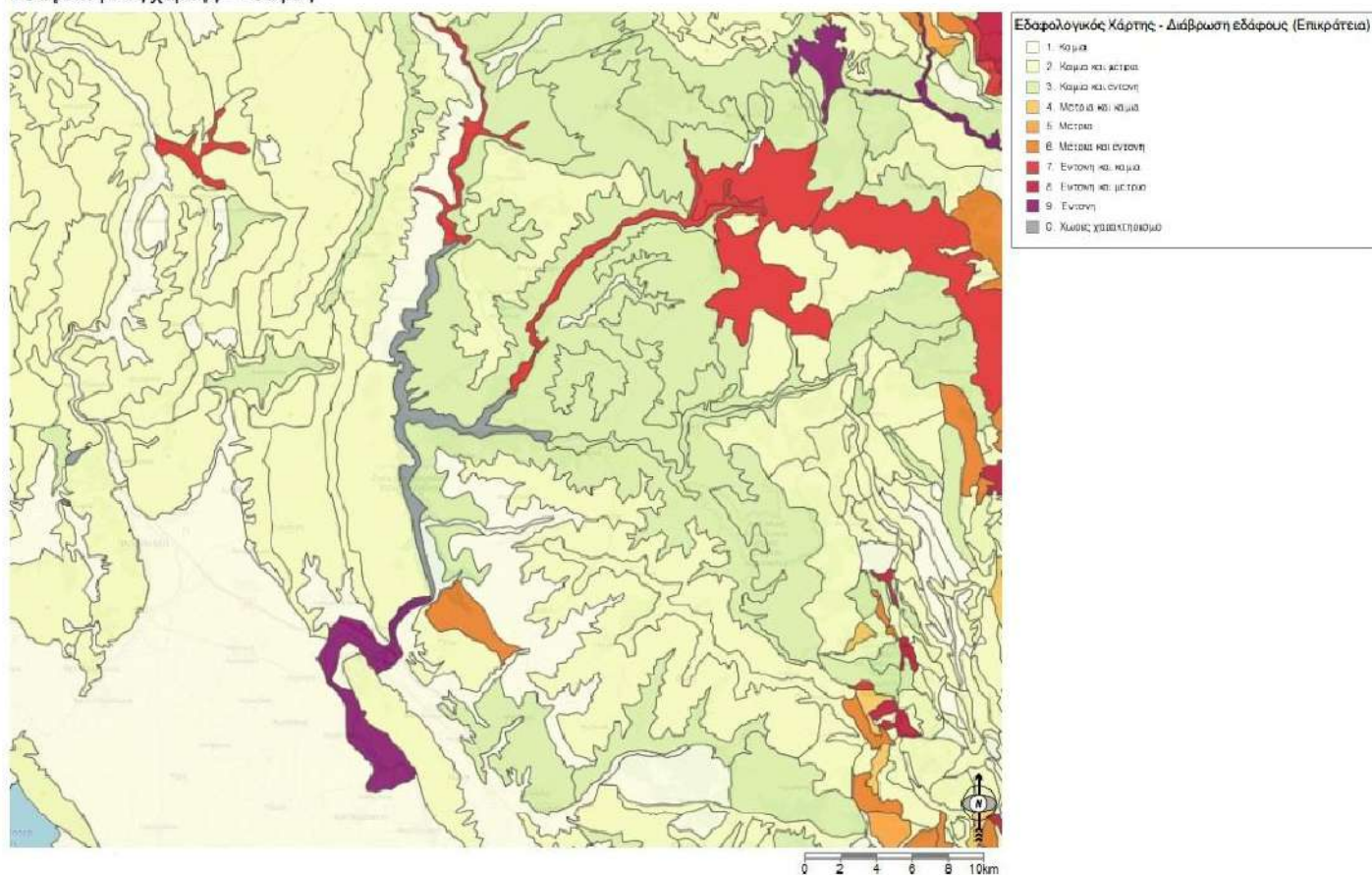
Παρακάτω δίνεται ο χάρτης γεωμορφολογίας της Περιοχής Μελέτης:

⁸ Χάρτης Γεωμορφολογίας Περιοχής Μελέτης, Περιφέρεια Ηπείρου, Διαδικτυακή Πύλη Γεωχωρικών Δεδομένων Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
<http://mapsportal.yopen.gr/maps/291/view>

ΥΠΟΔΟΜΗ ΓΕΩΧΩΡΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Υ.Π.ΕΝ.

Εδαφολογικός χάρτης - Έδαφος

9

3.1.3 Χλωρίδα

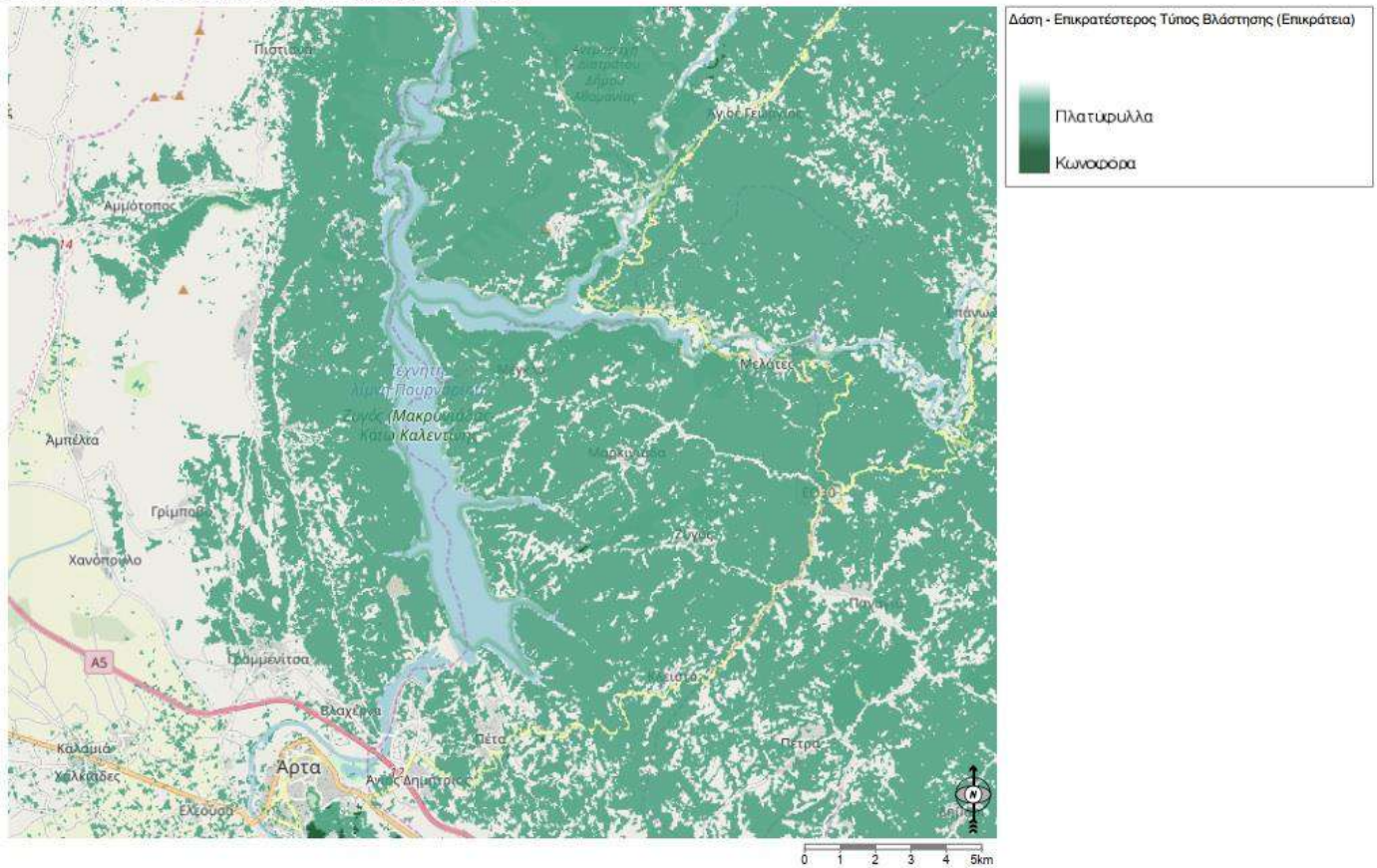
Παραποτάμια δεινδρώδης βλάστηση

Κατά μήκος των ποταμών Λούρου και Αράχθου στις παρόχθιες ζώνες αναπτύσσεται δεινδρώδης βλάστηση με κυρίαρχα τα είδη *Populus alba*, *P. nigra*, *Salix alba*, *S. fragilis*, *Ulmus minor*, *Alnus glutinosa* κ.ά. Τα άφθονα θρεπτικά συστατικά μαζί με το άφθονο νερό που υπάρχει στις θέσεις αυτές δημιουργούν τις κατάλληλες συνθήκες για ταχεία αύξηση των ξυλωδών ειδών και το σχηματισμό πυκνής βλάστησης.

⁹ Χάρτης Διάβρωσης Εδάφους Περιοχής Μελέτης, Περιφέρεια Ηπείρου, Διαδικτυακή Πύλη Γεωχωρικών Δεδομένων Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
<http://mapsportal.yopen.gr/maps/289/view>

 ΥΠΟΔΟΜΗ ΓΕΩΧΩΡΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Υ.Π.ΕΝ.

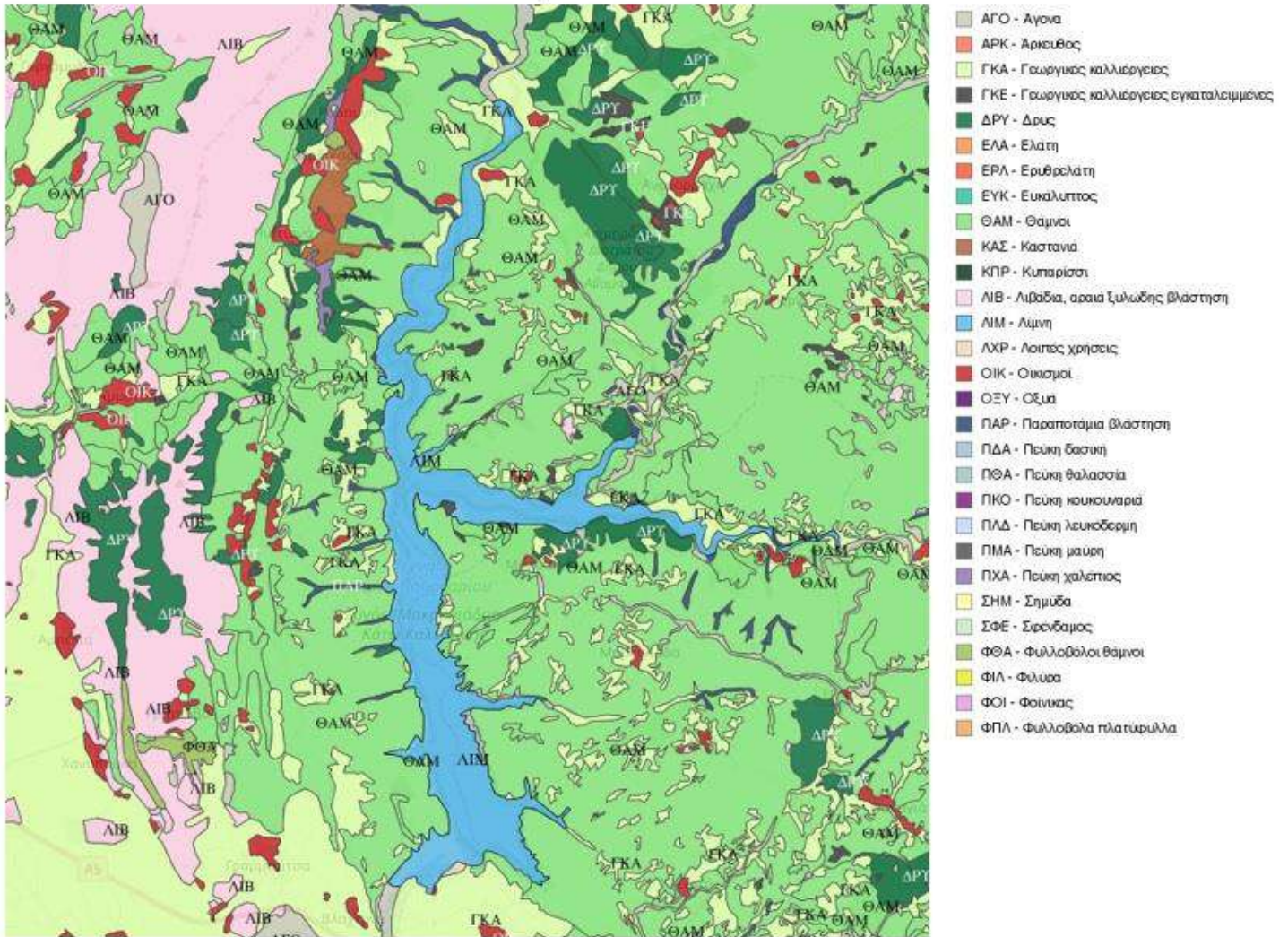
Δάση - Επικρατέστερος Τύπος Βλάστησης (Επικράτεια)

10

¹⁰ Χάρτης Δασών Περιοχής Μελέτης, Περιφέρεια Ηπείρου, Διαδικτυακή Πύλη Γεωχωρικών Δεδομένων Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, <http://mapsportal.yopen.gr/maps/801/view>

Χάρτης Βλάστησης και Χρήσεων Γης (Λίμνη Πουρναρίου), ΥΠΟΔΟΜΗ ΓΕΩΧΩΡΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ Υ.Π.ΕΝ.

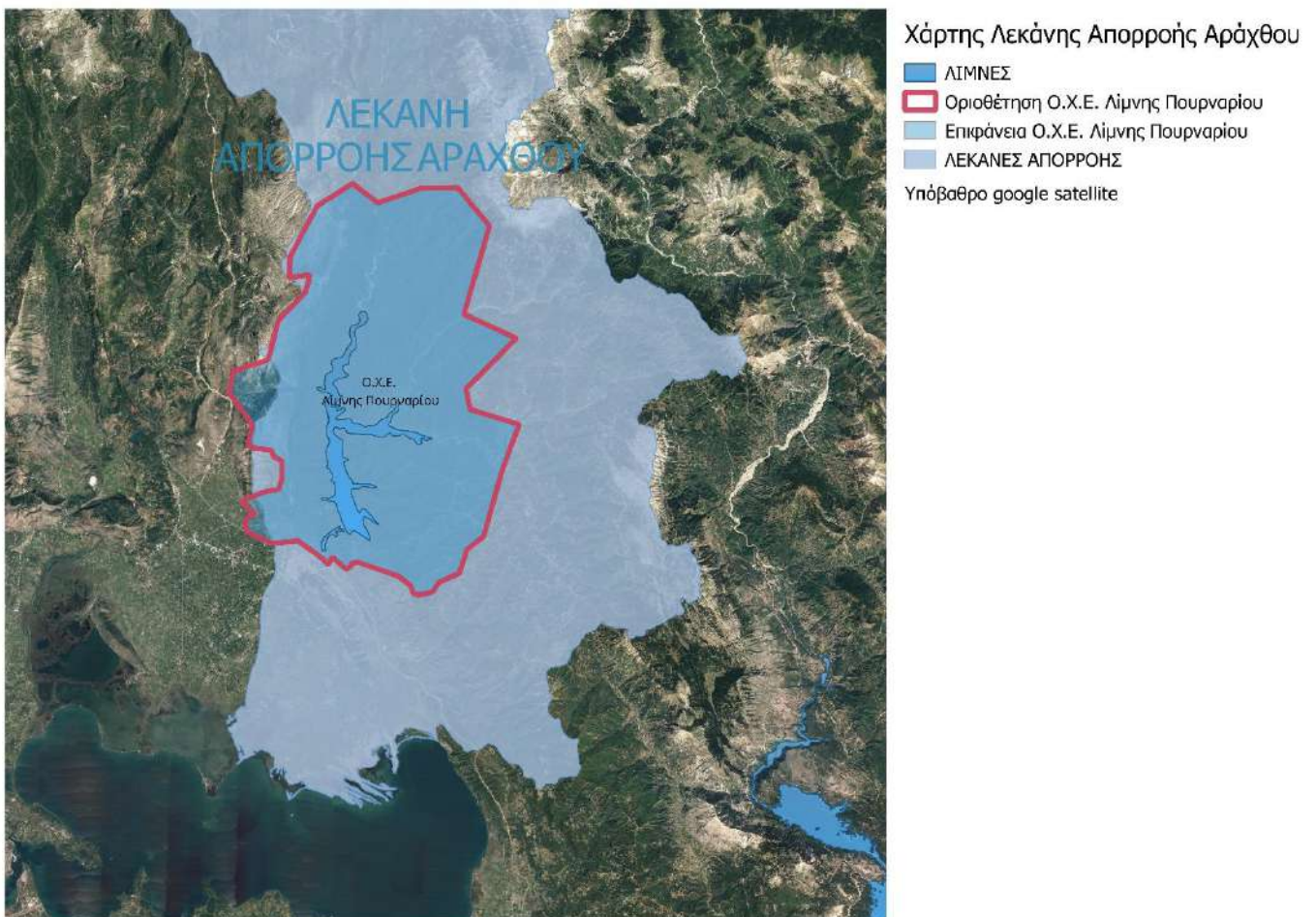
11

¹¹ Χάρτης Βλάστησης & Χρήσεων Γης, Περιφέρεια Ηπείρου, Διαδικτυακή Πύλη Γεωχωρικών Δεδομένων Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, <http://mapsportal.ypen.gr/maps/338/view>

3.1.4 Ύδατα¹²

Ο ποταμός Άραχθος με άξονα ροής περίπου Β-Ν έχει την κοίτη του στο σύγκλινο Ηπείρου - Ακαρνανίας, που αναπτύσσεται στην ίδια διεύθυνση και καλύπτεται στο μεγαλύτερο μέρος του από φλύσχη. Πηγάζει από τη Βόρεια Πίνδο και συγκεκριμένα από το όρος Λάκμωνα, στη θέση Οξυά Δεσπότη και τροφοδοτείται από τους παραποτάμους Καλεντίνη (461km²), Βάρδα (158km²), Ζαγορίτικο (339km²), Μετσοβίτικο (208km²), Σαραντάπορο (129km²) και Καλλαρίτικο (228km²). Στη θέση Κλίφκη δέχεται τα νερά υπόγειου ποταμού και εκβάλλει στον Αμβρακικό κόλπο σχηματίζοντας δέλτα. Το μήκος της κύριας μισγάγγειας του ποταμού είναι περίπου 110km.

Η υδρολογική λεκάνη του ποταμού καλύπτει επιφάνεια 1894 km² έως τη γέφυρα της Άρτας και αποτελείται από φλύσχη, η διαπερατότητα του οποίου καθορίζει το καθεστώς απορροής με μεγάλα εύρη ακραίων τιμών, χαμηλές σχετικά θερινές παροχές και υψηλές πλημμυρικές αιχμές. Η μέση πλασματική κλίση της λεκάνης είναι 1,6% και το υψόμετρο κυμαίνεται από 17m (min) έως 2393 m (max).

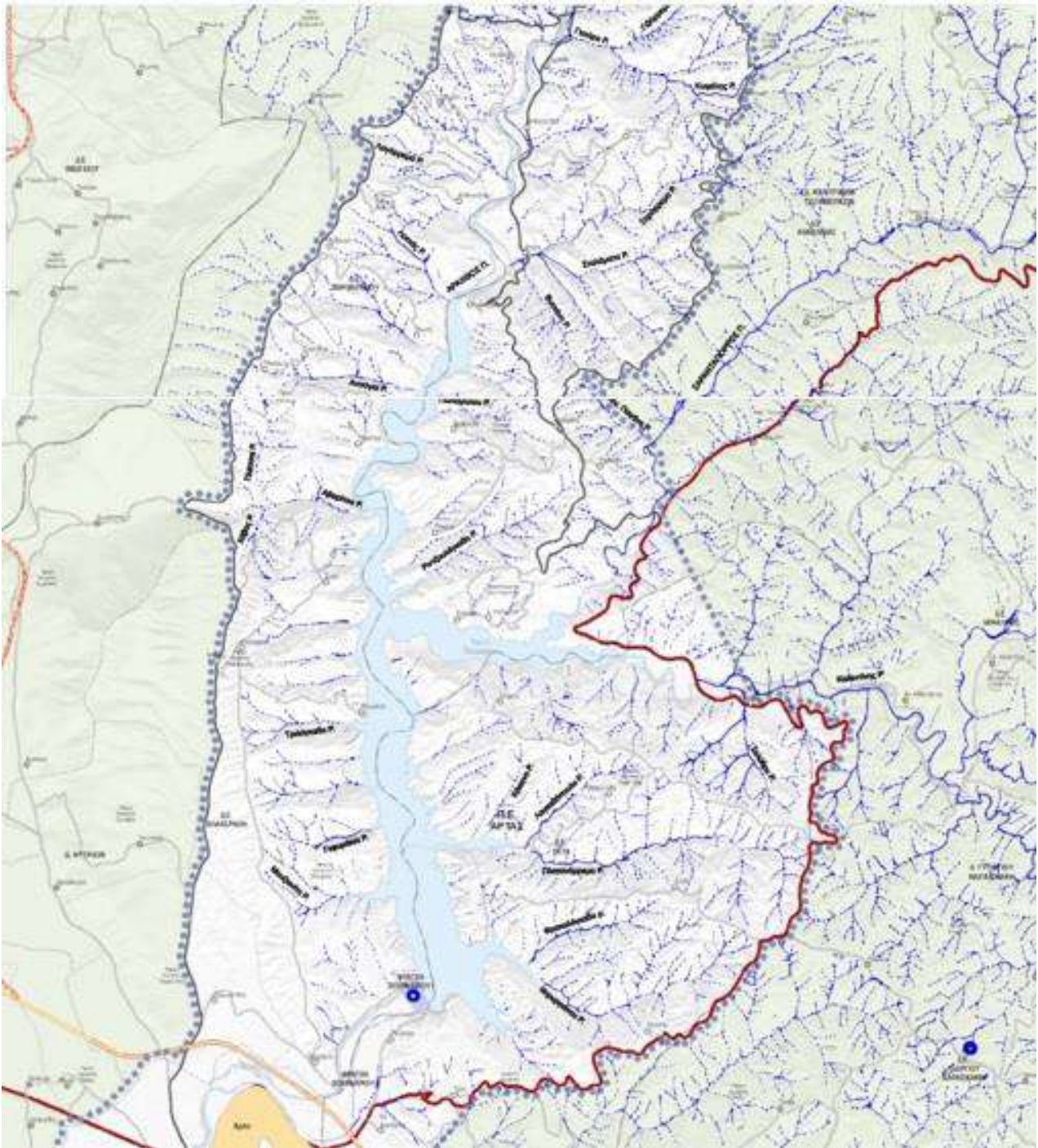
Τα ρέματα και οι παραπόταμοι που συμβάλλουν στην κοίτη του ποταμού Αράχθου με διεύθυνση από Βορά προς Νότο στα όρια της υδρολογικής λεκάνης του ταμειυτήρα είναι το ρ. Γκούρες, το ρ. Χελιού, Γκριπόταμος, το ρ. Λάκκος, το ρ. Σουρίκα, ο ποταμός Βάρδας, το ρ. Γκουρατζιές, το ρ. Ποτσονήσιο, το ρ. Μπλέτας, ο ποταμός Ζαγορίτικος, το ρ. Γκαράνια, το ρ. Μέγας Λάκκος, το ρ. Λάκκος Βάκολα, το ρ. Μπέλλου, Διπόταμος, το ρ. Νίκaros, το ρ. Τσίκαρι, το ρ. Αμπέλια, ο ποταμός Μετσοβίτικος, το ρ.

¹² Τεχνική Έκθεση «Μελέτη Ολοκληρωμένου Σχεδίου Διαχείρισης και Ανάδειξης της Περιοχής των ταμειυτήρων ΥΗΣ Πουρναρίου Ι, ΙΙ (ανάντη φράγματος Πουρνάρι Ι έως εκβολές Ποτ. Αράχθου), Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (Δ.Ε.Η.)

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Μεγάλο, το ρ. Πηγές, Κρανόρεμα, το ρ. Μετσοβίτικο, Αρκουδόρεμα, το ρ. Πηγή, το ρ. Γκουτουβάκα, το ρ. Γκούρα, το ρ. Προγόλη, το ρ. Ζόποτο, το ρ. Λάκκος Γριά, το ρ. Χαβούζα, το ρ. Ξερολάγκαδο, το ρ. Μαύρη Κούρα, το ρ. Μονοδένδρι, το ρ. Μουτσουκιώτικο, το ρ. Μιχαλίτσι, ο ποταμός Καλαρρίτικος, το ρ. Παραμαντιώτικο, ο ποταμός Μελισσουριώτικος, το ρ. Ασπροχάλικο, το ρ. Τούρκα, το ρ. Μαυρολάγκαδο, το ρ. Ραφτανίτης, το ρ. Ζιφκόρρακας, το ρ. Σαλτσίρρεμα, το ρ. Αγναντίτης, το ρ. Γκούρα, το ρ. Σούδα, το ρ. Κουδουνά, το ρ. Κυψέλης, το ρ. Βρωμολάγκαδο, το ρ. Γιδόρρεμα, το ρ. Λαγόρρεμα, το ρ. Ξηρόρρεμα, το ρ. Σταλάματα, το ρ. Λυσιές, το ρ. Βυσιάνη, το ρ. Ανσόγια, το ρ. Παλιόμυλου, ο ποταμός Σαραντάπορος, το ρ. Μεγ. Παγάνα, το ρ. Πλέσσια, το ρ. Χάβος, το ρ. Αβαρίτσα, το ρ. Ριντζουλάγκαδο, το ρ. Αγοράσια, το ρ. Βίγλα, το ρ. Γεφυράκια, το ρ. Κόκκινο.

Επίσης, με διεύθυνση από Ανατολικά και Νοτιοανατολικά προς Δυτικά στα όρια της υδρολογικής λεκάνης του ταμιευτήρα συμβάλλουν τα ρέματα: Ποτίστρα, Κακό Λαγκάδι, Πλακουτσόρρεμα, Παλιούρι, Καλεντίνης, Βούλπαρη, Στραβολάγκαδο, Σκλύθρα, Ξυδάκτυλο, Πέτρας, Μετερίζια, Καραϊσκάκη, Ραΐκια, Ματαράγκα, Ολμοκίδες, Μουμουρίτσα, Παλιόστρουγκα, Σκουληκαριάς, Καμπανιά, Χωραφάκια, Πλατανόρρεμα, Φρακολάγκαδο και Ντρυργιάνου.

Εικόνα 3. Υδρογραφικό Δίκτυο Περιοχής (Ρέματα)

3.1.5 Πιέσεις Περιβάλλοντος

Πηγές Ρύπανσης υδάτων και εδαφών

Μεταποίηση

Η περιοχή μελέτης συγκεντρώνει μερικές από τις μεταποιητικές δραστηριότητες του Νομού Άρτας. Στη συνέχεια, παραθέτονται στοιχεία για τις μεταποιητικές δραστηριότητες στην περιοχή.

- Σφαγεία
- Ελαιοτριβεία
- Οινοποιεία

- Τυροκομεία
- Στερεά Απορίμματα

Διάχυτες πηγές

Οι εισροές αγροχημικών, λόγω της ύπαρξης δυναμικών καλλιεργειών όπως, κηπευτικά, εσπεριδοειδή, ελιές βρώσιμες, μηδική κ.α. είναι αυξημένες. Επίσης, οι σχετικά υψηλές αποδόσεις που επιτυγχάνονται στην περιοχή μελέτης σε σχέση με τους νομούς της περιοχής και τη χώρα σ' ένα βαθμό είναι συνδεδεμένες με την αυξημένη χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων.

Ατμοσφαιρική ρύπανση

Αξιόλογες βιομηχανικές εστίες καύσης στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχουν. Για το λόγο αυτό δεν υπάρχουν και εστιακές πηγές ρύπανσης της ατμόσφαιρας με από αέρια. Άλλες σημειακές πηγές ρύπανσης είναι οι οδικοί άξονες, οι κτηνοτροφικές μονάδες και οι χώροι διάθεσης απορριμμάτων. Από τις πηγές αυτές εκπέμπεται κυρίως βιοαέριο (μείγμα CH₄, CO, CO₂ H₂S). Το μέγεθος των εκπομπών δεν δημιουργεί υπέρβαση των επιτρεπτών συγκεντρώσεων ατμοσφαιρικών ρύπων στην ατμόσφαιρα.

Υποβάθμιση περιβάλλοντος

Η κατασκευή του φράγματος και οι διευθετήσεις στις κοίτες των ποταμών και χειμάρρων μετέβαλαν το υδατικό ισοζύγιο της περιοχής. Σημαντική επίδραση έχει η διαχείριση των υδάτων από τα εκτεταμένα αρδευτικά, αποστραγγιστικά και αντιπλημμυρικά έργα που κατασκευάστηκαν τις δεκαετίες του '50 και '60. Ο σημερινός τρόπος διαχείρισης των υδάτων προκάλεσε μεταβολές στις ενότητες βλάστησης. Η παράνομη υλοτομία των παραποτάμιων δασών, οι αμμοληψίες καθώς και η ανεξέλεγκτη απόθεση σκουπιδιών και μπαζών είναι μερικές άλλες πιέσεις που ασκούνται στο περιβάλλον της εξεταζόμενης περιοχής και αποτελούν αιτίες υποβάθμισής του. Οι ανθρωπογενείς πιέσεις στις ζωνικές διαπλάσεις της περιοχής εντοπίζονται κατά κύριο λόγο σε εκχερσώσεις και υπερβόσκησή και σε μικρότερο βαθμό σε λαθροϋλοτομίες και κλαδονομή. Εδάφη με μηδενικές έως ήπιες κλίσεις εκχερσώθηκαν από παλιά και αποδόθηκαν στις γεωργικές και δενδροκομικές καλλιέργειες. Μέρος των εδαφών με μέτριες κλίσεις αποδόθηκαν στις δενδροκομικές καλλιέργειες, ενώ τα υπόλοιπα καθώς και αυτά με απότομες κλίσεις αποδόθηκαν στην ποιμενική κτηνοτροφία. Με την υπερβόσκηση αλλά και τις πυρκαγιές για την ανανέωση της βοσκήσιμης ύλης, η φυσική βλάστηση υπέστη έντονη υποβάθμιση.

Η απουσία διαχειριστικών μέτρων και σχεδίων αειφορικής κάρπωσης καθώς και ορθολογικής εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων επιτείνει την υποβάθμιση των χερσαίων οικοσυστημάτων, την έντονη διάβρωση των εδαφών και τη μερική απογύμνωση των περιοχών.

3.2 Μετεωρολογικά Στοιχεία

3.2.1 Κλίμα

Γενικώς, το κλίμα της περιοχής μελέτης χαρακτηρίζεται ως εύκρατο μεσογειακό μεταβατικό προς θαλάσσιο με ήπιους χειμώνες, άφθονες βροχές και μεγάλη σχετική ηλιοφάνεια. Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης λειτουργεί πυκνό δίκτυο Μετεωρολογικών Σταθμών (Μ.Σ.) εκ των οποίων τρεις (3), Μ.Σ. Λευκάδας, Ακτίου Πρέβεζας και Άρτας, λειτουργούν υπό την εποπτεία της Ε.Μ.Υ.

3.2.2 Θερμοκρασία

Οι μέσες μηνιαίες θερμοκρασίες κυμαίνονται για τον Μ.Σ. Άρτας από 7,7°C έως 25,3°C.

3.2.3 Σχετική υγρασία – βροχόπτωση

Το άθροισμα των μηνιαίων υετών για τον Μ.Σ. Άρτας είναι 1033 mm.

3.2.4 Άνεμοι

Για τον Μ.Σ. Άρτας οι επικρατούντες άνεμοι είναι Βορείων διευθύνσεων από Οκτώβριο έως και Φεβρουάριο και ΝΔ διευθύνσεων τους υπόλοιπους μήνες.

3.3 Προστατευόμενες περιοχές

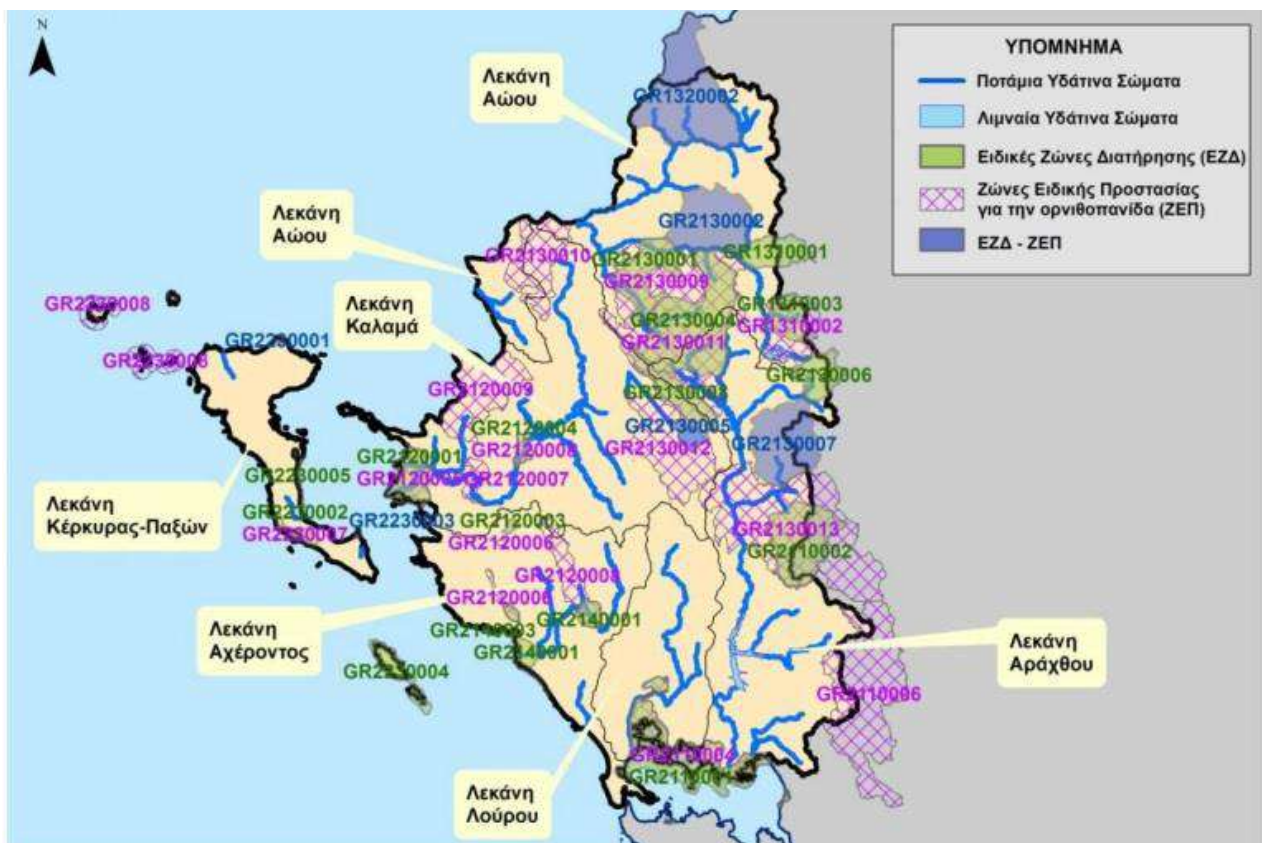
3.3.1 Εθνικά Πάρκα

Η Περιοχή της λίμνης Πουρναρίου δεν περιλαμβάνει περιοχές Εθνικών Πάρκων ή Εθνικών Δρυμών, αλλά γειτνιάζει βόρεια με το Εθνικό Πάρκο Τζουμέρκων, Κοιλάδας Αχελώου, Αγράφων και Μετεώρων.

3.3.2 Περιοχές Natura 2000

Η Περιοχή της λίμνης Πουρναρίου δεν περιλαμβάνει περιοχές Natura 2000, αλλά γειτνιάζει στο βορρά (2-3 km) με τη ζώνη «Ευρύτερη περιοχή Αθαμανικών Ορέων» (GR2130013) και ανατολικά (6,5 km) με τη ζώνη της «Κοιλάδας Αχελώου και Όρη Βάλτου» (GR2110006).

Οι περιοχές Natura 2000 που βρίσκονται στα όρια της Περιφέρειας Ηπείρου, έπειτα και από την ΚΥΑ 50743/2017 - ΦΕΚ 4432/Β/15-12-2017: "Αναθεώρηση εθνικού καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000.", είναι συνολικά 27 και παρουσιάζονται αναλυτικά στο Χάρτη και που ακολουθεί.

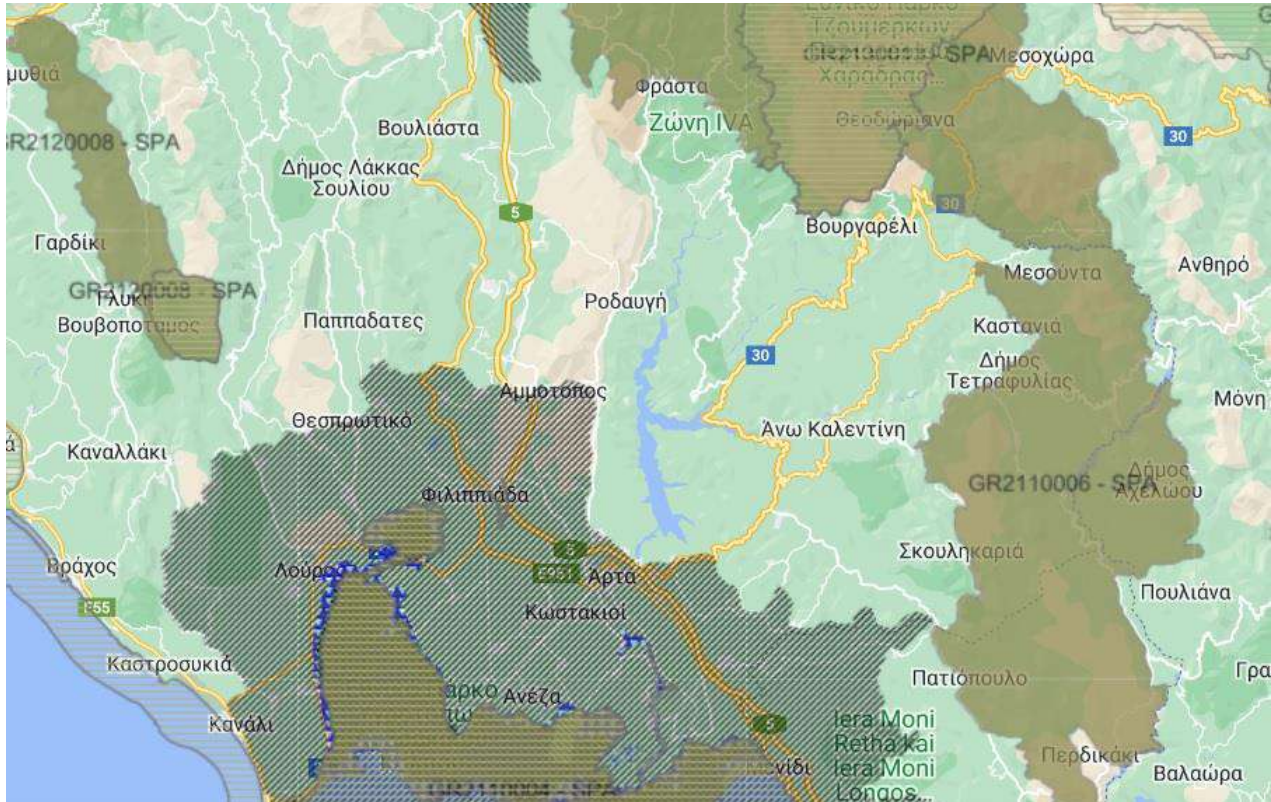

13

¹³ Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του ΕΠ Ήπειρος 2021-2027, <https://www.espa-epirus.gr/category/smpe-35>

3.3.3 Υγρότοποι RAMSAR¹⁴

Η Περιοχή της λίμνης Πουρναρίου δεν περιλαμβάνει περιοχές που έχουν κηρυχθεί ως περιοχές RAMSAR, αλλά προς το νότο σε απόσταση 12 χιλιομέτρων από την περιοχή παρέμβασης βρίσκεται ο κόλπος τους Αμβρακικού (GR211004).

3.3.4 Περιοχές Προστασίας Οικοτόπων και Ειδών

Σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 5 του Ν. 3937/2011, ως περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών (Habitat / species management areas) χαρακτηρίζονται εκτάσεις χερσαίες, υδροτοπικές ή θαλάσσιες που υπόκεινται σε διαχείριση για τη διασφάλιση ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης των προστατευτέων οικοτόπων και ειδών. Διακρίνονται σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ), Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) και Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ).

Στην περίπτωση της περιοχής μελέτης της Λίμνης Πουρναρίου περιλαμβάνονται μόνο Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ).

Καταφύγια Άγριας Ζωής

Ως καταφύγια άγριας ζωής (KAZ) χαρακτηρίζονται φυσικές περιοχές (χερσαίες, υδροτοπικές ή θαλάσσιες), που έχουν ιδιαίτερη σημασία ως σημαντικοί τόποι ανάπτυξης της άγριας χλωρίδας ή ως βιότοποι αναπαραγωγής, διατροφής, διαχείμασης ειδών της άγριας πανίδας, ή ως περιοχές αναπαραγωγής ψαριών και συγκέντρωσης γόνου, ή, τέλος, ως σημαντικοί θαλάσσιοι οικότοποι. Ως KAZ μπορούν να χαρακτηρίζονται και οι οικολογικοί διάδρομοι μεταξύ άλλων κατηγοριών προστατευόμενων περιοχών.

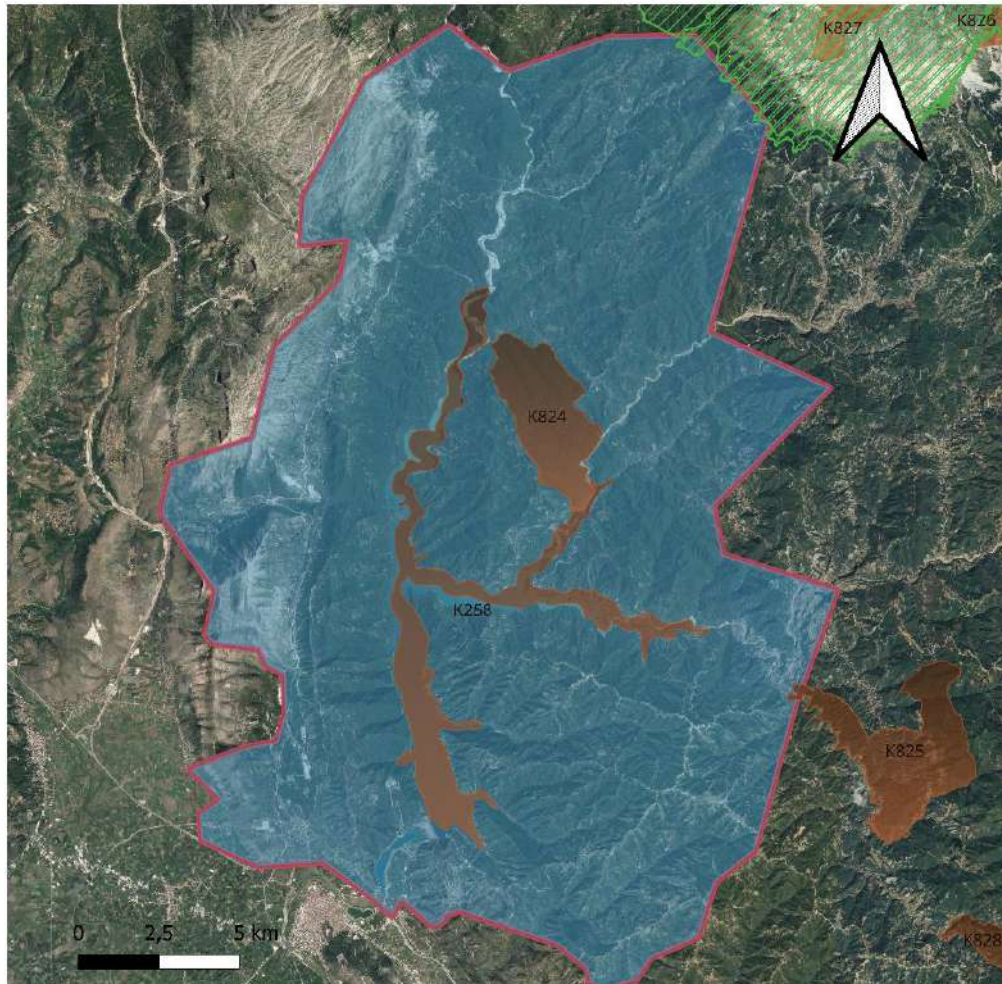
Τα ΚΑΖ της Λίμνης Πουρναρίου παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα.

Ζυγός (Μακρυνιαδάς-Κάτω Καλεντίνης	Κ258 ΦΕΚ 5770/30-8-94
------------------------------------	-----------------------

¹⁴ Οικοσκόπιο (Διαδίκτυακή Χαρτογραφική Εφαρμογή), <http://www.oikoskopio.gr/>

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Ανεμοράχη - Διστράτου Δήμου Αθαμανίας	Κ824 ΦΕΚ 1076/Β/01/08/05
Καταφύγιο της επιφάνειας της τεχνητής λίμνης Πουρναρίου με Απόφαση Ίδρυσης του Νομάρχη Άρτας	5770/30-08-1994 ΦΕΚ 691τ.Β/14-09-1994
Ευρύτερη περιοχή χαράδρας ποταμού Άραχθου	Κ926

Χάρτης 4.
Προστατευόμενες Περιοχές
Ο.Χ.Ε. Λίμνης Πουρναρίου

- NATURA
- ΚΑΤΑΦΥΓΙΑ ΑΓΡΙΑΣ ΖΩΗΣ
- Επιφάνεια Ο.Χ.Ε. Λίμνης Πουρναρίου
- Οριοθέτηση Ο.Χ.Ε. Λίμνης Πουρναρίου

Υπόβαθρο google satellite

4 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ & ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ¹⁵

Το οικιστικό δίκτυο διαρθρώνεται στα εξής επίπεδα στη βάση των προβλέψεων του Γενικού Πλαισίου (Χάρτης Π.2.β), όπως προτείνεται και υιοθετείται από το **Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την περιφέρεια Ηπείρου του 2018** και συνεπώς για την σημερινή Περιφερειακή Ενότητα Άρτας και την περιοχή μελέτης πιο συγκεκριμένα.

Πίνακας 6: Διάρθρωση του οικιστικού δικτύου			
Κέντρο 2ου Επιπέδου	Κέντρο 5ου Επιπέδου	Κέντρο 6ου Επιπέδου	Κέντρο 7ου Επιπέδου
Ιωάννινα			Ανατολή, Κατσικάς, Πέραμα, Πεδινή, Νήσος Ιωαννίνων
		Αγία Κυριακή -Δερβίζιανα ¹	Μάντρες, Τύρια
		Ασπράγγελοι -Τσεπέλοβο ¹	Μηλιωτάδες, Βοβούσα, Πάπιγκο
		Μέτσοβο	Μικρό Περιστέρι, Μηλιά
		Κόνιτσα	Πυρσόγιαννη, Αετομηλίτσα, Δίστρατο, Φούρκας
		Καλπάκι - Δελβινάκι ¹	Κεφαλόβρυσο, Παρακάλαμος, Λάβδανη, Πωγωνιανή
		Ελεούσα - Ζίτσα ¹	Καρυές Ασφάκας, Κληματιά, Βουτσαράς
		Πράμαντα	Καλέντζι, Χουλιαράδες, Καλαρίτες, Σιράκο, Ματσούκι, Βαθύπεδο
	Πρέβεζα		Λούρος, Κανάλι
		Φιλιπιάδα	Θεσπρωτικό, Γοργόμυλος, Κρανέα
		Καναλάκι	
		Πάργα	
	Ηγουμενίτσα		Μαργαρίτι, Πλαταριά, Παραπόταμος, Πέρδικα
		Παραμυθιά	Γαρδίκι, Σαμονίδα Σουλίου
		Φιλιάτες	Ασπροκλήσι
	Άρτα		Χαλκιάδες, Ανέζα, Αμμότοπος, Γραμμενίτσα
		Πέτα	Νεοχώρι, Κομπότι, Κομμένο, Άνω Καλεντίνη, Πηγές Τετραφυλίας, Διάσελλο
		Άγναντα - Βουλγαρέλι ¹	Θεοδώριανα, Μελισουργοί

¹ Λειτουργούν σε δίπολο

4.1 Κέντρα 5ου επιπέδου

Η πόλη της Άρτας είναι η έδρα της Π.Ε. Άρτας, κι αποτελεί το κύριο αστικό κέντρο της περιοχής μελέτης. Το κέντρο παρέχει υπηρεσίες τοπικής και υπερτοπικής εμβέλειας σε όλη την Περιφερειακή τους Ενότητα. Η Άρτα, αποτελεί την έδρα και διοικητικό κέντρο της Π.Ε. Άρτας με εξυπηρετήσεις επιπέδου Π.Ε. (κοινωνικό εξοπλισμό τοπικής και υπερτοπικής σημασίας, υπηρεσίες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης). Η απασχόληση των κατοίκων επικεντρώνεται κατά πρώτο λόγο στον τριτογενή (υπηρεσίες - εμπόριο) και κατά δεύτερο λόγο στο δευτερογενή και πρωτογενή τομέα παραγωγής. Ο Δυτικός Άξονας (Ιόνια Οδός) αναβαθμίζει το ρόλο της. Η Άρτα συνεχίζει να αποτελεί πόλο υποστήριξης της πρωτογενούς

¹⁵ «Έγκριση Αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Ηπείρου και Περιβαλλοντική έγκρισης αυτού», Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, ΦΕΚ 286/ Α.Α.Π./2018, <https://ypen.gov.gr/chorikos-schediasmos/chorotaxia/meletes/>

παραγωγής και με τη διέλευση του Δυτικού Άξονα έχει τη δυνατότητα να ενισχυθεί στους τομείς της μεταποίησης – βιομηχανίας και του εμπορίου. Οι δυνατότητες της πόλης της Άρτας και της ευρύτερης περιοχής επεκτείνονται και στους τομείς του τουρισμού (κέντρο βυζαντινών πολιτισμικών πόρων) της εκπαίδευσης, έρευνας και καινοτομίας. Παράλληλα, η πόλη θα πρέπει να αποκτήσει ένα σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο τοπικού κανονιστικού σχεδιασμού και χρήσεων γης ώστε να αμβλυνθούν σημαντικά πολεοδομικά και περιβαλλοντικά ζητήματα (οριοθέτηση Αράχθου κ.λπ.).

4.2 Κέντρα βου επιπέδου

Τα κέντρα βου επιπέδου αναλαμβάνουν ένα σημαντικό αναπτυξιακό ρόλο στις περιοχές επιρροής τους, με στόχο την επιβράδυνση της τάσης αστικοποίησης και εγκατάλειψης των ορεινών και ημιορεινών περιοχών της Περιφέρειας και την κατά το δυνατόν ισόρροπη κατανομή του πληθυσμού στα μεγαλύτερα και μεσαία αστικά/ημιαστικά κέντρα. Συνεπικουρούνται σε πολλές περιπτώσεις από τα κέντρα 7ου επιπέδου, με τα οποία σχηματίζουν δυναμικά οικιστικά δίπολα και δίκτυα οικισμών (πολύπολα) όπως περιγράφεται κατωτέρω, τα οποία δύνανται να ενισχύσουν συνδυαστικά τις παρεχόμενες εξυπηρετήσεις τους.

Στην περιοχή μελέτης διακρίνεται το **Πέτα** με περιοχή λειτουργικής εξυπηρέτησης που εκτείνεται στο Νεοχώρι Δ.Ε. Αράχθου, στο Κομπότι και στο Κομμένο και σε Βουργαρέλι-Άγναντα (πολύπολο με Πράμαντα, βλ. άνω αναφορά).

Στον ευρύτερο περιαστικό χώρο της Άρτας, διακρίνονται επίσης κάποιοι οικισμοί με περιορισμένες αστικές λειτουργίες, όπως η **Γραμμενίτσα** και η **Ανέζα**.

4.3 Κέντρα 7ου επιπέδου

Στα κέντρα 7ου επιπέδου κατατάσσονται τα υπόλοιπα οικιστικά κέντρα της Περιφέρειας που αποτελούν κατά κύριο λόγο **έδρες των πρώην Καποδιστριακών Δήμων**.

Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί είναι μικρότερου επιπέδου και δεν παρουσιάζουν καμία συγκέντρωση εξυπηρετήσεων και υπηρεσιών. Είναι σκόπιμο να αναφερθεί πως λόγω της γεωμορφολογίας της περιοχής οι οικισμοί ανά χωρική ενότητα παρουσιάζουν σχέσεις και εξαρτήσεις, ενώ όλοι στο σύνολο τους είναι εξαρτημένοι στην πραγματικότητα από την Άρτα.

Όπως προαναφέρθηκε, τα Άγναντα και το Βουργαρέλι αποτελούν πολύπολο σε συλλειτουργία με τα Πράμαντα συγκροτώντας δυνητικά το κεντρικό οικιστικό πλέγμα μίας ενιαίας αναπτυξιακής ενότητας στα Τζουμέρκα.

Σύνοψη κατευθύνσεων λειτουργικής ολοκλήρωσης οικιστικού δικτύου	
Οικιστικό κέντρο	Κατευθύνσεις
Άρτα	• Πόλος υποστήριξης της πρωτογενούς παραγωγής. Με τη διέλευση του Δυτικού άξονα πρέπει να ενισχυθεί στους τομείς της μεταποίησης - βιομηχανίας και του εμπορίου • Αξιοποίηση δυνατοτήτων στους τομείς του τουρισμού (κέντρο βυζαντινών πολιτισμικών πόρων, υποστήριξη ορεινού και φυσιολατρικού

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

	τουρισμού) της εκπαίδευσης, της έρευνας και καινοτομίας
Πέτα	➤ Παραγωγική αναβάθμιση του πρωτογενή τομέα • Προώθηση αγροτουριστικών δραστηριοτήτων. • Αξιοποίηση ΑΠΕ στο πλαίσιο της τοπικής φέρουσας ικανότητας
Άγναντα- Βουργαρέλι	• Προτείνεται να λειτουργήσουν ως πολύπολο με τα Πράμαντα, ώστε να εξυπηρετήσουν τους οικισμούς των Τζουμέρκων

Σχετικά με τις βασικές κοινωνικές υποδομές οι οποίες θεωρούνται απαραίτητες για την επίτευξη βιώσιμων οικιστικών συνθηκών, εντοπίζονται οι κάτωθι ανάγκες ανά Καλλικρατικό δήμο:

- Κέντρο υγείας στο Δήμο Ν. Σκουφά.
- Υποδομές κοινωνικής πρόνοιας στους Δήμους Γ. Καραϊσκάκη, Ν. Σκουφά, και Κεντρικών Τζουμέρκων.

Ειδικότερα, στη βάση της εξυπηρέτησης των στόχων και της στρατηγικής της ΟΧΕ στα έργα πρώτης προτεραιότητας που τοποθετούνται στο μεσοπρόθεσμο & μακροπρόθεσμο σχεδιασμό & στο πώς συνάδουν με το Ε.Π. Ήπειρος 2021-2027 περιλαμβάνονται τα εξής:

Έργα & Παρεμβάσεις	Σχεδιασμός	Ενσωμάτωση στο Ε.Π. Ηπείρου 2021-2027
Μεταφορικές Υποδομές		
Αναβάθμιση οδικής σύνδεσης Άρτας – Τρικάλων (Εθνική Οδός 30)	Μακροπρόθεσμο	Περιλαμβάνεται στη Δράση 3.ii.2: Δράσεις οδικής ασφάλειας
Αναβάθμιση του οδικού άξονα Μεσόπυργος Άρτας - Όρια Ν. Αιτωλοακαρνανίας και Ν. Καρδίτσας.	Μακροπρόθεσμο	
Σύνδεση Πρέβεζας με Δυτικό Άξονα.	Μεσοπρόθεσμο	Περιλαμβάνεται στη Δράση 3.ii.1: Αναβάθμιση οδικού δικτύου
Σύνδεση Τζουμέρκων με Δυτικό Άξονα.	Μεσοπρόθεσμο	
Βελτίωση οδικής σύνδεσης αρχαίων θεάτρων Ηπείρου (Δίκτυο θεάτρων).	Μεσοπρόθεσμο	Περιλαμβάνεται στην Δράση 3.ii.2: Δράσεις οδικής ασφάλειας.
Βελτίωση οδικής σύνδεσης λοιπών αρχαιολογικών χώρων Ηπείρου	Μακροπρόθεσμο	
Λειτουργική αποκατάσταση ορεινού οδικού δικτύου με προτεραιότητα στα τμήματα: 1. Μικρό Περιστέρι - Συρράκο - Πράμαντα, 2. Πέτα - Βουλγαρέλι, 3. Επάνω Σέση - Άνω Καλεντίνη - Ασφακερό, 4. Τμήμα της Ε.Ο. Ηγουμενίτσας - Ιωαννίνων (Νεράιδα - Βροσίνα).	Μεσοπρόθεσμο	
Μεταποίηση-Υπηρεσίες		
Δημιουργία Επιχειρηματικών Πάρκων (Πρόβλεψη για 10 νέα Επιχειρηματικά Πάρκα). Στην περίπτωση της Π.Ε. Άρτας προβλέπεται η ίδρυση του στην περιοχή «Κρικούκια» του Αμμότοπου (μέσα στην περιοχή μελέτης της Ο.Χ.Ε.)	Μακροπρόθεσμο	Περιλαμβάνεται στη Δράση 1.iii.2: Ενίσχυση ίδρυσης και εκσυγχρονισμού

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

		MME σε περιοχές ΟΧΕ
Πρωώθηση της έρευνας και ανάπτυξης εφαρμογών στους τομείς της κλιματικής αλλαγής, της αγροτικής παραγωγής, της υγείας, της ενέργειας, του ορυκτού πλούτου και των υδρογονανθράκων από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και το ΤΕΙ Ηπείρου	Μεσοπρόθεσμα/ Μακροπρόθεσμα	Γενική αναφορά στη Δράση 1.1.3: Ενίσχυση των συνεργασιών μεταξύ του ερευνητικού τομέα και των επιχειρήσεων.
Πρωτογενής Τομέας		
Ενέργειες προβολής και προώθησης αγροτικών προϊόντων στην αγορά (συμβολαιακή γεωργία, τοπικά σύμφωνα ποιότητας, σύνδεση με τουριστική ζήτηση κ.α.).	Μεσοπρόθεσμα/ Μακροπρόθεσμα	Δεν αφορά το Ε.Π.
Ενέργειες διάδοσης σύγχρονων καλλιεργητικών πρακτικών με έμφαση στην ποιότητα και στην προστασία του περιβάλλοντος (ορθές γεωργικές πρακτικές, εξοικονόμηση νερού, πιστοποιήσεις προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ, βιολογικές καλλιέργειες κ.α.)	Μεσοπρόθεσμα/ Μακροπρόθεσμα	
Υποστήριξη της ανάπτυξης συμπληρωματικών- εναλλακτικών δραστηριοτήτων στους αγροτικούς οικισμούς (αγροτουρισμός, παραγωγή ενέργειας, κ.ο.κ.).	Μεσοπρόθεσμα/ Μακροπρόθεσμα	
Εξειδίκευση ευρύτερης περιοχής Άρτας και Ιωαννίνων σε παραγωγή υψηλής ποιότητας γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντα καθώς και προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ.	Μεσοπρόθεσμα/ Μακροπρόθεσμα	Γενική αναφορά στη Δράση 5.11.1: Χρηματοδότηση ΟΧΕ για άλλες χωρικές στρατηγικές.
Προστασία Γεωργικής Γης Υψηλής Παραγωγικότητας, ΓΓΥΠ (οριοθέτηση, ρυθμίσεις κ.α.)	Μεσοπρόθεσμα/ Μακροπρόθεσμα	
Οργάνωση κτηνοτροφικών πάρκων.	Μεσοπρόθεσμα/ Μακροπρόθεσμα	
Οργάνωση – εξοπλισμός κτηνοτροφικών ζωνών (Δ. Γεωργίου Καραϊσκάκη κ.α.)	Μεσοπρόθεσμα/ Μακροπρόθεσμα	
Οργάνωση βοσκοτόπων (οριοθέτηση - διαχειριστικά σχέδια)	Μεσοπρόθεσμα/ Μακροπρόθεσμα	
Ενισχύσεις για μετεγκατάσταση κτηνοτροφικών μονάδων σε οργανωμένους υποδοχείς	Μεσοπρόθεσμα/ Μακροπρόθεσμα	
Τουρισμός		
Δράσεις διασυνοριακής συνεργασίας με στόχο τη δημιουργία ενιαίας αγοράς (παράκτιος χώρος, πολιτισμικές διαδρομές, yachting κλπ)	Μεσοπρόθεσμα	Δεν αφορά το Ε.Π.
Τουριστική προβολή (Ιωαννίνων και Άρτας, πολυθεματικών δικτύων, διαδρομών (αρχαία θέατρα, παράκτια κάστρα), ειδικών μορφών τουρισμού κ.α	Μεσοπρόθεσμα/ Μακροπρόθεσμα	Γενική αναφορά στη Δράση 4Α.11.1: Αξιοποίηση μνημείων και κτιρίων ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας για τουριστική ανάπτυξη και κοινωνική χρήση.
Δράσεις οργάνωσης τουριστικού δικτύου με πόλους την πόλη της Πρέβεζας, τον Αρχαιολογικό χώρο της Νικόπολης, τον βιότοπο του Αμβρακικού και τις βυζαντινές αρχαιότητες της Άρτας και της Αρχαίας Αμβρακίας.	Μεσοπρόθεσμα/ Μακροπρόθεσμα	
Δράσεις υποστήριξης ολοκληρωμένων συμπλεγμάτων ειδικών και ήπιων μορφών τουρισμού (ορεινός, πολιτιστικός, οικολογικός τουρισμός) στις ορεινές περιοχές	Μεσοπρόθεσμα/ Μακροπρόθεσμα	
Δράσεις διαπεριφερειακής συνεργασίας με περιφέρειες Δυτικής και Στερεάς Ελλάδας, για την ανάπτυξη ήπιου εναλλακτικού τουρισμού στο Δήμο Γεωργίου Καραϊσκάκη (ευρύτερη ζώνη των Αγραφών)	Μεσοπρόθεσμα	Δεν αφορά το Ε.Π.
Περιβάλλον		
Ύδρευση Πρέβεζας - Άρτας – Λευκάδας.	Μεσοπρόθεσμα	Περιλαμβάνεται στη Δράση 2Α.11.2:
Ολοκλήρωση έργων ύδρευσης οικισμών (έργα -γέφυρες).	Μεσοπρόθεσμα	

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

		Δράσεις ενίσχυσης υδρευτικών αναγκών & μείωσης απωλειών ύδατος.
Αποχέτευση λοιπών οικισμών που βαρύνουν ευαίσθητους υδάτινους αποδέκτες	Μεσοπρόθεσμα	Περιλαμβάνεται στη Δράση 2Α.ν.3: Επενδύσεις στη διαχείριση λυμάτων.
Οριοθέτηση του ποταμού Άραχθου με τα έργα διευθέτησής του και την εξασφάλιση πλήρους προσβασιμότητας εκατέρωθεν αυτού.	Μεσοπρόθεσμα	Περιλαμβάνεται γενικά στη Δράση 2Α.iv.1 Έργα προστασίας από την κλιματική αλλαγή και διαχείρισης καταστροφών.
Ολοκλήρωση ΠΕΣΔΑ	Μεσοπρόθεσμα	Περιλαμβάνεται στη Δράση 2Α.vi.1: Συμπλήρωση υποδομών του ΠΕΣΔΑ.
Δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης (monitoring), προστασίας και αξιοποίησης των φυσικών πόρων και οικισμών	Μεσοπρόθεσμα	Περιλαμβάνεται στη Δράση 2Α.ν.1 και αφορά δράσεις παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων.
Εκπόνηση και εφαρμογή διαχειριστικών σχεδίων για την προστασία και αξιοποίηση των δασών της Ηπείρου	Μεσοπρόθεσμα	Περιλαμβάνεται στη Δράση 2Α.iv.1: Έργα προστασίας από την κλιματική αλλαγή και διαχείρισης καταστροφών.
Περιβαλλοντική αποκατάσταση – αξιοποίηση ανενεργών λατομικών περιοχών.	Μεσοπρόθεσμα	Δεν περιλαμβάνεται στο Ε.Π.
Εκπαίδευση		
Αναβάθμιση και ολοκλήρωση υποδομών του ΤΕΙ Ηπείρου	Μεσοπρόθεσμα	Περιλαμβάνεται στη Δράση 4Α.ii.3: Εκσυγχρονισμός και βελτίωση υλικοτεχνικής υποδομής και κτιριακών εγκαταστάσεων Γ βάθμιας Εκπαίδευσης.
Ειδικό Σχολείο Άρτας, Μουσικό Σχολείο και το 5 ^ο Γυμνάσιο Άρτας.	Μεσοπρόθεσμα	Περιλαμβάνεται στη Δράση 4Α.ii.2: Εκσυγχρονισμός και βελτίωση

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

		υλικοτεχνικής υποδομής και κτιριακών εγκαταστάσεων Α & Β βάθμιας Εκπαίδευσης
Υγεία		
Αναβάθμιση των υποδομών του Γενικού Νοσοκομείου Άρτας και προώθηση της συνεργασίας του με το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Ιωαννίνων.	Μεσοπρόθεσμα	
Συμπλήρωση υποδομών πρωτοβάθμιας περίθαλψης (Κέντρα Υγείας Δήμων Ζαγορίων, Ζίτσας, Ν. Σκουφά).	Μεσοπρόθεσμα	Περιλαμβάνεται στη Δράση 4.Α.ν.1: Ανάπτυξη του Δικτύου Μονάδων Υγείας και εκσυγχρονισμός της υλικοτεχνικής υποδομής.
Ενέργεια		
Χωροθέτηση εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας από βιομάζα ή βιοαέριο στα ΧΥΤΑ Παραμυθιάς και Βλαχέρνας (Ειδικό Πλαίσιο).	Μακροπρόθεσμα	Περιλαμβάνεται στη Δράση 2Α.ii.1: Υποστήριξη της σύστασης Ενεργειακών Κοινοτήτων (Ε.Κοιν.)
Συμπλήρωση ευρυζωνικών δικτύων στις έδρες των Καλλικρατικών Δήμων	Μεσοπρόθεσμα	Περιλαμβάνεται στη Δράση 1.ii.2: Αναβάθμιση υπηρεσιών δημόσιων φορέων με χρήση ΤΠΕ.
Χωρικές Ρυθμίσεις		
Χωρικές ρυθμίσεις οργάνωσης και προστασίας περιοχών παραγωγής επώνυμων αγροτικών προϊόντων περιφέρειας Ηπείρου	Μεσοπρόθεσμα	Περιλαμβάνεται στη Δράση 5.ii.1: Χρηματοδότηση ΟΧΕ για άλλες χωρικές στρατηγικές Δεν περιλαμβάνονται στο Ε.Π.
Χωροταξική μελέτη τουριστικής ανάπτυξης μεγα-Περιφέρειας Αδριατικής – Ιονίου	Μεσοπρόθεσμα	
Χωροταξική οργάνωση δραστηριοτήτων ορεινού τουρισμού στη Πίνδο	Μεσοπρόθεσμα	
Χωροταξικό - αναπτυξιακό παρατηρητήριο Ηπείρου	Μεσοπρόθεσμα	
Μελέτη βοσκοϊκανότητας για τις περιοχές Ματσούκι, Μελισσουρούς, Θεοδώριανα των Δήμων Βορείων και Κεντρικών Τζουμέρκων.	Μεσοπρόθεσμα	
ΠΕΧΠ Δυτικού άξονα	Μεσοπρόθεσμα	
Επεξεργασία ειδικών δορυφορικών δεδομένων για την χωρική καταγραφή και την ποσοτική και ποιοτική εκτίμηση των φυσικών διαθεσίμων. (Δυνατότητα εξειδίκευσης σε ανάλυση Καταλληλότητας - Ικανότητας για την εφαρμογή χωρικών πολιτικών).	Μεσοπρόθεσμα	
Μελέτες ΓΠΣ / ΣΧΟΟΑΠ (ολοκλήρωση), μελέτες ΤΧΣ, ΕΧΣ.	Μεσοπρόθεσμα	

¹⁶

¹⁶ Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του ΕΠ Ήπειρος 2021-2027
<https://www.espa-epirus.gr/category/smpe-35>

4.4 Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ)¹⁷

Στο –εν ισχύ– ΠΕΣΔΑ Ηπείρου ενσωματώνονται μετά από αξιολόγηση τα Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΣΔΑ), που πρέπει να συντάσσονται από κάθε Δήμο για τα όρια της περιοχής τους. Σε περιπτώσεις Δήμων που δεν έχουν εκπονήσει ΤΣΔΑ, το ΠΕΣΔΑ περιλαμβάνει προβλέψεις που καλύπτουν τη διαχείριση των αποβλήτων της περιοχής αρμοδιότητας των εν λόγω Δήμων.

Με την τελευταία αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ, **ενισχύεται η διαλογή στην πηγή και η ανακύκλωση σε όλα τα είδη των αποβλήτων που παράγονται στην Περιφέρεια, ενώ δίνονται βασικές κατευθύνσεις για την προώθηση της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων.**

Συνοπτικά οι βασικές στρατηγικές/δράσεις του παρόντος σχεδίου είναι οι εξής:

- Καθιέρωση της **χωριστής συλλογής αποβλήτων**, τουλάχιστον για το γυαλί, το χαρτί, το μέταλλο και το πλαστικό, ώστε να εξασφαλισθεί, κατ'ελάχιστον, η ανακύκλωση του 65% του συνολικού τους βάρους από το στάδιο της προδιαλογής, ως το 2020.

- Καθιέρωση της **χωριστής συλλογής των βιοαποβλήτων**, ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της χωριστής συλλογής ήτοι 40% του συνολικού βάρους των βιοαποβλήτων, ως το 2020 και επεξεργασία των χωριστά συλλεγέντων βιοαποβλήτων σε αποκεντρωμένες μονάδες κομποστοποίησης για κάθε Περιφερειακή Ενότητα με στόχο την παραγωγή κόμποστ υψηλής ποιότητας.

- Δημιουργία ενός **πυκνού δικτύου Πράσινων Σημείων** μέτρων για την ενίσχυση της διαλογής στην πηγή από τους πολίτες για όλα σχεδόν τα ρεύματα αποβλήτων, ώστε να επιτευχθούν κατ'ελάχιστον οι στόχοι του Ν.4042/2012 (Α' 24) έως το 2020.

- Για τα **απόβλητα Κατασκευών και Κατεδαφίσεων** και για την επίτευξη των στόχων του Άρθρου 11 της Οδηγίας 2008/98, προβλέπεται άμεσα η **δημιουργία 4 Μονάδων Ανάκτησης** για κάθε μία Π.Ε. και ένας τουλάχιστον ΧΥΤ αδρανών καθώς και η εφαρμογή της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού μέσω της δημιουργίας Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης.

- Δημιουργία **μονάδων αξιοποίησης της ιλύος** που παράγεται από τις μεγάλες ΕΕΛ της Περιφέρειας και **μονάδων επεξεργασίας της κόπρου** από κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαχείρισή της αποτελεί μείζον πρόβλημα στην περιοχή. Τα έργα αυτά θα μπορούν να υλοποιηθούν από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.

- Εφαρμογή δράσεων **συνεπεξεργασίας των βιομηχανικών αποβλήτων** στο πλαίσιο δημιουργίας των νέων υποδομών διαχείρισης για τα ΑΣΑ, τα ΖΥΠ και τα Γεωργικά Απόβλητα

➤ Εφαρμογή Σχεδίου **Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων** με στοχευμένες δράσεις για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και άλλους φορείς με στόχο την σταθεροποίηση των αποβλήτων στα σημερινά επίπεδα.

¹⁷ Κύρωση της απόφασης έγκρισης του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Ηπείρου, Υπουργείο Εσωτερικών ΦΕΚ 3196/Β'/2017, <https://php.gov.gr/news/dt/7070-anath-pesda.html>

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Τα μέτρα του ΠΕΣΔΑ που αφορούν την Ο.Χ.Ε. Λίμνης Πουρναρίου:

Μέτρο	Τίτλος Μέτρου
ΑΣΑ 1	Συμμετοχή όλων των Δήμων της Περιφέρειας σε σύστημα διαλογής στην πηγή αποβλήτων συσκευασιών Δημιουργία ΣΜΑΥ/ΚΔΑΥ (κατά προτεραιότητα εντός ΣΜΑ ή Πράσινων σημείων).
ΑΣΑ 2	Δημιουργία δικτύου πράσινων σημείων καλύπτοντας το σύνολο των Δήμων της Περιφέρειας - 1 Τοπικό Πράσινο Σημείο ανά Δήμο (σύνολο 18) - 1 τουλάχιστον Σημείο Συλλογής Πράσινου Σημείου ανά Δ.Ε. (σύνολο 76)
ΑΣΑ 3	Εκστρατείες Ευαισθητοποίησης Πολιτών και άλλων ομάδων στόχων
ΑΣΑ 5	Οργάνωση Συστήματος ΔσΠ βιολογικών αποβλήτων και πρασίνων (για το σύνολο των Δήμων της Π. Ηπείρου) - Οργάνωση συστήματος και εκστρατείας ευαισθητοποίησης - Προμήθεια εξοπλισμού ΔσΠ βιολογικών αποβλήτων (κάδοι συλλογής και βιοδιασπώμενοι σάκοι)
ΑΣΑ 6	Προώθηση Οικιακής Κομποστοποίησης
ΑΣΑ 7	Οργάνωση συστήματος χωριστής διαχείρισης των αποβλήτων βρώσιμων ελαίων και λιπών.
ΑΣΑ 8	Δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος συλλογής, επεξεργασίας ογκωδών
ΑΣΑ 9	Ενίσχυση χωριστής συλλογής ΑΗΗΕ. - Σύναψη συμβάσεων με τα συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης (ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΥΣΚΕΥΩΝ, ΦΩΤΟΚΥΚΛΩΣΗ ή άλλα). - Υποδοχή των αποβλήτων ΑΗΗΕ στα Πράσινα Σημεία
ΑΣΑ 12	Δημιουργία αποκεντρωμένων Μονάδων Κομποστοποίησης & μικρών κινητών σταθμών ή δημοτικών μονάδων κομποστοποίησης. - 4 τουλάχιστον Μονάδες Κομποστοποίησης, μία για κάθε Π.Ε. (η Π.Ε. Ιωαννίνων θα εξυπηρετείται από τη ΜΕΑ). - Η δυναμικότητα της μονάδας Π.Ε. Άρτας: 4.200 tn/ετησίως Βρίσκεται η κατασκευή της σε εξέλιξη πλησίον του οικισμού Σελλάδων της Άρτας. - Μικροί κινητοί σταθμοί κομποστοποίησης ή μικρές δημοτικές μονάδες κομποστοποίησης για απομακρυσμένους οικισμούς κατόπιν εκπόνησης των σχετικών μελετών
ΑΣΑ 14	Παρακολούθηση αποκατεστημένων ΧΑΔΑ – Δράσεις για την αποφυγή δημιουργίας νέων ΧΑΔΑ
ΑΣΑ 15	Εκσυγχρονισμός, Αξιοποίηση και ορθή περιβαλλοντική διαχείριση των Χ.Υ.Τ.Α. της Περιφέρειας (επέκταση ΧΥΤΑ, κ.α.). - Έργα επέκτασης: ■ Έργα άμεσης επέκτασης Β' φάσης ΧΥΤΑ Άρτας (βρίσκονται σε εξέλιξη) - Εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων και των έργων διάθεσης (όπου απαιτείται). - Εφαρμογή προγράμματος αυστηρής περιβαλλοντικής παρακολούθησης ΧΥΤΑ Άρτας: Εξυπηρετεί το σύνολο της Π.Ε. Άρτας και μέρος των Δ./Δ.Ε. της Π.Ε. Πρεβέζης
ΑΣΑ 16	Άμεση ολοκλήρωση σχεδιασμού ΣΜΑ & υλοποίηση έργων Σύνολο Α & Β ΦΑΣΗ – 12 ΣΜΑ (απαιτούνται τόσο για τη μεταφορά των Α.Σ.Α. στο Χ.Υ.Τ.Α. όσο και στη ΜΕΑ.) Για τους ΣΜΑ Α' Φάσης στην Π.Ε. Άρτας έχουν εκδοθεί ΑΕΠΟ: ΣΜΑ Άρτας, ΣΜΑ Γ. Καραϊσκάκη, Εκκρεμεί περιβαλλοντική αδειοδότηση 3 ΣΜΑ Β' Φάσης.

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

ΑΣΑ 17	Δημιουργία μηχανισμού/εργαλείου καταγραφής, παρακολούθησης και δημοσιοποίησης του κόστους συλλογής των ΑΣΑ ανά τόνο, ανά κωδικό αποβλήτου και ανά κάτοικο για κάθε Δήμο
ΑΕΚΚ 1	Δημιουργία Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης ΑΕΚΚ για το σύνολο της Περιφέρειας
ΑΕΚΚ 2	Δημιουργία τεσσάρων (4) Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας και Αξιοποίησης ΑΕΚΚ. Για την Π.Ε. ΑΡΤΑΣ: 5.000 τη/έτος
ΙΛΥΣ 1	Επιβολή ειδικού τέλους εισόδου της ιλύος στους Χ.Υ.Τ.Α. - Να προωθηθεί η εκτροπή της ιλύος από τους Χ.Υ.Τ.Α.
ΙΛΥΣ 2	Δημιουργία ενδεικτικά τεσσάρων (4) κεντρικών μονάδων επεξεργασίας (μία ανά Π.Ε.) για τη διαχείριση της ιλύος. - Προτείνεται η χωροθέτηση σε όμορα οικόπεδα ή εντός της υφιστάμενης ΕΕΛ Άρτας - Ενδεικτική ελάχιστη δυναμικότητα: Π.Ε. ΑΡΤΑΣ: 2.500 τη/έτος
ΙΛΥΣ 3	Συνεπεξεργασία της ιλύος των μικρών ΕΕΛ με ζωικά υποπροϊόντα, γεωργοκτηνοτροφικά απόβλητα και το οργανικό κλάσμα των ΑΣΑ.
ΙΛΥΣ 4	Ενημερωτικές δράσεις και συνεργασία με ιδιώτες για την αξιοποίηση της ιλύος από βιομηχανίες και τουριστικές εγκαταστάσεις
ΖΥΠ 1	Πρώθηση ορθών γεωργικών πρακτικών και βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών μέσω μεγάλων συνεταιρισμών και απευθείας επικοινωνίας με τις κτηνοτροφικές μονάδες για την ορθή διαχείριση της κόπρου
ΖΥΠ 2	Δημιουργία δύο (2) τουλάχιστον μονάδων επεξεργασίας κόπρου μέσω λιπασματοποίησης ή/και παραγωγής βιοαερίου. Χωροθέτηση των μονάδων πλησίον/κεντροβαρικά των εξυπηρετούμενων εκτροφών. Ενδεικτικά: - Λεκανοπέδιο των Ιωαννίνων. - Πεδιάδα της Πρέβεζας. Δύνανται να μπουόν και σημεία της περιοχής παρέμβασης πλησίον κτηνοτροφικών μονάδων.
ΖΥΠ 3	Ένταξη στις προτεραιότητες του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 θεματικής για τον εκσυγχρονισμό και υιοθέτηση βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών σε μικρές – μεσαίες κτηνοτροφικές μονάδες.
ΓΕΩΡΓ 1	Συνεπεξεργασία των γεωργικών αποβλήτων στις αποκεντρωμένες μονάδες κομποστοποίησης βιοαποβλήτων και τη Μ.Ε.Α.
ΓΕΩΡΓ 2	Δημιουργία μικρών εγκαταστάσεων παραγωγής πέλλετς εντός των Τοπικών Πράσινων Σημείων και πρώθηση ανάπτυξης υποδομών ενεργειακής αξιοποίησης των πέλλετς (σόμπες, ενεργειακά τζάκια, λέβητες) σε δημοτικές εγκαταστάσεις
ΓΕΩΡΓ 3	Ανακύκλωση ή άλλου είδους ανάκτηση των αποβλήτων συσκευασιών και ανακυκλώσιμων υλικών των γεωργικών αποβλήτων και αποβλήτων δασοκομίας.
ΓΕΝ 2	Δημιουργία κέντρων επαναχρησιμοποίησης και επιδιόρθωσης προϊόντων (αξιοποιώντας λοιπές υποδομές, όπως κοινωνικά παντοπωλεία, πράσινα σημεία).
ΓΕΝ 3	Πρώθηση εθελοντικών συμφωνιών για την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων (π.χ. χρήση πλαστικής σακούλας)
ΓΕΝ 4	Υλοποίηση συστήματος πιλοτικού 'Πληρώνω όσο Πετάω' αρχικά σε ένα Δήμο της Περιφέρειας πιλοτικά – Ένταξη έργου προς χρηματοδότηση
ΓΕΝ 5	Πρώθηση Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων από την Περιφέρεια, Δήμους και άλλους φορείς στην Περιφ. Ηπείρου
ΓΕΝ 6	Προγράμματα κατάρτισης των αρμόδιων φορέων για τις δράσεις πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων

Η Ο.Χ.Ε. Λίμνης Πουρναρίου θα περιλαμβάνει πληθώρα δράσεων που προβλέπονται στο ΠΕΣΔΑ Ηπείρου και είτε χωροθετούνται στα όρια των υπόψη Δήμων είτε αφορούν οριζόντιες παρεμβάσεις που αποτελούν αρμοδιότητα των Δήμων, και προβλέπεται η χρηματοδότηση τους από το Ε.Π. Ήπειρος 2021-2027. Επιπλέον η περιοχή παρέμβασης θα επωφεληθεί και από την κατασκευή των βασικών προγραμματισμένων υποδομών (επέκταση Χ.Υ.Τ.Α, ΑΕΚΚ, μονάδα κομποστοποίησης), μιας και έχουν περιφερειακή σημασία και εμβέλεια.

Επιπλέον τα Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης των Δήμων της περιοχής παρέμβασης είτε έχουν ολοκληρωθεί είτε είναι σε στάδιο υλοποίησης, εξειδικεύοντας παραπάνω τα παραπάνω μέτρα, και τα οποία συνάδουν και με το νέο ΕΣΔΑ, το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. Πράξη 39/31-08-2020 (ΦΕΚ 185 Α/29-09-2020) του Υπουργικού Συμβουλίου.

4.5 Ζώνες προστασίας

4.5.1 Καθορισμός περιοχών για την εφαρμογή ΠΕΧΠ, ΣΟΑΠ και ΕΧΣ

Α. Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ)

Οι περιοχές στις οποίες απαιτείται κατά προτεραιότητα η ενεργοποίησή τους ως ΠΕΧΠ είναι :

Ο ορεινός όγκος της Πίνδου, ο οποίος αποτελεί την πλέον δυσπρόσιτη περιοχή όπου η πληθυσμιακή συρρίκνωση στους περισσότερους οικισμούς δημιουργεί προβλήματα αναπτυξιακής υστέρησης με περιορισμένες δυνατότητες υπέρβασής της. Ο ορεινός όγκος περιλαμβάνει δύο υποπεριοχές που διαχωρίζονται από την Εγνατία οδό:

- Την υποπεριοχή της **Νότιας Πίνδου**, με τους ορεινούς όγκους Περιστερίου, Τζουμέρκων, Κοκκινόλακου και Βάλτου. Η ευρύτερη περιοχή στην οποία θα καθοριστούν ΠΕΧΠ, περιλαμβάνεται στα όρια των **Καλλικράτειων Δήμων Γεωργίου Καραϊσκάκη, Αρταίων (τμήμα της Δ.Ε. Ξηροβουνίου), Κεντρικών Τζουμέρκων, Βόρειων Τζουμέρκων** με εξαίρεση τμήμα της Δ.Ε. Κατσανοχωριών, και Δήμου Μετσόβου, καθώς και μικρό τμήμα του Δ. Ιωαννιτών της Δ.Ε. Παμβώτιδας.

Διαθέτει αξιόλογους παραδοσιακούς οικισμούς (Συρράκο, Καλαρύτες κ.α) και ενδιαφέρον φυσικό περιβάλλον που προσφέρεται για την ανάπτυξη ορεινού τουρισμού. Οι παρεμβάσεις πρέπει να εστιάζουν στη στήριξη του τοπικού πληθυσμού, στην ενίσχυση της τοπικής επιχειρηματικότητας στον τομέα του ορεινού τουρισμού, στη διάχυση της τουριστικής κίνησης από την περιοχή του Μετσόβου με την οργάνωση τουριστικών δικτύων και στην προστασία – προβολή του φυσικού περιβάλλοντος που αποτελεί τον κύριο αναπτυξιακό πόρο της περιοχής.

- **Ζώνες της Εγνατίας Οδού και του Δυτικού Άξονα.**

Προτείνεται ο χαρακτηρισμός ΠΕΧΠ κατά μήκος και εκατέρωθεν των αξόνων (ανάλογα με τα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά, τις συνδέσεις, τις θέσεις κόμβων κ.λπ.) με προτεραιότητα στη ζώνη της Εγνατίας, με στόχους: τον έλεγχο της οικιστικής ανάπτυξης και την ρύθμιση των συγκρούσεων χρήσεων, την άμβλυνση των επιπτώσεων από την κατασκευή των οδικών αξόνων, καθώς και την ενίσχυση της ανάπτυξης των μειονεκτικών περιοχών.

Σημειώνεται, τέλος, ότι όσον αφορά στις περιοχές όπου προτείνεται η εκπόνηση μελέτης ΠΕΧΠ, θα πρέπει να διασφαλιστεί η συμβατότητα της μελέτης αυτής με τον αντίστοιχο τοπικό σχεδιασμό. Προτεραιότητα δίδεται στα ΠΕΧΠ του ορεινού και παραμεθόριου χώρου, και ακολουθούν οι μελέτες ΠΕΧΠ για την Εγνατία Οδό και, στη συνέχεια, για τον **Δυτικό Άξονα**.

4.5.2 Ζώνες προστασίας τοπίου στον παράκτιο χώρο

Για την προστασία του κρίνεται απαραίτητη η σύνταξη επικαιροποιημένης μελέτης για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση της Παράκτιας Ζώνης της Περιφέρειας, στην οποία θα περιλαμβάνεται και σχέδιο τουριστικής ανάπτυξης με ειδική μέριμνα για την αξιοποίηση και προστασία του τοπίου και σεβασμό στη φέρουσα ικανότητα των τουριστικών πόρων.

2.1. Ζώνη Περιοχής Αμβρακικού Κόλπου:

(α) **Προτείνεται η εκπόνηση ΕΧΣ για τη χωροθέτηση νέων πτηνοτροφικών μονάδων**, στην πεδιάδα Άρτας – Πρέβεζας και ειδικότερα στις περιοχές που ανήκουν στη λεκάνη απορροής του Αμβρακικού. **Μέχρι τη θεσμοθέτησή του, απαιτείται έλεγχος της χωροθέτησης νέων μονάδων εντός περιοχής που περιλαμβάνει τη Δ.Ε Άρτας, τη Δ.Ε. Αμβρακικού, τη Δ.Ε. Αράχθου, τη Δ.Ε. Κομμένου, τη Δ.Ε. Κομποτίου (πλην της Δ.Κ. Φωτεινού), τη Δ.Κ. Πέτα Δ.Ε. Πέτα, τη Δ.Κ. Χαλκιάδων Δ.Ε. Φιλοθέης.**

(β) Κατά την έκδοση νέας αδείας λειτουργίας πτηνοκτηνοτροφικών μονάδων ή την ανανέωση υφιστάμενης κρίνεται σκόπιμη η επιβολή περιμετρικής φύτευσης των γηπέδων τους, με φυτοφράχτες ή υψηλή βλάστηση για περιορισμό της οπτικής ρύπανσης.

(γ) Απαιτείται η αποφυγή πρόσθετης επιβάρυνσης με επεκτάσεις ή νέες χωροθετήσεις υδατοκαλλιεργειών στον Αμβρακικό εκτός οργανωμένων υποδοχών (ΠΟΑΥ Αμβρακικού).

(δ) Απαιτείται ο καθορισμός ζωνών προστασίας και όρων δόμησης εκατέρωθεν της κοίτης των ποταμών Αράχθου και Λούρου με προτεραιότητα στα τμήματα που ανήκουν στο δίκτυο Natura 2000 και δέχονται τις μεγαλύτερες πιέσεις. Προτείνεται η απαγόρευση της δόμησης στις εκβολές των ποταμών επί του Αμβρακικού Κόλπου, μέσω θεσμοθέτησης ζωνών ΠΕΠ.

(ε) Επιβάλλεται η λήψη μέτρων περιβαλλοντικού χαρακτήρα που συμβάλλουν στη δραστική μείωση του ρυπαντικού φορτίου από βιοτεχνικά και αγροτικά απόβλητα σε όλους τους υδάτινους αποδέκτες του Αμβρακικού Κόλπου.

4.5.3 Ζώνες προστασίας τοπίου στον ορεινό χώρο.

Ως γενικές κατευθύνσεις δίδονται:

(α) Η διαπεριφερειακή συνεργασία με τις Περιφέρειες Δυτικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας για την από κοινού αντιμετώπιση της τουριστικής ανάπτυξης και διαχείρισης τοπίου του ορεινού χώρου της Πίνδου.

(β) Η άμεση εκπόνηση και εφαρμογή διαχειριστικών σχεδίων για τις θεσμοθετημένες προστατευόμενες περιοχές που εμπίπτουν στις ζώνες προστασίας τοπίου.

(γ) Η οριοθέτηση των μη οριοθετημένων οικισμών, με πρόβλεψη αποφυγής οριοθέτησης εκτεταμένων εκτάσεων πέριξ των οικιστικών συνόλων.

(δ) Η εκπόνηση και εφαρμογή διαχειριστικών μελετών για την αειφορική διαχείριση των

δασικών οικοσυστημάτων, με έμφαση στη διατήρηση της βιοποικιλότητάς τους και της οικολογικής τους ισορροπίας.

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

(ε) Η οριοθέτηση και σύνταξη - εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης των βοσκοτόπων, στις περιοχές που υπάρχει εκτατική κτηνοτροφία με προτεραιότητα στις περιοχές που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για ίδρυση και λειτουργία κτηνοτροφικών πάρκων.

Παράλληλα, προτείνεται η στήριξη της ελεύθερης ή ημισταυλισμένης κτηνοτροφίας, κατά προτίμηση βιολογικής, στις ορεινές ή ημιορεινές περιοχές, καθώς και σε ευαίσθητες περιβαλλοντικά περιοχές.

(στ) Η προστασία και ανάδειξη του παραδοσιακού χαρακτήρα των οικισμών. Προτείνεται προσαρμογή των τουριστικών κατασκευών στην κλίμακα και τη φυσιογνωμία του τόπου, με χρήση παραδοσιακών υλικών και φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών.

(ζ) Η προστασία, συντήρηση και ανάδειξη των παραδοσιακών κατασκευών της ορεινής υπαίθρου (αλώνια, πηγάδια, βρύσες, ξερολιθιές, εικονοστάσια, γέφυρες κ.λπ.).

(η) Η μελέτη, προβολή και διατήρηση δεξιοτήτων που σχετίζονται με την κατεργασία της πέτρας και ειδικότερα ξερολιθικών κατασκευών με στόχο τη διατήρηση του παραδοσιακού αγροτικού τοπίου.

(θ) Ο περιορισμός της δόμησης νέων υποδομών φιλοξενίας και εστίασης αποκλειστικά εντός των οικισμών.

(ι) Ο προσδιορισμός επιμέρους υποζωνών προστασίας του τοπίου, στις οποίες θα περιορίζεται ή/και θα απαγορεύεται η δυνατότητα δόμησης.

(ια) Η υπογειοποίηση των δικτύων της ΔΕΗ στους παραδοσιακούς οικισμούς των ζωνών προστασίας τοπίου.

(ιβ) Ως προς τις χωροθετήσεις εγκαταστάσεων υποδομών (π.χ. κεραίες τηλεπικοινωνιών, γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος, πυλώνες και πύργοι, κτλ.) αυτές θα πρέπει κατά προτεραιότητα να εγκαθίστανται εκτός δασών και δασικών εκτάσεων και σε κάθε περίπτωση προτείνεται να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η αλλοίωση του δασικού τοπίου.

(ιγ) Όσον αφορά στην εγκατάσταση Αιολικών Σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, η εγκατάστασή τους εντός των δασικών περιοχών και των δασικών οικοσυστημάτων προτείνεται να γίνεται με τις λιγότερες δυνατές επιπτώσεις στα δασικά οικοσυστήματα. Θα πρέπει να αποψιλώνεται η μικρότερη δυνατή δασική έκταση και το οδικό δίκτυο πρόσβασης να ακολουθεί κατά το δυνατόν υφιστάμενους δασικούς δρόμους και να επιτρέπονται μόνον οι απολύτως αναγκαίες νέες διανοίξεις. Οι γραμμές μεταφοράς της ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να ακολουθούν το οδικό δίκτυο ώστε να αποφεύγεται η επιπλέον αποψίλωση των εκτάσεων.

(ιδ) Για κάθε προτεινόμενη νέα εγκατάσταση ενεργειακού έργου και στα πλαίσια των υποχρεωτικών ΜΠΕ, θα πρέπει να απαιτείται ανάλυση και εκτίμηση του τοπίου και διερεύνηση της φέρουσας ικανότητάς του λαμβάνοντας υπόψη και την αθροιστική από άλλες δράσεις κατάστασή του.

(ιε) Ο κατά προτεραιότητα εκσυγχρονισμός του αποχετευτικού συστήματος (δίκτυα και βιολογικοί καθαρισμοί) των οικισμών που περιλαμβάνονται στις λεκάνες απορροής των προστατευόμενων υποδοχέων.

Τέλος σε ό,τι αφορά την οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας, η ΟΧΕ προωθεί δύο βασικούς στρατηγικούς στόχους:

(α) την αναβάθμιση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος και

(β) τη χωρική, θεματική και χρονική διεύρυνση της τουριστικής δραστηριότητας.

Ως ειδικότερες κατευθύνσεις δίδονται:

- (α) Έλεγχος ανταγωνιστικών χρήσεων (οικιστικοί υποδοχείς παραθεριστικής κατοικίας, εκτός σχεδίου δόμηση κ.λπ.).
- (β) Συγκρότηση τοπικών πολυθεματικών δικτύων, εξασφάλιση της λειτουργικής σύνδεσης των «κόμβων», εξασφάλιση της συμπληρωματικότητας τους, ενίσχυση δράσεων που διευκολύνουν την κινητικότητα των επισκεπτών.
- (γ) Βελτίωση τουριστικών υποδομών και μονάδων, αναβάθμιση υφισταμένων, έλεγχος νέων, προσαρμογή στις απαιτήσεις της διεθνούς αγοράς.
- (δ) Βελτίωση δημόσιων υποδομών και υπηρεσιών ιδίως αυτών που αφορούν στους επισκέπτες (κοινοφελή δίκτυα, υγεία, απορρίμματα, ΒΙΚΑ, δημοτικές υπηρεσίες πληροφόρησης κ.λπ.). Ένταξη δημόσιων υποδομών, πολιτισμού, αθλητισμού, αναψυχής κ.λπ. στο τουριστικό προϊόν.
- (ε) Αναβάθμιση της τοπικής ταυτότητας των παρεχομένων υπηρεσιών (πιστοποίηση προϊόντων, τοπικά σύμφωνα ποιότητας, σύνδεση με την πρωτογενή παραγωγή, αυτοτελής προώθηση μέσω του τουριστικού κυκλώματος, προϊόντων ποιότητας).
- (στ) Ενίσχυση ειδικών μορφών τουρισμού, με έμφαση στον τουρισμό υπαίθρου (ορεινό, αγροτουρισμό, φυσιολατρικό, αθλητικό), πολιτισμικό, γαστριμαργικό, αστικό, συνεδριακό, ιατρικό.

5 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

5.1 Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών για το Υδατικό Διαμέρισμα Αράχθου ¹⁸¹⁹

Το 1ο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του ΥΔ Ηπείρου (ΕΛ05) εγκρίθηκε από την Εθνική Επιτροπή Υδάτων το 2014 (ΦΕΚ 181/Β/31-1-2014). Με το ΦΕΚ 4664/Β/29-12-2017 εγκρίθηκε η 1η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου και η αντίστοιχη Στρατηγική Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

5.2 Υδατικό Διαμέρισμα (ΥΔ) Ηπείρου

Το ΥΔ Ηπείρου, με κωδικό ΕΛ05, διαθέτει 6 λεκάνες απορροής με συνολική έκταση 9.979 τ.χλμ. : Αώου (2.361 τ.χλμ.), Καλαμά (2.523 τ.χλμ.), Αχέροντα (1.292 τ.χλμ.), Αράχθου (2.209 τ.χλμ.), Κέρκυρας-Παξών (631 τ.χλμ.) και Λούρου (963 τ.χλμ.). Περιλαμβάνει το σύνολο της Περιφέρειας Ηπείρου.

Η συνολική μέση ετήσια ζήτηση από ανθρωπογενείς χρήσεις κυμαίνεται από 448,5 έως 760,5 hm³. Η βασικότερη χρήση αφορά την αρδευόμενη γεωργία, για την οποία οι ετήσιες απολήψεις φτάνουν από 376 (83,8% της συνολικής μέσης ετήσιας ζήτησης) έως 688 hm³ (90,5% της συνολικής μέσης ετήσιας ζήτησης) ανάλογα με την έκταση των δηλωμένων καλλιεργήσιμων εκτάσεων που πράγματι

¹⁸ 2^η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου
<http://wfdver.ypeka.gr/el/consultation-gr/2revision-consultation-gr/consultation-2revision-el05-gr/>

¹⁹ Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του ΕΠ Ήπειρου 2021-2027, ΕΥΔ Ηπείρου,
<https://www.espa-epirus.gr/category/smpe-35>

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

αρδεύονται (τα 688 hm³ μπορούν να θεωρηθούν και ως ανώτατο όριο στην αρδευτική ζήτηση). Η υδρευτική ζήτηση αφορά 58 hm³ (7,6-12,9% της συνολικής μέσης ετήσιας ζήτησης), ενώ η ζήτηση για την κτηνοτροφία και την βιομηχανία αντιστοιχεί σε 10 hm³ (1,3-2,2% της συνολικής μέσης ετήσιας ζήτησης) και 4,5 hm³ (0,6-1,0% της συνολικής μέσης ετήσιας ζήτησης), αντίστοιχα.

Το 1ο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του ΥΔ Ηπείρου (ΕΛ05) εγκρίθηκε από την Εθνική Επιτροπή Υδάτων το 2014 (ΦΕΚ 181/Β/31-1-2014). Με το ΦΕΚ 4664/Β/29-12-2017 εγκρίθηκε η 1η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Ηπείρου και η αντίστοιχη Στρατηγική Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Ο χρόνος επίτευξης των περιβαλλοντικών στόχων της 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης ΛΑΠ, σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ, είναι το έτος 2021, δηλαδή το έτος ολοκλήρωσης του δεύτερου διαχειριστικού κύκλου.

Πρόγραμμα βασικών μέτρων

Τα βασικά μέτρα (Ομάδα Ι), σύμφωνα με την παραγρ. 3 του Άρθρου 11 της Οδηγίας, αποτελούν τις στοιχειώδεις απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται και περιλαμβάνουν:

- Μέτρα για εφαρμογή Κοινοτικής και Εθνικής Νομοθεσίας για την προστασία των υδάτων, και ειδικότερα μέτρα που απαιτούνται από τις ακόλουθες Κοινοτικές Οδηγίες:

1. Υδατα Κολύμβησης (Οδηγία 2006/7/ΕΚ).

2. Προστασία των άγριων πτηνών (Οδηγία 2009/147/ΕΚ), και οικοτόπων (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ).

3. Πόσιμο Νερό (Οδηγίες 98/83/ΕΚ, 2015/1787/ΕΕ).

4. Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις από Έργα/Δραστηριότητες (Οδηγίες 2011/92/ΕΕ, 2014/52/ΕΕ).

5. Πρόληψη - Έλεγχος ρύπανσης (Οδηγία 2010/75/ΕΕ).

6. Προστασία από Νιτρορρύπανση (Οδηγίες 91/676/ΕΟΚ).

7. Προϊόντα Φυτοπροστασίας (Οδηγία 2009/128/ΕΚ, Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 652/2014).

8. Αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων (Οδηγία 2012/18/ΕΕ).

9. Ιλύς σταθμών καθαρισμού (Οδηγία 86/278/ΕΟΚ).

10. Επεξεργασία Αστικών Λυμάτων (Οδηγία 91/271/ΕΟΚ, 98/15/ΕΚ).

- Άλλες Κατηγορίες Βασικών Μέτρων (Ομάδα ΙΙ):

1. Μέτρα για την εφαρμογή της αρχής ανάκτησης του κόστους των Υπηρεσιών Ύδατος (Άρθρο 9).

2. Μέτρα για την προώθηση της αποδοτικής και αειφόρου χρήσης του νερού ώστε να μην διακυβεύεται η επίτευξη των στόχων της Οδηγίας (Άρθρο 4).

Προβλήματα που τίθενται υπόψη για την Περιοχής Μελέτης:

- Θέματα υπερβολικής εκμετάλλευσης σε ορισμένα ποτάμια συστήματα λόγω των αρδευτικών φραγμάτων και των ΥΗΣ κατά τους θερινούς μήνες και όχι σε ετήσιο επίπεδο, γεγονός που καθιστά έντονη την ανάγκη λήψης μέτρων επαρκούς περιβαλλοντικής παροχής σε σχέση με τις υφιστάμενες θερινές αρδευτικές απολήψεις
- Σε ότι αφορά στην επεξεργασία των αστικών λυμάτων η Περιφέρεια συμμορφώνεται πλήρως με την οδηγία 91/271/ΕΟΚ στο σύνολο των οικισμών Α' προτεραιότητας (1 οικισμός) και των

- οικισμών Β' προτεραιότητας (3 οικισμοί), καθώς υπάρχουν δίκτυα αποχέτευσης ή / και εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων (ΕΕΛ).
- Από τους οικισμούς Γ' προτεραιότητας (2.000-10.000 ισοδύναμους κατοίκους), 9 είναι σε πλήρη συμμόρφωση με την οδηγία 91/271/ΕΟΚ και 9 όχι. Από αυτούς, 6 έχουν ενταγμένα έργα με χρηματοδότηση από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) ΕΣΠΑ 2014-2020, 1 έχει πλήρη ωριμότητα και σχεδιάζεται να χρηματοδοτηθεί από το Πενταετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας Ηπείρου, 1 δεν έχει πλήρη ωριμότητα των απαιτούμενων έργων υποδομής δικτύου αποχέτευσης και ΕΕΛ, ενώ δεν έχει προβλεφθεί η αναγκαία χρηματοδότηση των υποδομών του και 1 διαθέτει δίκτυο αποχέτευσης και ΕΕΛ, αλλά δεν έχει ακόμη μετρήσεις εκροής
 - Παράλληλα, η μεγάλη χρήση αζωτούχων λιπασμάτων στη φυτική παραγωγή, σε συνδυασμό με την κατά τόπους διάθεση των αποβλήτων από κτηνοτροφικές μονάδες έχουν επηρεάσει την ποιότητα των υπόγειων υδροφορέων σε μεγάλο βαθμό. Επιπλέον, η ρύπανση των υδάτων οφείλεται, κατά ένα βαθμό, στην απουσία υποδομών συλλογής και επεξεργασίας αστικών υγρών αποβλήτων που αφορούν ένα σημαντικό αριθμό μικρών οικισμών που διοχετεύουν τα απόβλητα τους σε ευαίσθητους αποδέκτες.

Όσον αφορά παρεμβάσεις που έχουν υλοποιηθεί και αφορούν τα ύδατα στην Περιοχή Μελέτης:

5.3 Υποδομές

5.3.1 Δίκτυα Ύδρευσης

Ο σύνδεσμος ύδρευσης Αρταίων και 22 πεδινών κοινοτήτων τροφοδοτείται από τις πηγές Αγ. Γεωργίου Λούρου. Οι πηγές αυτές βρίσκονται ανάντη του φράγματος του Λούρου σε υψόμετρο +111 και η ελάχιστη παροχή τους έχει εκτιμηθεί σε 3 m³/s. Η μέγιστη απολήψιμη παροχή του υδραγωγείου της Άρτας έχει υπολογιστεί σε 0,256 m³/s. Τόσο ο Δήμος Αρταίων όσο και αρκετές κοινότητες διατηρούν ως εφεδρικό, κάποιο αριθμό γεωτρήσεων για κάθε περίπτωση διακοπής της ύδρευσής τους από τις πηγές του Αγ. Γεωργίου. Προβλήματα ποσοτήτων νερού και δεξαμενών δεν υπάρχουν. Τα μοναδικά προβλήματα είναι του εσωτερικού δικτύου της πόλης της Άρτας. Η παροχή των πηγών Αγ.Γεωργίου υπερκαλύπτει την ζήτηση τόσο της Άρτας και των 22 πεδινών κοινοτήτων, όσο και της Φιλιππιάδας, της Πρέβεζας και των κοινοτήτων του Λούρου. Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του νερού των πηγών έχουν ως εξής : σκληρότητα 25,3 Γ.Β., CL⁻ 19,8 mg/L, Na⁺ 21,5 mg/L, K⁺ 1,4 mg/L, So₄⁻ 84,35 mg/L. Ο σύνδεσμος Περάνθης-Λουτρότοπου κ,λπ. υδρεύεται από τις πηγές Αγ.Γεωργίου Γλυκόρριζου του Δήμου Αρταίων, οι οποίες εκδηλώνονται στις Ν.Δ. απολήξεις του λόφου Βαλαώρα. Οι παροχές των πηγών αυτών εκτιμώνται περί τα 350 m³/h. Οι λοιπές κοινότητες της λεκάνης του Άραχθου (Σύνδεσμος Πέτρας-Διάσελου, Σύνδεσμος Ανεμοράχης- Δίστρατου, Σύνδεσμος Γοργόμυλου-Δρυόφυτου) υδρεύονται από αθροιστικές παροχές πολυάριθμων πηγών (πηγή Γκούρα, πηγή Βρυζοκάλαμου) και από γεωτρήσεις.

5.3.2 Αποχετευτικό Δίκτυο

Οι μικροί οικισμοί στην περιοχή μελέτης των έργων αποχετεύονται σε βόθρους και δεν διαθέτουν δίκτυα αποχέτευσης.

Στην πόλη της Άρτας υπάρχει πλήρες δίκτυο αποχέτευσης και από το 1991 λειτουργεί ικανοποιητικά μονάδα βιολογικού καθαρισμού, νότια της πόλης, σε απόσταση 2 km, στις προσχώσεις της ανατολικής όχθης του Αράχθου, μέσα στην κοίτη πλημμυρών και σε απόσταση 100 m περίπου από την αριστερή όχθη του. Η μονάδα δέχεται λύματα και βοθρολύματα του δήμου. Η διάθεση της απορροής των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων γίνεται στον ποταμό Άραχθο.

5.3.3 Άρδευση

Για την άρδευση της κυρίως πεδιάδας Άρτας έχουν κατασκευαστεί τα εξής επί μέρους έργα:

- Φράγμα εκτροπής - υδροληψίας, στον ποταμό Άραχθο (Ιμαρέτ).

Το φράγμα εκτροπής του ποταμού Αράχθου έχει κατασκευασθεί σε απόσταση 2km ανάντη της γέφυρας της Άρτας και εξυπηρετεί την άρδευση της Ζώνης Αράχθου. Αποτελείται από το κυρίως φράγμα-εκχειλιστή επί της χαμηλής κοίτης του και από την υδροληψία στη δεξιά του όχθη. Η υδροληψία Αράχθου έχει υπολογιστεί για παροχή 6,00 μ3/δλ

- Η πρωτεύουσα διώρυγα :Δ1

Η μεταφορά νερού στην πεδιάδα της Άρτας προβλέπεται μέσω της κύριας αρδευτικής διώρυγας Δ1, η οποία ξεκινά από το δεξιό έργο υδροληψίας του ΥΗΕ Πουρνάρι ΙΙ. Τα έργα υδροληψίας στο ΥΗΕ Πουρνάρι ΙΙ έχουν σχεδιαστεί για μέγιστη παροχέτευση 30m³/sec (ρυθμισμένη στάθμη νερού στο +32), ενώ η μέγιστη αναγκαία παροχή στην πεδιάδα της Άρτας ανέρχεται σε 20m³/sec. Συνεπώς 10m³/sec δύναται να παροχετεύονται στον ποταμό Άραχθο ή/και σε άλλο παράλληλο έργο μεταφοράς νερού (ΜΠΕ Εγγειοβελτιωτικών έργων Πεδιάδας Άρτας, 1998, Παρασκευόπουλος- Γεωργιάδης ΕΠΕ & Βακάκης και Συνεργάτες ΕΠΕ).

Το τμήμα της διώρυγας έως την Γραμμενίτσα έχει κατασκευασθεί κατάντη της Παράκαμψης Άρτας – Φιλιππιάδας στα πλαίσια κατασκευής του έργου.

- Το δευτερεύον αρδευτικό δίκτυο σε κάθε μία από τις ζώνες και
- Το τριτεύον και τεταρτεύον αρδευτικό δίκτυο.

Τα δίκτυα αυτά καλύπτουν έκταση 50.000 στρ. στη ζώνη Αράχθου, 40.000 στρ. στην Α' Ζώνη Λούρου και 22.000 στρ. στη Β' Ζώνη Λούρου. Όλες γενικώς οι διώρυγες του παλαιού δρόμου είναι χωμάτινες εκτός από μικρά τμήματα ορισμένων πρωτευουσών και δευτερευουσών διωρύγων, που είναι επενδεδυμένα με σκυρόδεμα. Το γεγονός αυτό προκαλεί μεγάλες απώλειες νερού, ώστε ο βαθμός αποδόσεως αρδευτικού νερού να είναι σήμερα περί το 37%. Είναι χαρακτηριστικό ότι αυτές οι μεγάλες απώλειες νερού επιβάλλουν τη λειτουργία του αποχετευτικού αντλιοστασίου Βίγλας και τους θερινούς μήνες κατά τη διάρκεια των αρδεύσεων.

Το δίκτυο του Πέτα αποτελείται κυρίως από χωμάτινα αυλάκια και καλύπτει έκταση 1.400 περίπου στρεμμάτων. Τροφοδοτείται από τα νερά του ποταμού Αράχθου με άντληση που γίνεται κατάντη της εξόδου των υδάτων από τον ΥΗΣ του Πουρναρίου Ι.

5.3.4 Αντιπλημμυρικά έργα

Κατά μήκος του ποταμού Αράχθου και κατάντη της οδού Άρτας - Ιωαννίνων έχουν κατασκευαστεί προστατευτικά αναχώματα του ποταμού. Ειδικότερα το αριστερό ανάχωμα του ποταμού προστάτευσε αποτελεσματικά μέχρι σήμερα όλη την χαμηλή περιοχή από τις πλημμύρες του Αράχθου. Η αποχέτευση της περιοχής γίνεται από τα υφιστάμενα ρέματα, τα οποία, όχι σπανίως, πλημμυρίζουν τις παρακείμενες καλλιεργούμενες εκτάσεις και ενίοτε και κατοικημένες περιοχές.

6 ΔΙΚΤΥΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

6.1 Χερσαίες Υποδομές

Εκτός από τη βελτίωση της προσβασιμότητας ολόκληρης της Περιφέρειας αλλά κυρίως των νότιων περιοχών της, ο Δυτικός άξονας (αυτοκινητόδρομος Α5 ή γνωστή ως Ιόνια Οδός) αναβάθμισε τη γεωπολιτική σημασία και της Άρτας. Ειδικά για την περιοχή μελέτης μας, οι περιοχές των κόμβων της Ιόνιας Οδού αποκτούν σημαίνοντα ρόλο, και ειδικότερα ο κόμβος της Βλαχέρνας και του Αμμότοπου. Επομένως η πρόβλεψη υποδοχέων παραγωγικών δραστηριοτήτων που ωφελούνται από τη γειτνίαση με την Ιόνια οδό είναι επιβεβλημένη. Η κατασκευή του Επιχειρηματικού Πάρκου Άρτας σε δημοτική έκταση θέσης «Κρικούκια» Αμμοτόπου, για το οποίο καταρτίζονται μελέτες, θεωρείται επιβεβλημένη.

Επίσης σημαντικός άξονας για την περιοχή μελέτης, ο οποίος λειτουργεί παράλληλα με αυτόν της Ιόνιας Οδού, είναι η Εθνική Οδός Αθήνας - Άρτας - Ιωαννίνων, που ανήκει στην Α' κατηγορία του Εθνικού δικτύου.

Την ίδια την περιοχή μελέτης την εξυπηρετεί από τα ανατολικά η Εθνική Οδός 30, (εξυπηρετεί την ένωση της Ηπείρου (Άρτας) με τη Θεσσαλία (Βόλο)), και ειδικότερα το τμήμα Άρτας- Τρικάλων. Η Ε.Ο. εξυπηρετεί τους οικισμούς του Πέτα, Κλειστό, Σελίνα, Παναγία, Μαρκινιάδα, Μελάτες, Αγ. Γεώργιος.

Επιπλέον υπάρχουν οι επαρχιακές οδοί που εξυπηρετούν τους οικισμούς της περιοχής μελέτης. Από δυτικά εξυπηρετούν:

- η Επαρχιακή Οδός Άρτας-Ιωαννίνων με βασικούς σταθμούς: Άρτα – Γραμμενίτσα- Έλατος- Πιστιανά- Ροδαυγή – Σκούπα- Δαφνωτή κ.λ.π.

- η Επαρχ. Οδός Πέντε Πηγαδιών- Καμπής

- η Επαρχ. Οδός Άρτας- Χανόπουλου

- η Επαρχιακή Οδός: Άρτα - Γραμμενίτσα - Γρίμποβο,

- η Γραμμενίτσα - Βλαχέρνα, κ.ά,

, ενώ από ανατολικά εξυπηρετούν:

- η Επαρχιακή Οδός Άρτας- Πηγών, που φθάνει μέχρι και το πιο ανατολικό άκρο της περιοχής μελέτης, στην Άνω Καλεντίνη.

- η Επαρχ. Οδός Σελίνων-Κλειδιού

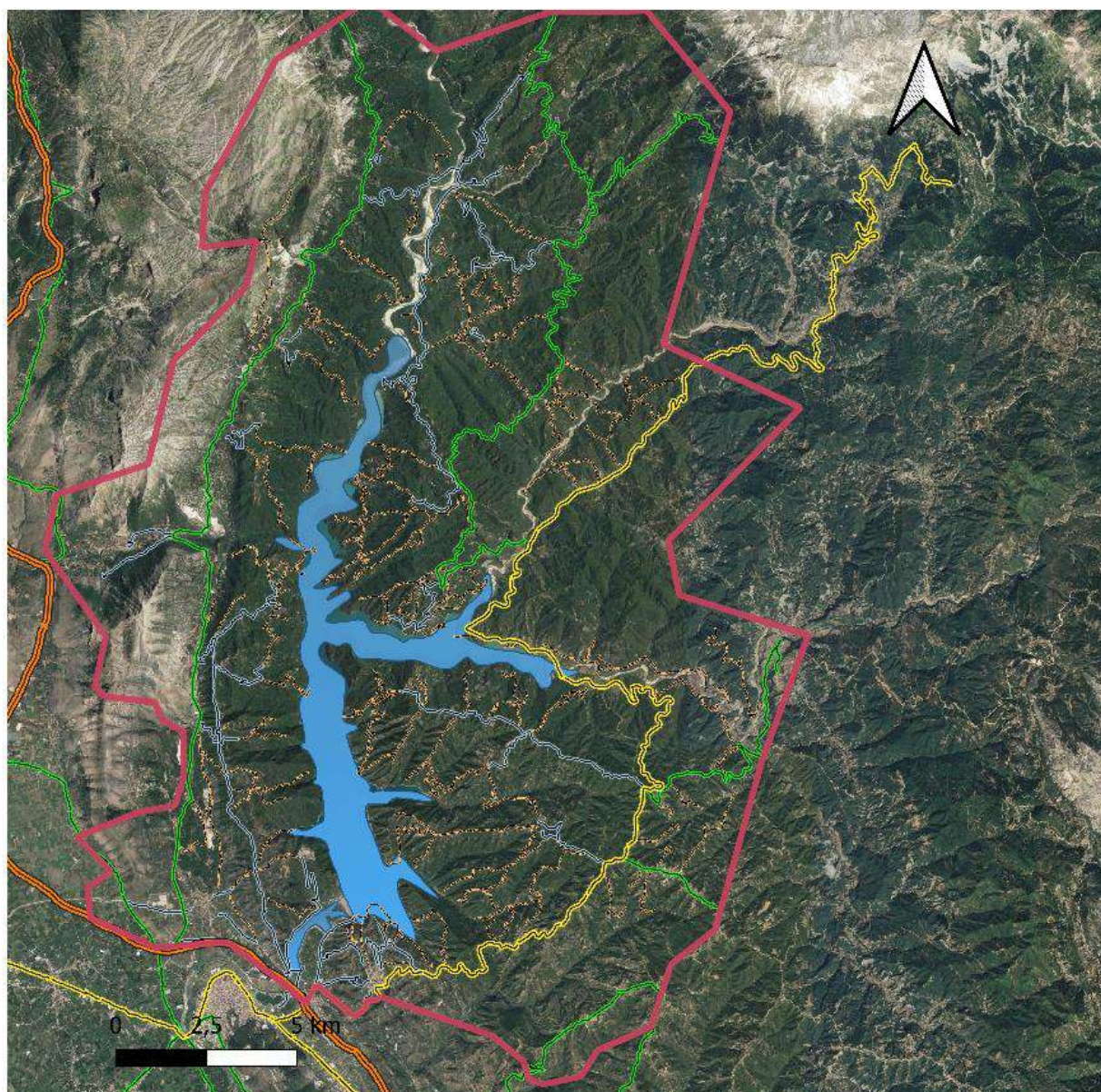
- η Επαρχ. Οδός Γέφυρας Καλεντίνης- Αγνάντων

- η Επαρχ. Οδός Βουλγαρελίου-Κυψέλης

Επιπλέον, σε όλη την περιοχή μελέτης υφίσταται πυκνό δίκτυο κοινοτικών και αγροτικών δρόμων μέτριας έως κακής βατότητας.

Ειδικότερα στο Χάρτη 3, αποτυπώνεται συνολικά η οδική προσβασιμότητα στην περιοχή μελέτης.

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Χάρτης 3.

Οδική Προσβασιμότητα

- Οριοθέτηση Ο.Χ.Ε. Λίμνης Πουρναρίου
- ΙΟΝΙΑ ΟΔΟΣ
- ΕΘΝΙΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
- ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ
- Τοπικοί Οδοί- Ασφαλτοστρωμένοι
- Τοπικοί Οδοί -Χωματόδρομοι
- ΛΙΜΝΕΣ

Υπόβαθρο google satellite

Ειδικότερα στο σύνολο του οδικού δικτύου, η προσεγγιστική κατανομή του αναπτύγματος τους, γίνεται ως εξής:

Είδος Οδού	Ανάπτυγμα στην Περιοχή Μελέτης (σε km)	% Συνόλου
Εθνική Οδός	52,58	~ 8%
Επαρχιακή Οδός	109,81	~ 16%
Τοπικοί Οδοί (με άσφαλτο)	115,00	~ 16,9 %
Τοπικοί Αγροτικοί Οδοί (χώμα)	400,00	~ 59 %
Σύνολο	677,39	-

6.2 Υποδομές Εναέριων Υποδομών

Η Περιοχή μελέτης εξυπηρετείται από δύο αεροδρόμια.

Το ένα είναι το κρατικό αεροδρόμιο «Βασιλεύς Πύρρος» των Ιωαννίνων απέχει 58,4 km από την Περιοχή Μελέτης μέσω της Επαρχιακής Οδού Άρτας-Ιωαννίνων. Το αεροδρόμιο βρίσκεται σε απόσταση 5 χιλ. από το κέντρο της πόλης των Ιωαννίνων και εξυπηρετεί όλη την περιοχή της δυτικής και βόρειας Ελλάδας. Το μέγεθος του αεροσταθμού είναι 2.150 τ.μ. ενώ το μέγεθος δαπέδου στάθμευσης φθάνει τα 43.000 τ.μ.

Επιπλέον η περιοχή εξυπηρετείται και το διεθνές αεροδρόμιο Ακτίου, το οποίο εξυπηρετεί κυρίως τις Ενότητες Πρέβεζας και Θεσπρωτίας, ενώ απέχει 58,7 km από την Περιοχή Μελέτης, μέσω της Ε.Ο. Πρέβεζας-Φιλιππιάδας και τη Ε.Ο. Άρτας- Ιωαννίνων.

6.3 Συνέργεια Περιοχής Μελέτης με ΣΒΑΚ Άρτας

Το Μάρτιο του 2019 εγκρίθηκε από την Επιτροπή Διαβούλευσης το **ΣΒΑΚ του Δήμου Αρταίων**. Μεταξύ των προτάσεων που παρουσιάστηκαν είναι η διαμόρφωση μιας μέσο – μακροπρόθεσμες στρατηγικής ανάπτυξης του συστήματος μεταφορών του Δήμου με στόχο την διαμόρφωση ενός νέου μοντέλου κινητικότητας με τρεις συνιστώσες:

- Εκτροπή εκτός των ορίων του αστικού ιστού της πόλης, των διαμπερών κινήσεων σε καταλληλότερες διαδρομές.

- Μείωση του μήκους των μετακινήσεων με επιβατικών Ι.Χ. από/προς εξωτερικούς προορισμούς εντός του κέντρου της πόλης με εκτροπή τους προς περιμετρικούς χώρους στάθμευσης και πρόσβαση στις λειτουργίες της πόλης χρησιμοποιώντας άλλα μέσα (Δημ. Συγκοινωνία, ποδήλατο, βάδισμα).

- Επέκταση των ρεαλιστικών επιλογών μέσου μετακίνησης για τις εσωτερικές μετακινήσεις και προώθηση της χρήσης Δημοσίων Συγκοινωνιών, ποδηλάτου και βαδίσματος.

Τμήμα της περιοχής μελέτης (ΤΚ Βλαχέρνας, ΤΚ Γραμμενίτσας & ΔΚ Πέτα) λόγω της εγγύτητας της με την πόλη της Άρτας, έχει να εκμεταλλευτεί τις στρατηγικές της νέας κινητικότητας με κέντρο τον άνθρωπο που υλοποιούνται από το Δήμο Άρτας, για την ανάδειξη και επέκταση του μοντέλου της Δημόσιας συγκοινωνίας, του ποδηλάτου και του βαδίσματος.

6.4 Προοπτικές

Οι προοπτικές για ενίσχυση, εκσυγχρονισμό, εμπλουτισμό και αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της Άρτας και ένταξής της στη διεθνή τουριστική αγορά, υπαγορεύουν τη βελτίωση της προσβασιμότητας στην παραλίμνια περιοχή της λίμνης Πουρναρίου και στις παραποτάμιες περιοχές του Αράχθου, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή των Κοινοτήτων που βρέχονται από την λίμνη ή το ποτάμι.

Συνεπώς τόσο οι παραλίμνιες όσο και οι παραποτάμιες οδικές υποδομές όσο και εκείνες των κάθετων προσβάσεων με τους υφιστάμενους και ενδυνάμει συγκεκριμένους τουριστικούς πόλους είτε μεταξύ τους είτε με την Ιόνια Οδό, αποκτούν αναπτυξιακή προτεραιότητα.

Το αστικό κέντρο της Άρτας, αλλά και οι οικισμοί του Πέτα, της Άνω Καλεντίνης, της Ροδαυγής, της Ράμιας, της Κυψέλης, του Αμμότοπου, πρέπει να αξιοποιήσουν τη δυνατότητα σύνδεσης όχι μόνο για την τουριστική κίνηση, αλλά και για άλλες υπηρεσίες και εξυπηρετήσεις.

7 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

7.1 Πρωτογενής τομέας

Η παραγωγική δομή της Π.Ε. Άρτας περιλαμβάνει έναν ισχυρό πρωτογενή τομέα, με υψηλό μερίδιο περιφερειακού ΑΕΠ (4,2%), που είναι περίπου διπλάσιο από τον εθνικό μέσο όρο και 5,4 φορές περισσότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Ο πρωτογενής τομέας έχει επίσης πολύ υψηλό μερίδιο απασχόλησης (17,5%), το οποίο είναι 64% και 268% υψηλότερο από τον εθνικό και της ΕΕ μέσο όρο, αντίστοιχα.

Συνολικά στην Περιφέρεια Ηπείρου, αν και η σχετική παραγωγικότητα του πρωτογενούς τομέα (0,5) είναι χαμηλότερη σε σύγκριση με αυτή της βιομηχανίας και των υπηρεσιών, η περιοχή έχει καλύτερη σχετική απόδοση στη γεωργία από τις άλλες περιοχές της ΕΕ (25% και 47% υψηλότερη από τον εθνικό και κοινοτικό μέσο όρο αντίστοιχα). Η Π.Ε. Άρτας παράγει μια ποικιλία γεωργικών προϊόντων, από τα οποία τα πιο σημαντικά είναι τα δημητριακά, τα εσπεριδοειδή, ο καπνός ενώ ιδιαίτερα αναπτυγμένη είναι και η ζωική παραγωγή κυρίως γάλακτος και διαφόρων γαλακτοκομικών προϊόντων όπως το τυρί.

Ο κάμπος της Άρτας, μαζί με την γύρω από τον Αμβρακικό περιοχή, αποτελούν την πλέον σημαντική γεωργική περιοχή, με εξαίρεση το λόφο της Βαλαώρας και το ποτάμι, η υπόλοιπη έκταση του Δήμου, όπου δεν καλύπτεται από οικιστικές χρήσεις αποτέλεσε, παραδοσιακά γεωργική γη. Περιοχές με υψηλή παραγωγικότητα είναι οι εκτάσεις στην περιοχή των Κωστακίων – Κεραμάτων και του Γλυκόριζου οι οποίες συνδυάζουν την καλλιέργεια δημητριακών και εσπεριδοειδών.

Η περιοχή καλύπτεται από αρδευτικό και αποστραγγιστικό δίκτυο, η ύπαρξη του οποίου εντατικοποιεί τους ρυθμούς των γεωργικών εφαρμογών. Παρ' όλο που εδαφολογικά τα εδάφη της περιοχής χαρακτηρίζονται «πτωχά», οι στρεμματικές αποδόσεις των καλλιεργειών διαμορφώνονται σε ικανοποιητικά επίπεδα, (βάσει της ΜΠΕ για το πάρκο Αμβρακικού) διότι πέραν της βελτίωσης που επήλθε κατά τα τελευταία χρόνια με την εισαγωγή μεθόδων σύγχρονης τεχνολογίας, χρησιμοποιούνται μεγάλες ποσότητες λιπασμάτων.

Παράλληλα, εξ' αιτίας των επικρατουσών κλιματολογικών συνθηκών (παρατεταμένη υγρή περίοδος σε αλληλοδιαδοχή με ξηρή), προκειμένου να υπάρξει ικανοποιητικό αποτέλεσμα φυτοπροστασίας, επιβάλλεται η χρήση μεγάλων ποσοτήτων εντομοκτόνων.

Το κύριο προϊόν της περιοχής του κάμπου είναι τα εσπεριδοειδή με κύριο το πορτοκάλι, ενώ από πλευράς δενδροκαλλιεργιών εντοπίζεται και το ακτινίδιο. Σε κατάλληλες περιοχές αναπτύσσονται σημαντικές εκτάσεις ελαιώνων, βρώσιμων και ελαιοποιήσιμων ελιών. Το παραδοσιακό αυτό προϊόν και οι αμπελώνες αποτελούν ένα μόνιμο διαχρονικό προϊόν με προοπτική για πολλές περιοχές της χώρας. Σε όλες τις πεδινές εκτάσεις παράγονται επίσης σημαντικές ποσότητες οπωροκηπευτικών. Ως γενικό συμπέρασμα θα μπορούσε να τεκμηριωθεί ότι η προνομιούχα αυτή περιοχή εντατικής και αποδοτικής γεωργίας με συστατικό στοιχείο την παραγωγή προϊόντων για εξαγωγή δεν έχει εξαφανίσει τις δυνατότητες που προσφέρονται από το έδαφος και τον υδατικό πλούτο του Αράχθου και του Λούρου.

Ειδικά όσον αφορά την περιοχή μελέτης, ιδιαίτερα δυναμική στη διασύνδεσή της με την πόλη της Άρτας μέσω της κάλυψης της τουριστικής κατανάλωσης από τοπικά ποιοτικά προϊόντα είναι η πεδινή ζώνη πρωτογενούς παραγωγής στους Δ. Αρταίων και Νικολάου Σκουφά. Αντίστοιχα, οι ημιορεινές και ορεινές περιοχές των Δήμων Αρταίων, Νικολάου Σκουφά, Κεντρικών Τζουμέρκων και Γ. Καραϊσκάκη παρουσιάζουν μια αναπτυξιακή υστέρηση. Παράλληλα, παρουσιάζουν δυνητικά, δυνατότητες για την

ανάπτυξη ήπιων μορφών εναλλακτικού τουρισμού και την οργάνωση εκτεταμένων κτηνοτροφικών ζωνών.

Οι κατευθύνσεις χωρικής οργάνωσης στην ενότητα αυτή βασίζονται στην αξιοποίηση της δυναμικής του πρωτογενούς τομέα που χαρακτηρίζει την περιοχή, με έμφαση στο γεωργοκτηνοτροφικό κλάδο (αρδευόμενες εκτάσεις (Κοιότητες Βλαχερνών, Γραμμενίσσας, Πέτα), προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ Δ. Ν. Σκουφά). Ιδιαίτερο βάρος δίνεται επίσης στη μεταποίηση τοπικών αγροτικών προϊόντων για την κάλυψη αναγκών τροφοδοσίας τουριστικών επιχειρήσεων στην πόλη της Άρτας και αλλού, με ποιοτικά τοπικά προϊόντα, σε συνδυασμό με δυνατότητες για οργανωμένη ανάπτυξη της κτηνοτροφίας και για προώθηση αγροτουριστικών δραστηριοτήτων.

Ταυτόχρονα, παρέχεται δυνατότητα ενίσχυσης της λιγότερο αναπτυγμένης περιοχής των Δήμων Αρταίων (πρωην Δήμου Ξηροβουνίου), Νικολάου Σκουφά, Κεντρικών Τζουμέρκων και Γ. Καραϊσκάκη, στην κατεύθυνση της ανάπτυξης δραστηριοτήτων εναλλακτικού τουρισμού, οργάνωσης εκτεταμένων κτηνοτροφικών ζωνών, αλλά και αξιοποίησης ΑΠΕ.

Ειδικότερα ανά τομέα της Πρωτογενούς Παραγωγής στην περιοχή μελέτης:

7.1.1 Γεωργία

Εντατική - Αρδευόμενη γη

Προωθούνται ως κατευθύνσεις η διαφύλαξη της γεωργικής γης (ειδικά της αρδευόμενης) από ασύμβατες χρήσεις (κυρίως από την αστική ανάπτυξη) και ο εκσυγχρονισμός της γεωργικής παραγωγής μέσω ελέγχου των λιπάνσεων, των φυτοφαρμάκων κ.λπ.

Οι αρδευόμενες πεδινές εκτάσεις των ΠΕ Άρτας καθώς και οι οριοθετημένες γεωγραφικές περιοχές παραγωγής γεωργικών προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ της ΠΕ Άρτας (ελαιώνες) συνθέτουν τις ευρείες ζώνες αναζήτησης της ΟΧΕ, με προτεραιότητα δυναμικής ανάπτυξης της γεωργίας.

Σε ό,τι αφορά τις δράσεις εκσυγχρονισμού της γεωργικής παραγωγής, ειδικά στις αρδευόμενες περιοχές, απαιτείται να ολοκληρωθούν οι προσπάθειες αναδασμού ειδικά στις περιοχές με μικρό και κατακερματισμένο κλήρο. Ταυτόχρονα, απαιτείται προστασία της παραγωγικής αξίας της γεωργικής γης τόσο σε σχέση με άλλες συγκρουόμενες χρήσεις (οικιστική ανάπτυξη, μεταποίηση, εντατική πτηνο-κτηνοτροφία κ.λπ.), όσο και σε σχέση με τις ίδιες τις διαδικασίες αγροτικής εκμετάλλευσης.

Η εντατικοποίηση μέσω λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων και η μονοκαλλιέργεια, συνιστούν προβλήματα, η αντιμετώπιση των οποίων απαιτεί ενίσχυση αφενός των δράσεων επιστημονικής και τεχνικής στήριξης και αφετέρου των διαδικασιών ελέγχου και πιστοποίησης τελικών προϊόντων ποιότητας. Η βελτίωση π.χ. των αρδευτικών δυνατοτήτων στις παραλίμνιες –παραποτάμιες περιοχές αποτελεί σημαντική ευκαιρία για την ανάπτυξη εναλλακτικών μεθόδων παραγωγής (βιολογικές καλλιέργειες, αρωματικά, φαρμακευτικά φυτά). Στην κατεύθυνση αυτή, η σταδιακή και στοχευμένη χωρικά και ποιοτικά, ενίσχυση της εναλλαγής των βασικών εκμεταλλεύσεων με κτηνοτροφικές καλλιέργειες δύναται υπό προϋποθέσεις να μειώσει την εξάρτηση της κτηνοτροφίας από εισαγόμενες ζωοτροφές βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα του κλάδου.

Στην ίδια κατεύθυνση, απαιτείται η υποστήριξη της λειτουργικής διασύνδεσης των προγραμματιζόμενων υποδομών αξιοποίησης γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων (εγκαταστάσεις λιπασματοποίησης, κομποστοποίησης) της Περιφέρειας με τις ευρείες ζώνες αναζήτησης ΓΓΥΠ.

Οι δενδρώδεις και θαμνώδεις εκμεταλλεύσεις της περιοχής της Άρτας (εσπεριδοειδή -ακτινίδια) αποτελούν σημαντικό παραγωγικό κεφάλαιο. Η στρεμματική απόδοση των καλλιεργειών αυτών,

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

εκπεφρασμένη σε εισόδημα, παραμένει υψηλότερη των αντίστοιχων αροτραίων αρδευομένων και, συνεπώς, η αναδιάρθρωσή τους δεν αποτελεί προτεραιότητα. Η ενίσχυση σύγχρονων συνεταιριστικών πρακτικών και εργαλείων διάθεσης (π.χ. συμβολαιακή γεωργία, τοπικά σύμφωνα ποιότητας για χρήση ποιοτικών τοπικών αγροτικών προϊόντων στην τουριστική κατανάλωση μπορεί να συντελέσει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα και στη βελτίωση του αγροτικού εισοδήματος. Η ενίσχυση των αρδευτικών υποδομών όχι μόνον στον κάμπο της Άρτας, αλλά και στις παραλίμνιες περιοχές μελέτης, μπορεί να υποστηρίξει αποτελεσματικά την παραπάνω κατεύθυνση. Αντίστοιχα, απαιτείται η προστασία, ενίσχυση και επέκταση της αμπελουργικής ζώνης στις παραλίμνιες περιοχές στην κατεύθυνση της ενίσχυσης του πρωτογενούς τομέα.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ TOTAL		ΜΕΙΚΤΕΣ MIXED		ΑΜΙΓΩΣ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ AGRICULTURAL		ΑΜΙΓΩΣ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΕΣ LIVESTOCK	
	ΕΚΜΕΤΑΛ- ΛΕΥΣΕΙΣ HOLDINGS	ΕΚΤΑΣΗ AREA	ΕΚΜΕΤΑΛ- ΛΕΥΣΕΙΣ HOLDINGS	ΕΚΤΑΣΗ AREA	ΕΚΜΕΤΑΛ- ΛΕΥΣΕΙΣ HOLDINGS	ΕΚΤΑΣΗ AREA	ΕΚΜΕΤΑΛ- ΛΕΥΣΕΙΣ HOLDINGS	ΕΚΤΑΣΗ AREA
	2	3	4	5	6	7	8	9
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	684.902	31.525.821	105.709	9.886.255	562.965	20.973.070	16.227	666.496
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	29.462	725.678	7.281	345.752	18.338	293.588	3.843	86.338
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΡΤΑΣ	10.343	178.005	2.271	72.963	7.559	95.324	514	9.717
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	5.567	181.355	1.518	98.130	3.712	68.069	337	15.156
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	6.626	176.262	1.915	86.828	2.047	35.032	2.664	54.402
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	6.926	190.056	1.577	87.831	5.021	95.162	328	7.063

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΚΤΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ DISTRIBUTION OF THE AREA OF THE HOLDING BY CROP CATEGORY

ΕΤΗΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ANNUAL CROPS ⁽²⁾	ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ AREAS UNDER TREES	ΑΜΠΕΛΙΑ VINEYARDS	ΜΟΝΙΜΑ ΛΙΒΑΔΙΑ ΚΑΙ ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ PERMANENT GRASS LAND AND MEADOWS	ΛΟΙΠΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ OTHER AREAS		
				ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΕΙΣ FALLOW LAND	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΙ KITCHEN GARDENS	ΦΥΤΩΡΙΑ ΚΑΡΠΟΦΟΡΩΝ ΔΕΝΔΡΩΝ FRUIT TREES NURSERIES ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΥΕΤΕΙΣ ΦΥΤΕΙΕΣ OTHER PERMANENT CROPS

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

ΕΚΜ/ΣΕΙΣ HOLDINGS	ΕΚΤΑΣΗ AREA	ΕΚΜ/ΣΕΙΣ HOLDINGS	ΕΚΤΑΣΗ AREA	ΕΚΜ/ΣΕ ΙΣ HOLDI NGS	ΕΚΤΑΣ Η AREA	ΕΚΜ/ΣΕ ΙΣ HOLDI NGS	ΕΚΤΑΣ Η AREA	ΕΚΜ/ΣΕ ΙΣ HOLDI NGS	ΕΚΤΑΣ Η AREA	ΕΚΜ/ΣΕ ΙΣ HOLDI NGS	ΕΚΤΑΣ Η AREA	ΕΚΜ/ ΣΕΙΣ HOL DING S	ΕΚΤΑΣ Η AREA
3.424	41.498	8.401	93.553	733	1.094	1.730	31.508	1.254	8.008	4.614	2.213	10	132

2

Λοιπή γεωργική γη

Σημαντικό τμήμα της μη αρδευόμενης γεωργικής γης εκτός οριοθετημένων περιοχών ΠΟΠ/ΠΓΕ αφορά σε παρόχθιες εκτάσεις με δυνατότητα βελτιωμένων επιδόσεων σε σχέση με τις ξηρικές.

Οι εκτάσεις αυτές χρήζουν προστασίας από ασύμβατες χρήσεις γιατί παραμένουν εν δυνάμει αρδευσιμες. Σημαντικό τμήμα της μη αρδευόμενης γεωργικής γης στην περιοχή μελέτης καλύπτεται από ελαιώνες, όπου απαιτείται οι παρεμβάσεις να εστιάσουν στην ενίσχυση σύγχρονων συνεταιριστικών δράσεων και εργαλείων διάθεσης.

Στη λοιπή γεωργική γη καθώς και στις οριοθετημένες γεωργικές εκτάσεις ΠΟΠ./ΠΓΕ ενθαρρύνεται η ανάπτυξη συμπληρωματικών αγροτουριστικών δραστηριοτήτων.

7.1.2 Κτηνοτροφία

Η κτηνοτροφία αποτελεί δυναμικό κλάδο της ΠΕ Άρτας. Η οργανωμένη κτηνοτροφία περιλαμβάνει κυρίως χοιροτροφικές και πτηνοτροφικές μονάδες οι οποίες από χωροταξική άποψη εντοπίζονται κυρίως στις πεδινές περιοχές της ΠΕ. Στο πεδινό τμήμα της ΠΕ είναι εγκατεστημένο το 95% των χοιροτροφικών και πτηνοτροφικών μονάδων. Παρατηρείται συγκέντρωση πτηνοτροφικών μονάδων στο Δ.Δ. Κορφοβουνίου, Ανέζας και Καλογερικού. Από στοιχεία της Περιφέρειας προκύπτει ότι η εκτροφή των χοίρων άρχισε να φθίνει με τάση ανάκαμψης την τελευταία πενταετία, ενώ η πτηνοτροφία εξακολουθεί να παραμένει στα ίδια επίπεδα με τάσεις ανόδου. Η πτηνοτροφία παρουσιάζει πιο οργανωμένη δομή με σύγχρονες εγκαταστάσεις, αξιοποίησης υποπροϊόντων και γενικά με καθετοποιημένες επιχειρήσεις. Οι παραγωγοί έχουν οργανωθεί σε μεγάλους συνεταιρισμούς (πτηνοτροφικός συνεταιρισμός Άρτας) και έχουν έτσι ενίσχυση την μεταποίηση των αγροτικών προϊόντων στον τόπο τους.

Η συνύπαρξη αρδευόμενης γεωργικής γης, εντατικής πτηνοτροφίας, αλλά και το γεγονός ότι οι δύο αυτές δραστηριότητες επιβαρύνουν τον υδάτινο αποδέκτη (Λίμνη Πουρναρίου, Αμβρακικό κόλπο) συνιστούν πρόβλημα στην οργάνωση των χρήσεων γης.

Απαιτείται συνεπώς να προβλεφθούν οι συγκεκριμένες χρήσεις, να θεσπιστούν περιορισμοί ώστε να αποτρέπεται η διασπορά των μονάδων και να επιταχυνθούν οι διαδικασίες για την θεσμοθέτηση, ίδρυση και λειτουργία των υποδοχέων.

Σημειώνεται, ωστόσο, ότι η συγκεκριμένη κατεύθυνση (ίδρυση κτηνοτροφικών πάρκων) αφορά στην εντατική σταβλισμένη κτηνοτροφία. Ένας σημαντικός παράγοντας επιτάχυνσης των διαδικασιών είναι η αξιοποίηση καταλλήλων, δημόσιων – δημοτικών εκτάσεων για τη συγκεκριμένη χωροθέτηση, δεδομένου ότι παρακάμπτεται το θέμα της μεταβολής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος (απαλλοτριώσεις, ενστάσεις, κ.λπ.)

Σε ό,τι αφορά τις εκτατικές εκμεταλλεύσεις κρίνεται σκόπιμη κατά προτεραιότητα η ίδρυση και λειτουργία κτηνοτροφικών ζωνών. Απαιτείται για τις ζώνες αυτές η ενίσχυσή τους με υποδομές

²⁰ Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις στην Π.Ε. Άρτας, ΕΛΣΤΑΤ (2016)

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

υποστήριξης της συγκεκριμένης δραστηριότητας (οδική πρόσβαση, ποτίστρες αποθήκες, παρασκευαστήρια ζωοτροφών κ.λπ.). Στον πίνακα που ακολουθεί διατυπώνονται τα βασικά χωροταξικά κριτήρια ορισμού και χωροθέτησης των κτηνοτροφικών υποδομών στην Περιφέρεια.

Κριτήρια ορισμού και χωροθέτησης κτηνοτροφικών υποδομών	
Κτηνοτροφικές ζώνες (εκτατική κτηνοτροφία)	Κτηνοτροφικά πάρκα (εντατική κτηνοτροφία)
Εντός υφισταμένων βοσκοτόπων και γενικά εκτάσεων που καλύπτονται από ποώδη βλάστηση.	Σε σχετική γειτνίαση (όχι σε επαφή) με βασικές οδικές αρτηρίες, πύλες ή κόμβους.
Σε επαφή με υφιστάμενο οδικό άξονα ή με δυνατότητες σχετικά εύκολης σύνδεσης.	Κατά προτεραιότητα σε αναξιοποίητες δημόσιες – δημοτικές εκτάσεις.
Σε θέσεις με δυνατότητες ύδρευσης. Να είναι εφικτή η πρόσβαση σε δίκτυα ενέργειας, τηλεπικοινωνιών	Σε θέσεις όπου οι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι από τη διαχείριση των αποβλήτων ελαχιστοποιούνται. Η ολοκληρωμένη αξιοποίηση των αποβλήτων (βιοαέριο, κομπόστ, νερό) πρέπει να επιδιώκεται.
Σε γειτνίαση (όχι όμως σε επαφή) με οικισμούς οι οποίοι έχουν κτηνοτροφική δραστηριότητα.	Σε συγκεκριμένες αποστάσεις κατά το νόμο από οικισμούς, αρχαιολογικούς χώρους, ευαίσθητα οικοσυστήματα, τουριστικούς πόρους κλπ.

Η επιλογή των συγκεκριμένων θέσεων, αποτελεί αντικείμενο σχεδιασμού. Ως κατάλληλες περιοχές για την ανάπτυξη εντατικής και εκτατικής κτηνοτροφίας θεωρούνται καταρχήν οι ημιορεινές και ορεινές περιοχές εκτός ευρειών ζωνών ανάπτυξης άλλων παραγωγικών δραστηριοτήτων (τουρισμού κ.λπ.) και εκτός εκείνων των περιοχών προστασίας, στις οποίες εφαρμόζεται καθεστώς που δεν επιτρέπει τη χωροθέτηση τέτοιων χρήσεων.

Η ημιορεινή περιοχή περιξ της λίμνης ενδείκνυται για την χωροθέτηση κτηνοτροφικής ζώνης ή πάρκου (Κοινότητες πρώην Δήμου Ξηροβουνίου, Διστράτου, ΔΕ Μελατών). Αντιστοίχως, θεωρείται σκόπιμη η ίδρυση μελισσοκομικού πάρκου δεδομένης της έντασης της δραστηριότητας της περιοχής.

Τέλος, σε όλες τις περιοχές όπου σημειώνεται εκτατική κτηνοτροφία και ιδιαίτερα σε εκείνες που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για ίδρυση και λειτουργία κτηνοτροφικών πάρκων, απαιτείται οριοθέτηση των βοσκοτόπων και σύνταξη σχεδίων διαχείρισής τους με στόχο τη βελτίωση της απόδοσής τους και την προστασία του φυσικού πόρου. Επιπλέον, απαιτείται η εκπόνηση ή η επικαιροποίηση μελετών βοσκοϊκανότητας για της περιοχές όπου η εκτατική κτηνοτροφία σημειώνει σημαντικές επιδόσεις, π.χ. Ζυγός Άρτας.

Συνολικά, για τον πρωτογενή τομέα της Περιφέρειας η προβολή, τυποποίηση και γενικότερα οι εξωστρεφείς ενέργειες εκσυγχρονισμού και προώθησης των προϊόντων (και ιδιαίτερα των επώνυμων) αποτελούν δράσεις υψηλής προτεραιότητας για το ΠΧΠ.

7.1.3 Δευτερογενής τομέας

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Η βιομηχανία στην Π.Ε. Άρτας δεν είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένη και περιορίζεται σε μικρές και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις κυρίως στους τομείς μεταποίησης αγροτικών προϊόντων και υλικών κατασκευής.

Το μερίδιο του δευτερογενή τομέα στο ΑΕΠ αγγίζει το 16,8% και είναι κοντά στον εθνικό μέσο όρο και σχετική παραγωγικότητα που είναι υψηλότερη από τους άλλους δύο τομείς της Γεωργίας και της Κτηνοτροφίας, αλλά ακριβώς κάτω από τον εθνικό μέσο όρο (0.90). Η βιομηχανική δραστηριότητα περιλαμβάνει τομείς χαμηλής ειδίκευσης, όπως τρόφιμα, ποτά και κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα.

Οι μικρές διάσπαρτες μονάδες που υπάρχουν, χωροθετούνται κατά μήκος των οδικών αξόνων.

Οι μονάδες που αναφέρονται στην αγροτική παραγωγή κατατάσσονται στις παρακάτω κατηγορίες:

- Εργοστάσια επεξεργασίας - συσκευασίας βρωσίμων ελαίων

- Ξηραντήρια καλαμποκιού

- Εργοστάσια ζωοτροφών

- Τυροκομεία

- Σφαγεία

- Ελαιοτριβεία

- Βιομηχανίες επεξεργασίας και τυποποίησης χυμών

- Επεξεργασία μαρμάρου

- Βιοτεχνίες - βιομηχανίες πλαστικών

- Βιομηχανίες ετοίμου σκυροδέματος

- Μονάδες συσκευασίας κι επεξεργασίας τροφίμων

Ιδιαίτερη σημασία για την ρύπανση αποδίδεται στα ελαιοτριβεία, τα τυροκομεία και τα σφαγεία που δεν διαθέτουν σύγχρονες εγκαταστάσεις. Βιομηχανικές επιχειρήσεις, που ασχολούνται με την επεξεργασία, την συσκευασία και την τυποποίηση γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, παράγουν υγρά απόβλητα με αυξημένες συγκεντρώσεις οργανικού φορτίου, που εάν δεν υφίστανται κατάλληλη ή υφίστανται πλημμελή επεξεργασία, συμβάλλουν στην αύξηση των φαινόμενων ευτροφισμού στους επιφανειακούς υδάτινους αποδέκτες. Είναι σαφές ότι όλες οι παραπάνω χρήσεις εντοπίζονται σε γενικές γραμμές γύρω από τον ευρύτερο αστικό χώρο της Άρτα και ιδιαίτερα στην πεδινή έκταση.

Στην βόρεια υποενοότητα της περιοχής μελέτης (παραλίμνια περιοχή), εντοπίζεται μόνο λατομική εγκατάσταση.

Βασικό στόχο του αναπτυξιακού σχεδιασμού αποτελεί η υποστήριξη της λειτουργίας των υφιστάμενων μονάδων προκειμένου να αποφευχθεί η συρρίκνωση της μεταποιητικής δραστηριότητας της περιοχής. Η στήριξη αυτή ενισχύεται και από την αξιοποίηση των διατάξεων του Ειδικού Πλαισίου για τη Βιομηχανία εις ό,τι αφορά τους μηχανισμούς και τα εργαλεία εξυγίανσης, μετασχηματισμού υφισταμένων μονάδων στις σημερινές τους θέσεις. Απαιτείται ταυτόχρονη αυστηροποίηση των διατάξεων του υποκείμενου σχεδιασμού με στόχο την αποτροπή της παρόδιας ανάπτυξης μονάδων στους μη κλειστούς αυτοκινητόδρομους και το λοιπό βασικό οδικό δίκτυο.

Στην Π.Ε. Άρτας, η οποία είναι και η μόνη που δεν διαθέτει σήμερα οργανωμένο χώρο υποδοχής μεταποιητικών μονάδων, προτείνεται η οργάνωση ενός Επιχειρηματικού Πάρκου σε δημοτική έκταση στη θέση «Κρικούκια» Αμμοτόπου, σε συσχέτιση με τον Δυτικό Άξονα.

7.2 Τριτογενής τομέας

Ο τριτογενής τομέας που αφορά τις υπηρεσίες παρουσιάζει μια πληθώρα κλάδων που αφορά τις υπηρεσίες και το εμπόριο, ενώ διαμορφώνει την αναπτυξιακή διαδικασία της περιοχής. Τέτοιοι κλάδοι είναι εμπορία προϊόντων λιανικής πώλησης και χονδρικής, εμπορικές χρήσεις καθημερινών εξυπηρετήσεων που συγκεντρώνονται κυρίως στο αστικό κέντρο της Άρτας, παράλληλα συμπεριλαμβάνεται η παροχή υπηρεσιών και οι υπηρεσίες τουρισμού.

Στο υπόλοιπο της περιοχής μελέτης δεν απαντώνται σημαντικές χρήσεις του τριτογενούς τομέα με εξαίρεση το Πέτα, τον Αμμότοπο, τη Ροδαυγή, την Άνω Καλεντίνη και τη Ράμια που συγκεντρώνουν ιδιαίτερα περιορισμένης έκτασης σχετικές χρήσεις (διοίκηση, τουρισμό, αναψυχή, εμπόριο). Στην πόλη της Άρτας χωροθετείται και πληθώρα διοικητικών υπηρεσιών καθώς η πόλη αποτελεί την έδρα της Περιφερειακής Ενότητας γεγονός που εντείνει την ύπαρξη δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα της οικονομίας στην περιοχή καθώς και την απασχόληση σε αυτόν. Στη συνέχεια θα αναλυθεί ο σημαντικός κλάδος του τουρισμού που και αυτός συνδέεται με άλλους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας της περιοχής.

7.2.1 Τουρισμός – Περιφέρεια Ηπείρου

Ο κλάδος του τουρισμού στην Περιφέρεια Ηπείρου υστερεί σημαντικά σε σχέση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες. Σήμερα βάσει της μελέτης της INSETE βρίσκεται στην 11^η θέση της κατάταξης, έχοντας όμως τα τελευταία χρόνια ιδιαίτερη δυναμική και αύξηση των κύκλων εργασιών του κλάδου, με πιο ωφέλιμη να είναι η Περιφερειακή Ενότητα Ιωαννίνων. Τα έσοδα της Περιφέρειας Ηπείρου από τον τουρισμό το 2021, αντιπροσώπευαν το 1% (€ 162 εκατ.) των συνολικών εσόδων της χώρας ενώ η άμεση συμβολή του τουρισμού στο ΑΕΠ της Περιφέρειας ανήλθε σε 4%. Επίσης, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας, το ΑΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου το 2021 σημείωσε οριακή μείωση κατά -0,2% (από € 4.032 εκατ. το 2019 σε € 4.023 εκατ. το 2021).

Στο εν λόγω κεφάλαιο της μελέτης διερευνάται η υφιστάμενη τουριστική ανάπτυξη της περιοχής μελέτης καθώς επίσης και οι κύριες διαστάσεις αυτής. Ειδικότερα, μελετώνται τα ποιοτικά (ανθρωπογενείς- πολιτιστικοί και φυσικοί πόροι) και ποσοτικά χαρακτηριστικά (αριθμός τουριστικών κλινών- δωμάτια - μονάδες) της τουριστικής προσφοράς καθώς επίσης και τα χαρακτηριστικά της τουριστικής ζήτησης (αφίξεις- διανυκτερεύσεις) ως τους κύριους παράγοντες που διαμορφώνουν τη διάρθρωση της δραστηριότητας στο χώρο. Η περιοχή μελέτης εντάσσεται στις ορεινές-ημιορεινές περιοχές της Π.Ε. Άρτας και την περιοχή του Αμβρακικού κόλπου προωθείται το πρότυπο ανάπτυξης του ήπιου και εναλλακτικού τουρισμού με έμφαση σε μία ή περισσότερες μορφές του (π.χ. οικοτουρισμός, ορεινός τουρισμός, φυσιολατρικός κ.λπ.). Η Περιφερειακή Ενότητα Άρτας στην οποία ανήκει η μελετωμένη περιοχή, από τη μελέτη και αξιολόγηση τόσο ποιοτικών όσο και ποσοτικών δεδομένων παρουσιάζει σήμερα την μικρότερη σε μέγεθος τουριστική ανάπτυξη.

Σε ό,τι αφορά τη χωρική οργάνωση της Τουριστικής δραστηριότητας (Χάρτης Π.2.α) σύμφωνα με το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο:

1. Αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές.

1.1 Ο βιότοπος του Αμβρακικού, οι Βυζαντινές αρχαιότητες της Άρτας κ.λπ. εντάσσονται στον ίδιο τουριστικό χώρο και μπορούν να αποτελέσουν στοιχεία της ταυτότητας του προορισμού.

2. Περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

- **Ορεινός χώρος - Πίνδος:** Τουρισμός υπαίθρου, αγροτουρισμός, ορειβατικός, φυσιολατρικός, αθλητικός, πολιτισμικός, εκπαιδευτικός:

Ο ορεινός χώρος της Ηπείρου και ιδιαίτερα το πινδαϊκό τόξο συνιστά ιδανικό πεδίο για τη συγκρότηση «τοπικών πολυθεματικών δικτύων». Βασικές επιδιώξεις είναι: η χωρική διάχυση της τουριστικής δραστηριότητας, η ανάδειξη και προστασία των πόρων και ο θεματικός εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος.

Η ανάπτυξη του βασικού τουριστικού δικτύου της Νότιας Πίνδου με βασικό πόλο το Μέτσοβο και δευτερεύοντες τα Πράμαντα, τα Άγναντα και το Βουλγαρέλι, μέχρι την Άνω Καλεντίνη έχει γραμμική μορφή (κεντρικός κορμός με κλάδους) κατά μήκος του κύριου οδικού άξονα. Το Μέτσοβο αποτελεί πρότυπο τουριστικής ανάπτυξης για όλους τους ορεινούς οικισμούς της Ηπείρου, κυρίως για τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα της τοπικής παραγωγής και οικονομίας. Προϋπόθεση για την ανάπτυξη του δικτύου αποτελεί η βελτίωση του οδικού άξονα Μέτσοβο – ορεινή Άρτα, με σημειακές παρεμβάσεις. Το ορεινό οδικό δίκτυο είναι επαρκές για την ανάπτυξη ήπιων τουριστικών δράσεων, χρήζει όμως συστηματικότερης συντήρησης. Επιπλέον, προωθούνται διαπεριφερειακές δράσεις με τις Περιφέρειες Θεσσαλίας, (Τζουμέρκα, Ασπροπόταμος) και Δυτικής Μακεδονίας (Β. Πίνδος, Γράμμος) για την από κοινού αξιοποίηση των τουριστικών πόρων του ορεινού χώρου της Πίνδου μέσα από την ανάπτυξη ήπιων και εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων.

Σε ό,τι αφορά το είδος των τουριστικών μονάδων που είναι επιθυμητές στον ορεινό χώρο της Πίνδου για μεν τα καταλύματα η χωροθέτησή τους είναι επιθυμητή εντός των υφισταμένων οικισμών, ενώ μονάδες εστίασης και αναψυχής είναι αποδεκτό να χωροθετούνται και εκτός σχεδίου σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Σε περίπτωση καταλυμάτων ειδικού θεματικού ενδιαφέροντος με ισχυρή χωρική εξάρτηση από συγκεκριμένους πόρους (ιαματικά λουτρά, αγροτουριστικές μονάδες, χιονοδρομικά κέντρα, κλπ) είναι αποδεκτή η χωροθέτησή τους σε κοντά στους πόρους που αξιοποιούν, υπό την προϋπόθεση ότι η συγκεκριμένη χωροθέτηση δεν απαγορεύεται από άλλα καθεστώτα προστασίας ή ειδικότερες για την περιοχή διατάξεις. Σύνθετα τουριστικά καταλύματα και επενδύσεις στρατηγικού χαρακτήρα μπορούν να αναπτυχθούν εντός εγκαταλελειμμένων ή φθινόντων οικισμών του ορεινού χώρου. Μικροί αγροτουριστικοί ξενώνες, είναι δυνατόν να χωροθετούνται εκτός οικισμών υπό την προϋπόθεση της ουσιαστικής αγροτουριστικής τους λειτουργίας (πρωτογενής παραγωγή με δυνατότητες βιωματικής – εμπειρικής αξιοποίησης από επισκέπτες).

- **Πεδινή και ημιορεινή ενδοχώρα:** Η περιοχή (δήμοι Αρταίων, Ζηρού, Δωδώνης, Σουλίου, Ζίτσας), **παρουσιάζει εξειδίκευση στην πρωτογενή παραγωγή και τη μεταποίηση αγροτικών προϊόντων.** Η ποιότητα και η πυκνότητα των τουριστικών πόρων που διαθέτει, επιτρέπει τη διαμόρφωση διαδρόμων σύνδεσης του παρακτίου μετώπου με την Πίνδο. Η σύνδεση των επιμέρους κόμβων, σε μια λογική διευκόλυνσης της συνολικότερης κινητικότητας των επισκεπτών από την ακτή στον ορεινό χώρο, αποτελεί στόχο του ΠΧΠ. Η πρωτοβουλία της Περιφέρειας για τη συγκρότηση και προβολή της «πολιτιστικής διαδρομής στα αρχαία θέατρα της Ηπείρου», εντάσσεται σε μια τέτοια γενικότερη στρατηγική. Θα πρέπει, συνεπώς, να ενταχθούν στην πολιτιστική αυτή διαδρομή και άλλοι

παρεμφερείς πόροι της Ηπείρου, όπως τα κάστρα Ανθούσας, Πάργας Ρηνιάσας και Πρέβεζας, τα πέτρινα γεφύρια, οι παραδοσιακοί οικισμοί, ή τα βυζαντινά μνημεία. Η διασπορά των στοιχείων αυτών δημιουργεί την απαίτηση διαδρομών τμήμα των οποίων διέρχεται από την πεδινή και ημιορεινή ενδοχώρα της Περιφέρειας και συνεπώς διευκολύνει την αξιοποίηση των τουριστικών πόρων που η τελευταία διαθέτει. Σε κάθε περίπτωση, οι αγροτουριστικές δράσεις και υποδομές είναι επιθυμητές στην περιοχή, διότι πολλοί από τους οικισμούς της διατηρούν πραγματικό πληθυσμό και πραγματική αγροτική δραστηριότητα, γεγονός που διευκολύνει την ολοκληρωμένη ένταξη του επισκέπτη στην ζωή της υπαίθρου.

Η χωροθέτηση τουριστικών μονάδων στην περιοχή διέπεται από τις γενικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και τους τυχόν περιορισμούς που τίθενται για τις προστατευόμενες περιοχές.

Ειδικά στην αρδευόμενη γεωργική γη, δεν είναι επιθυμητή η χωροθέτηση τουριστικών μονάδων (καταλυμάτων). Ωστόσο, μικροί αγροτουριστικοί ξενώνες και υποδομές εστίασης και αναψυχής που συνδέονται με την τοπική πρωτογενή παραγωγή δεν αποκλείονται από τις περιοχές αυτές.

Σε ό,τι αφορά στους όρους της σημειακής χωροθέτησης τουριστικών καταλυμάτων σε εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχές, δίδονται οι εξής κατευθύνσεις:

- αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές: αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δέκα (10) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8 και 9 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5 και 4 αστέρων, αντι στοιχώς. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.
- περιοχές με περιθώρια ανάπτυξης ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού: αύξηση της ελάχιστης απαιτούμενης επιφάνειας γηπέδου σε δεκαπέντε (15) στρέμματα και θέσπιση μέγιστης πυκνότητας 8, 9 και 10 κλινών/στρέμμα για ξενοδοχεία 5, 4 και 3 αστέρων, αντιστοίχως. Υιοθέτηση της κατεύθυνσης αυτής και στην περίπτωση επέκτασης υφιστάμενου καταλύματος, πλην της περίπτωσης τυχόν συμπλήρωσης αυτού με ειδικές τουριστικές υποδομές εκτός αν αυτό αποκλείεται από ειδικές διατάξεις.

7.2.1.1 Αφίξεις σε Ξενοδοχειακές Μονάδες και λοιπά Καταλύματα²¹

Η Π.Ε. Άρτας βρίσκεται στο 7,6 % των αφίξεων στο σύνολο των αφίξεων που αφορούν την Περιφέρεια Ηπείρου, ενώ πρώτη εμφανίζεται η Π.Ε. Ιωαννίνων με το 72,8 % των συνολικών αφίξεων. Αντίστοιχα μόνο η Π.Ε. Ιωαννίνων εμφανίζει θετική δυναμική (+20,8 %) κατά το χρονικό διάστημα της οκταετίας (2010-2019) ενώ όλες οι άλλες Π.Ε. έχουν αρνητικό πρόσημο.

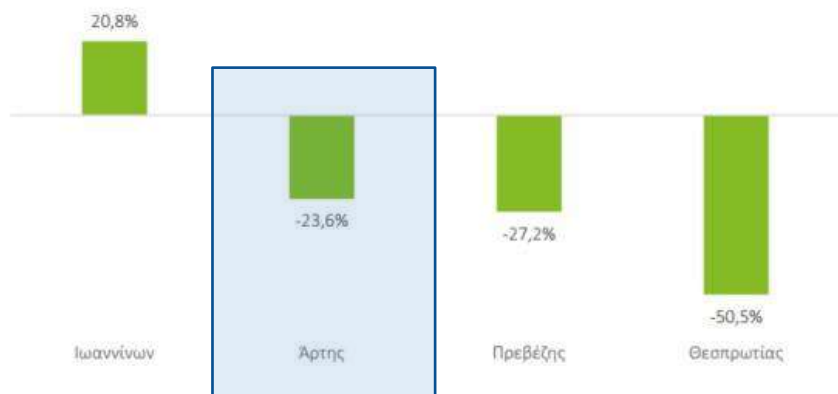
Το μόνο θετικό στοιχείο στο παρακάτω διάγραμμα είναι ότι η Π.Ε. Άρτας έχει τη μικρότερη μείωση συγκριτικά με τις υπόλοιπες Π.Ε. της Περιφέρειας Ηπείρου.

²¹ Σχέδια Δράσης Ελληνικού Τουρισμού 2030, Περιφέρεια Ηπείρου, INSETE, Δεκέμβριος 2022
<https://insete.gr/greektourism2030/perifereia-ipeirou/#proorismos-ioannina>

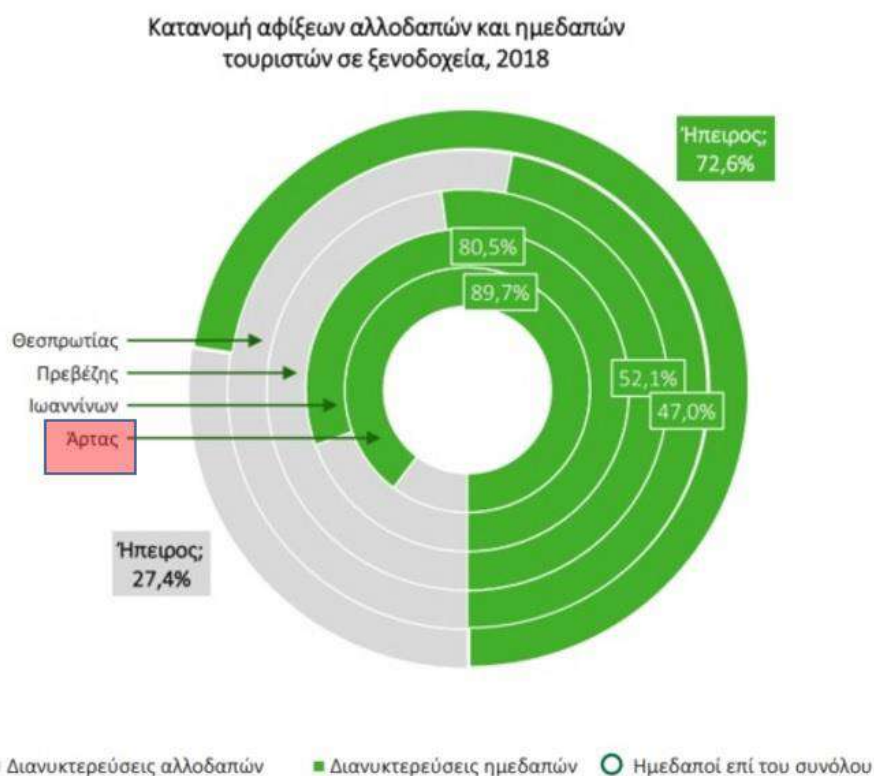
Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Ποσοστιαία μεταβολή αριθμού αφίξεων σε ξενοδοχεία και λοιπά καταλύματα, 2010-2018

7.2.1.2 Κατανομή Αφίξεων αλλοδαπών και ημεδαπών τουριστών σε ξενοδοχεία, 2018²²

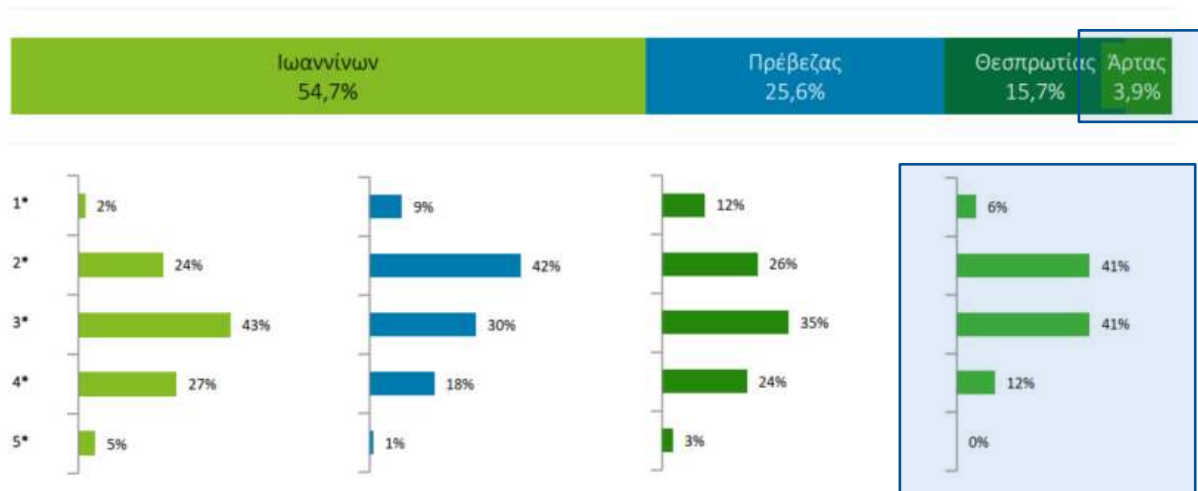
²² Σχέδια Δράσης Ελληνικού Τουρισμού 2030, Περιφέρεια Ηπείρου, INSETE, Δεκέμβριος 2022
<https://insete.gr/greektourism2030/perifereia-ipeirou/#proorismos-ioannina>

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Οι διανυκτερεύσεις αλλοδαπών σε ξενοδοχεία της Περιφέρειας σημείωσαν μείωση κατά -61% (από 707 χιλ. το 2019 σε 277 χιλ. το 2021) ενώ των ημεδαπών μείωση κατά -38% (από 852 χιλ. το 2019 σε 526 χιλ. το 2021). Επιμέρους, όλες οι Ενώτητες κατέγραψαν αρνητική ποσοστιαία μεταβολή: Ιωάννινα (-50%, από 802 χιλ. το 2019 σε 398 χιλ. το 2021), Πρέβεζα (-43%, από 402 χιλ. το 2019 σε 231 χιλ. το 2021), Θεσπρωτία (-53%, από 300 χιλ. το 2019 σε 140 χιλ. το 2021) και Άρτα (-38%, από 55 χιλ. το 2019 σε 34 χιλ. το 2021). Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για το 2021 το μερίδιο των ημεδαπών σε όρους διανυκτερεύσεων ήταν υψηλότερο των αλλοδαπών (66% έναντι 34%).

Η Π.Ε. Άρτας εμφανίζει το υψηλότερο ποσοστό διανυκτερεύσεων ημεδαπών τουριστών σε ξενοδοχεία σε σχέση με τις άλλες Π.Ε. της Περιφέρειας Ηπείρου.

7.2.1.3 Τουριστικές Μονάδες στην Περιφέρεια Ηπείρου (Κατηγορίες Αστεριών)²³

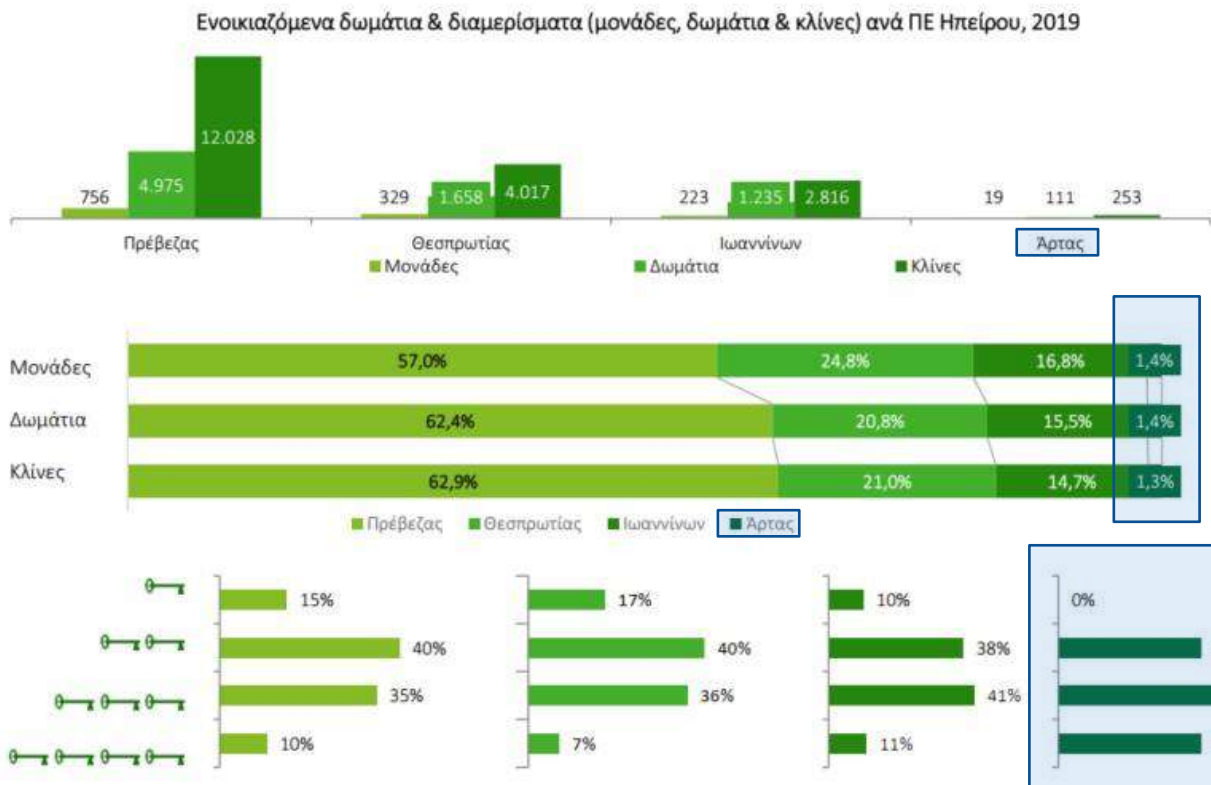

Η Π.Ε. Άρτας έχει το μικρότερο ποσοστό ξενοδοχείων 4^{ης} Κατηγορίας σε σχέση με τις άλλες Π.Ε. της Περιφέρειας Ηπείρου, ενώ δεν έχει κανένα ξενοδοχείο 5^{ης} Κατηγορίας.

²³ Σχέδια Δράσης Ελληνικού Τουρισμού 2030, Περιφέρεια Ηπείρου, INSETE, Δεκέμβριος 2022
<https://insete.gr/greektourism2030/perifereia-ipeirou/#proorismos-ioannina>

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

7.2.1.4 Ενοικιαζόμενα Δωμάτια ²⁴

Η Π.Ε. Άρτας έχει με τεράστια διαφορά από τις άλλες Π.Ε., έχοντας τα μικρότερα μεγέθη ως προς τη δυναμικότητα των τουριστικών μονάδων της.

Συνολικά οι τουριστικές μονάδες της είναι μόνο 19, με σχετική χωρητικότητα 111 δωματίων, και συνολικά 253 κλίνες.

Το θετικό πρόσημο είναι ότι η Π.Ε. Άρτας έχει στις 2 ανώτερες κατηγορίες κλειδιών το 68% των τουριστικών μονάδων της (13 από τις 19), σε αντίθεση από τις άλλες Π.Ε., όπου ειδικά η κατηγορία των 5 κλειδιών δεν ξεπερνάει το 11%.

7.2.1.5 Κάμπινγκ²⁵

Δεν υπάρχουν εγκαταστάσεις για κάμπινγκ στην Π.Ε. Άρτας.

Στην Περιφέρεια Ηπείρου τα περισσότερα κάμπινγκ βρίσκονται στην Π.Ε. Πρέβεζας με 10 μονάδες, και ακολουθεί η Π.Ε. Θεσπρωτίας με 5 μονάδες.

7.2.1.6 Καταλύματα σε πλατφόρμες βραχυχρόνιας μίσθωσης²⁶

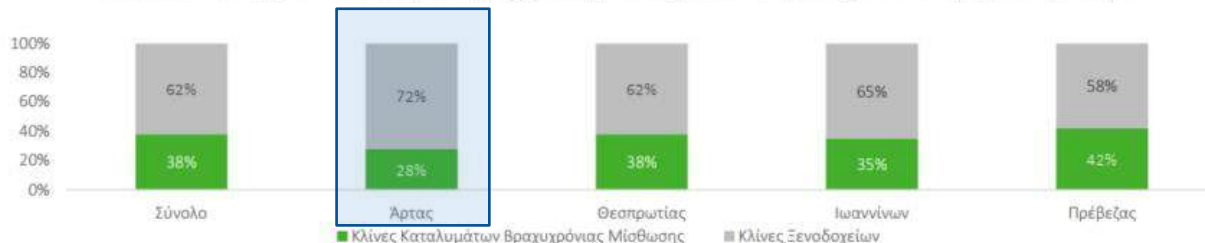
²⁴ Σχέδια Δράσης Ελληνικού Τουρισμού 2030, Περιφέρεια Ηπείρου, INSETE, Δεκέμβριος 2022
<https://insete.gr/greektourism2030/perifereia-ipeirou/#proorismos-ioannina>

²⁵ Σχέδια Δράσης Ελληνικού Τουρισμού 2030, Περιφέρεια Ηπείρου, INSETE, Δεκέμβριος 2022
<https://insete.gr/greektourism2030/perifereia-ipeirou/#proorismos-ioannina>

²⁶ Σχέδια Δράσης Ελληνικού Τουρισμού 2030, Περιφέρεια Ηπείρου, INSETE, Δεκέμβριος 2022
<https://insete.gr/greektourism2030/perifereia-ipeirou/#proorismos-ioannina>

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Ποσοστιαία κατανομή κλινών καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης και κλινών ξενοδοχείων ανά Περιφερειακή Ενότητα

- Στην Περιφέρεια Ηπείρου η κατανομή των κλινών μεταξύ βραχυχρόνιας μίσθωσης και ξενοδοχείων είναι υψηλότερη όσον αφορά στις ξενοδοχειακές μονάδες, οι οποίες συγκεντρώνουν το 62% των κλινών, ενώ οι κλίνες καταλυμάτων βραχυχρόνιας μίσθωσης το 38% αυτών.

Ειδικά για την Π.Ε. Άρτας το ποσοστό κλινών στα καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης είναι ακόμα μικρότερο από το μέσο όρο του 38 % των Π.Ε. της Περιφέρειας Ηπείρου, προσεγγίζοντας μόνο το 28 %.

Ειδικότερα, το παραπάνω στατιστικό αποτυπώνεται και στα καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης, που ανήκουν στην κατηγορία «Εξοχικών και Δευτερευουσών κατοικιών», όπου στην Π.Ε. Άρτας η μίσθωση του, περιορίζεται στο ποσοστό 0,6 %.

Καταλύματα βραχυχρόνιας μίσθωσης, ως ποσοστό των Εξοχικών και Δευτερευουσών Κατοικιών

7.2.1.7 Επισκεψιμότητα Αρχαιολογικών Χώρων & Μουσείων²⁷

-Αρχαιολογικοί Χώροι

Αριθμός επισκεπτών στους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Ηπείρου (χιλ. επισκέπτες), 2019-2019

Για τους αρχαιολογικούς χώρους στην Π.Ε. Άρτας δεν υπάρχει καταγραφή των επισκεπτών. Επομένως δεν μπορεί να αποτιμηθεί το αποτύπωμα της συνολικής αύξησης της επισκεψιμότητας που παρατηρείται στην Π.Ε. Ιωαννίνων και Π.Ε. Πρέβεζας αντίστοιχα.

-Μουσεία

²⁷ Σχέδια Δράσης Ελληνικού Τουρισμού 2030, Περιφέρεια Ηπείρου, INSETE, Δεκέμβριος 2022
<https://insete.gr/greektourism2030/perifereia-ipeirou/#proorismos-ioannina>

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Τα μουσεία της Π.Ε. Άρτας συνεισφέρουν το 20,5 % των συνολικών επισκέψεων σε μουσεία στην Περιφέρεια Ηπείρου. Συνολικά όπως φαίνεται και από το γράφημα κατά την περίοδο 2010-2019, η συνολική ετήσια επισκεψιμότητα στα μουσεία της Ηπείρου, υπερδιπλασιάστηκε από 25,3 χιλιάδες σε 60 χιλιάδες.

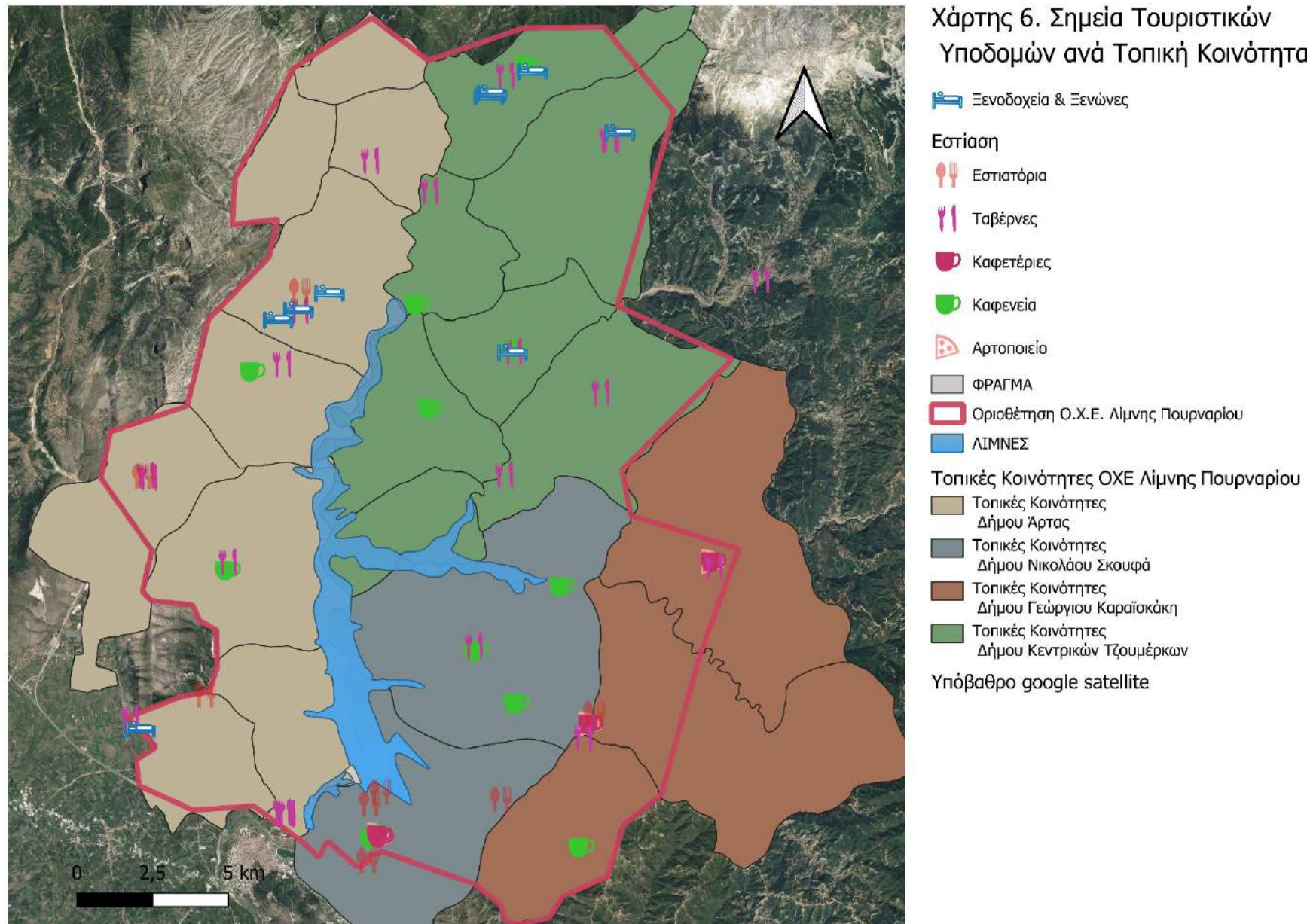
Για την Π.Ε. Άρτας την υψηλότερη επισκεψιμότητα την εμφανίζει ο Ναός Παρηγορήτισσας.

7.2.2 Τουρισμός στην περιοχή μελέτης

Στον παρακάτω Χάρτη αποτυπώνονται οι σχετιζόμενες με τον τουρισμό δραστηριότητες στις διάφορες τοπικές κοινότητες της περιοχής μελέτης.

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Χάρτης 6. Σημεία Τουριστικών Υποδομών ανά Τοπική Κοινότητα

7.2.2.1 Τουριστικά Καταλύματα

Έχοντας υπόψη τις επιδόσεις του τουριστικού προϊόντος στην Π.Ε. Άρτας, χαρτογραφήσαμε τα τουριστικά καταλύματα της περιοχής μελέτης.

Τα τουριστικά καταλύματα στην περιοχή μελέτης συγκεντρώνονται σε δύο κύριους οικισμούς, που είναι η Ροδαυγή και η Ράμια, ενώ επιπλέον και η Κυψέλη, η Δρυώνα και η Ανεμορράχη έχουν και αυτές από μια τουριστική μονάδα.

Από ότι βλέπουμε στις περιοχές πλησίον της Άρτας, όπως η Γραμμενίτσα, η Βλαχέρνα και το Πέτα, λόγω της εγγύτητας με το αστικό περιβάλλον, δεν χρειάστηκε να αναπτύξουν οι ίδιοι οι οικισμοί υποδομές τουριστικών καταλυμάτων.

Μοναδική εξαίρεση αποτελεί το ξενοδοχείο “Marathia”, στα όρια Γραμμενίτσας και Χανόπουλου, μιας και το ίδιο έχει την ιδιαιτερότητα εκμετάλλευσης σχετική αναγνωρισμένης ιαματικής πηγής της περιοχής.

7.2.2.2 Εστίαση

Η Περιοχή Μελέτης έχει πληθώρα επιχειρήσεων εστίασης, που μπορεί να καλύψει τις ανάγκες των επισκεπτών για φαγητό ή καφέ.

Ειδικότερα η εγγύτητα με την πόλη της Άρτας, έχει αντίκτυπο στον αριθμό των υφιστάμενων επιχειρήσεων εστίασης. Στη νότια περιοχή της μελέτης, στους οικισμούς της Βλαχέρνας, της Γραμμενίτσας, του Έλατου, καθώς και του Πέτα, υπάρχει πληθώρα ταβερνών, εστιατορίων και καφέ που εξυπηρετούν και τους κατοίκους της Άρτας. Επιπλέον ανατολικά της περιοχής μελέτης κατά μήκος της Εθνικής Οδού Άρτας- Τρικάλων στο ύψος του Ζυγού, υπάρχει σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων εστίασης, πέρα από τις όποιες ψησταριές και καφέ, που βρίσκονται στις πλατείες των χωριών (Παναγία, Πέτρα, Άνω Καλεντίνη Γ. Καραϊσκάκη & Κλειστό, Ζυγός & Μαρκινιάδα Δήμου Νικολάου Σκουφά).

Στις τοπικές κοινότητες της Αθαμανίας ξεχωριστή θέση έχει η ταβέρνα Σφήκας στο Κρυονέρι του Κεντρικού, ενώ υπάρχει πληθώρα από καφεενεία και ψησταριές στις πλατείες των χωριών του Διστράτου, της Κυψέλης και της Ράμιας.

Από τη δυτική πλευρά, ο επισκέπτης μπορεί να φάει στο «Δίπορτο» της Σκούπας, ή αλλιώς να επισκεφτεί για φαγητό τη Ροδαυγή («Στέκι του Φρανς») ή στα Πιστιανά, στην ταβέρνα «Σοφία». Μετά τα Πιστιανά, κατά μήκος της Επαρχιακής Οδού Άρτας-Τρικάλων ο επισκέπτης στον Αμμότοπο Ξηροβουνίου έχει τη δυνατότητα να επιλέξει μεταξύ εστιατορίων της περιοχής.

7.3 Ανάπτυξη Ανανεώσιμων πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ)

Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας:

Η ανάπτυξη έργων υποδομής όπως ιδίως υδροηλεκτρικών και αιολικών σταθμών θα πρέπει να σχεδιάζεται λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και τις δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής τους. (Χάρτης Π.2.γ).

Οι κατευθύνσεις του ΠΧΠ στοχεύουν στην ανάδειξη ευρειών ζωνών με συγκριτικά πλεονεκτήματα για χωροθέτηση νέων εγκαταστάσεων ανά κατηγορία ΑΠΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες περιβαλλοντικές δεσμεύσεις καθώς και τις συγκρούσεις με άλλες χρήσεις και προτεινόμενες αναπτυξιακές ζώνες:

Μικρά Υδροηλεκτρικά Έργα (Μ.Υ.Η.Ε.):

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Ως καταρχήν κατάλληλες περιοχές θεωρούνται όλοι οι κλάδοι του υδρογραφικού δικτύου των ορεινών και ημιορεινών όγκων της Περιφέρειας, ιδίως στην ευρύτερη περιοχή της Πίνδου από την Κόνιτσα έως και το Βουργαρέλι, με εξαίρεση τα υδατορέματα ή τμήματα αυτών τα οποία εντάσσονται στον κατάλογο υδάτων αναψυχής ή και σε ζώνες προστασίας (Εθνικά Πάρκα, Περιοχές προστασίας της Φύσης) εντός των οποίων δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση Μ.Υ.Η.Ε.

Αιολικές εγκαταστάσεις: Ως καταρχήν κατάλληλες περιοχές θεωρούνται οι οροσειρές στα **Ανατολικά της Π.Ε. Άρτας** (Γάβροβο – Όρη Βάλτου, Κοκκινόλακκος των Δήμων Γ. Καραϊσκάκη και Κεντρικών Τζουμέρκων) στο **Ξεροβούνι** (όρια ΠΕ Άρτας – Ιωαννίνων, Δ. Ζηρού, Αρταίων και Β. Τζουμέρκων) οι ορεινοί όγκοι του Κασσιδιάρη και των Τσαμαντών (Δ. Πωγωνίου, Ζίτσας, Φιλιατών) καθώς και οι ορεινοί όγκοι της ενδοχώρας της Π.Ε. Θεσπρωτίας και Πρεβέζης. Για λόγους προστασίας των τουριστικών πόρων δεν συνιστάται η χωροθέτηση αιολικών εγκαταστάσεων στις κορυφογραμμές των ορεινών όγκων των Π.Ε. Θεσπρωτίας και Πρεβέζης που γειτνιάζουν με τις ευρείες ζώνες τουριστικής ανάπτυξης.

Εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας από βιομάζα ή βιοαέριο:

Προτείνεται η χωροθέτησή τους κατά προτεραιότητα σε σχέση με τις υπό καθορισμό κτηνοτροφικές ζώνες και τα κτηνοτροφικά πάρκα, τις υφιστάμενες και προγραμματιζόμενες εγκαταστάσεις ΧΥΤ (Ελληνικού, Παραμυθιάς, **Βλαχέρνας**) και ΕΕΛ, σε βιομηχανικές περιοχές, καθώς και πλησίον των κύριων ζωνών ΓΓΥΠ (**Πεδιάδα Άρτας**, Λεκανοπέδιο Ιωαννίνων). Σε περίπτωση που δεν είναι εφικτή η υλοποίηση των προτεινόμενων κτηνοτροφικών ζωνών και πάρκων, απαιτείται η χωροθέτηση των εγκαταστάσεων σε θέσεις που ευνοούν την συλλογή των αξιοποιήσιμων υλών από τις υφιστάμενες κτηνοτροφικές μονάδες.

Εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης Ηλιακής Ενέργειας:

Λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές καταλληλότητες και τις ισχύουσες δεσμεύσεις, προτείνεται: (α) η απαγόρευση εγκατάστασης φωτοβολταϊκών όπου αυτό επιβάλλεται από τα θεσμοθετημένα θεσμικά πλαίσια χρήσεων γης,

(β) η αποφυγή χωροθέτησης εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης ηλιακής ενέργειας στη γεωργική γη εντός των προτεινόμενων ευρειών ζωνών αναζήτησης ΓΓΥΠ, (γ) η αξιοποίηση κατά προτεραιότητα της ηλιακής ενέργειας στις χωρικές υποενοότητες ορεινού παραμεθορίου χώρου και Νότιας Πίνδου, χωρίς επιπλέον αποκλεισμούς ή περιορισμούς των υπολοίπων περιοχών που πληρούν τα κριτήρια αναγνώρισης περιοχών ροτεραιότητας του Εδικού Πλαισίου ΑΠΕ.

Εγκαταστάσεις αξιοποίησης γεωθερμικής ενέργειας:

Απαιτείται η άμεση αξιοποίηση του γεωθερμικού πεδίου Συκεών Άρτας.

Εξόρυξη: Απαιτείται η συμμόρφωση με τις γενικές κατευθύνσεις της εθνικής πολιτικής για την αξιοποίηση των ορυκτών πρώτων υλών (λατομικών ορυκτών, υδρογονανθράκων) ιδιαίτερα όσον αφορά στην εξασφάλιση της πρόσβασης στα κοιτάσματα (έρευνα και εκμετάλλευση), λαμβάνοντας υπόψη την επίλυση ζητημάτων συγκρούσεων χρήσεων γης και την εξασφάλιση της προστασίας των περιβαλλοντικών πόρων της Περιφέρειας.

Ειδικότερα, απαιτείται κατά την εκπόνηση των τοπικών σχεδίων η προώθηση της θεσμοθέτησης λατομικών περιοχών και η, κατά το δυνατόν, ένταξη των ενεργών λατομείων σε αυτές.

7.4 Δείκτες απασχόλησης και παραγωγικής δραστηριότητας

7.4.1 Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (ΑΕΠ)²⁸

7.4.1.1 Περιφέρεια Ηπείρου

Συνολικά η Ήπειρος κατέχει τη 10η θέση στη χώρα στις εξαγωγές εμπορευμάτων της περιοχής και αντιστοιχεί με το 6,6% του ΑΕΠ, το οποίο είναι πολύ χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ (20%). Ωστόσο, η περιοχή δείχνει πρόοδο προς μια πιο εξωστρεφή οικονομία, καθώς ο δείκτης παρουσίασε ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 9,4%, τοποθετώντας την Ήπειρο στην 4η θέση. Η Ήπειρος έχει χαμηλή απόδοση στον Ευρωπαϊκό Πίνακα Αποτελεσμάτων Περιφερειακής Καινοτομίας, κατατάσσοντας την 6η μεταξύ των ελληνικών περιοχών, με ποσοστό που αντιστοιχεί στο μόλις 58% του μέσου όρου της ΕΕ. Η απόδοσή του αυξήθηκε ελαφρώς την τελευταία δεκαετία κατά 0,5%

7.4.1.2 Π.Ε. Άρτας

Η Π.Ε. Άρτας αποτελεί μία από τις λιγότερο αναπτυγμένες Π.Ε. της Χώρας καθώς καταλαμβάνει μία από τις χαμηλότερες βαθμίδες του κατά κεφαλήν Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος.

Η παραγωγική δομή της περιοχής περιλαμβάνει έναν ισχυρό πρωτογενή τομέα, με υψηλό μερίδιο περιφερειακού ΑΕΠ (4,2%), που είναι περίπου διπλάσιο από τον εθνικό μέσο όρο και 5,4 φορές περισσότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Ο πρωτογενής τομέας έχει επίσης πολύ υψηλό μερίδιο απασχόλησης (30,0%), το οποίο είναι 120% και 510% υψηλότερο από τον εθνικό και της ΕΕ μέσο όρο, αντίστοιχα.

Η Π.Ε. Άρτας παράγει μια ποικιλία γεωργικών προϊόντων, από τα οποία τα πιο σημαντικά είναι τα εσπεριδοειδή, ο καπνός ενώ ιδιαίτερα αναπτυγμένη είναι και η ζωική παραγωγή κυρίως γάλακτος και διαφόρων γαλακτοκομικών προϊόντων όπως το τυρί.

Η περιοχή διαθέτει ένα δευτερογενή τομέα με μερίδιο στο ΑΕΠ (16,0%) κοντά στον εθνικό μέσο όρο και σχετική παραγωγικότητα που είναι υψηλότερη από τους άλλους δύο τομείς της Γεωργίας και Κτηνοτροφίας, αλλά ακριβώς κάτω από τον εθνικό μέσο όρο (0.90). Η βιομηχανική δραστηριότητα περιλαμβάνει τομείς χαμηλής ειδίκευσης, όπως τρόφιμα & ποτά.

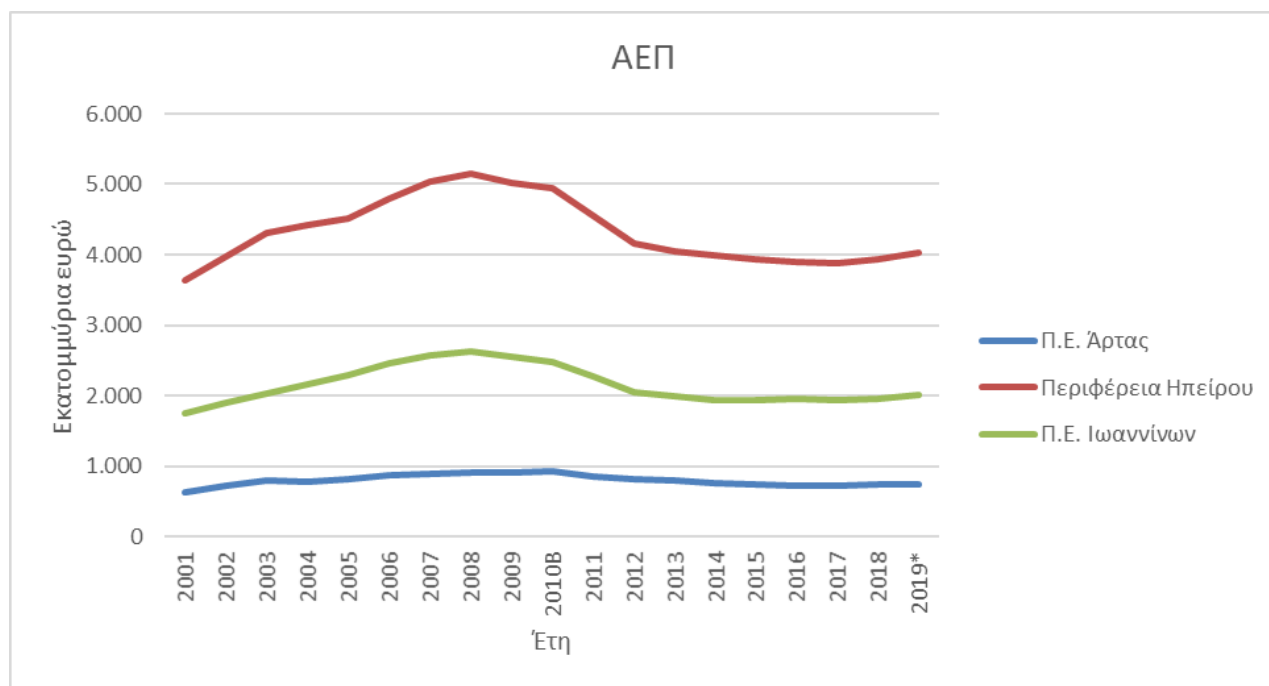
Όσον αφορά τον τριτογενή τομέα, αυτός είναι ο μεγαλύτερος τομέας στην περιοχή από την άποψη του ΑΕΠ (65,0%) και της απασχόλησης (64,6%), με παραγωγικότητα χαμηλότερη από τον δευτερογενή τομέα και κάτω από την εθνική και της ΕΕ μέση τιμή.

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (ΑΕΠ) της Περιφέρειας Ηπείρου , 2014-2019, (σε εκατομ. €)

Ενότητα	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Ιωαννίνων	1.929	1.929	1.952	1.932	1.959	2.011	4%
Άρτας	765	746	730	715	733	745	-3%
Πρέβεζας	712	707	682	680	686	703	-1%
Θεσπρωτίας	579	547	528	543	557	573	-1%
Ήπειρος	3.985	3.929	3.892	3.870	3.935	4.032	1%

²⁸ Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν ΑΕΠ Περιφερειακών Ενοτήτων Ελλάδος, ΕΛΣΤΑΤ, 2000-2018

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

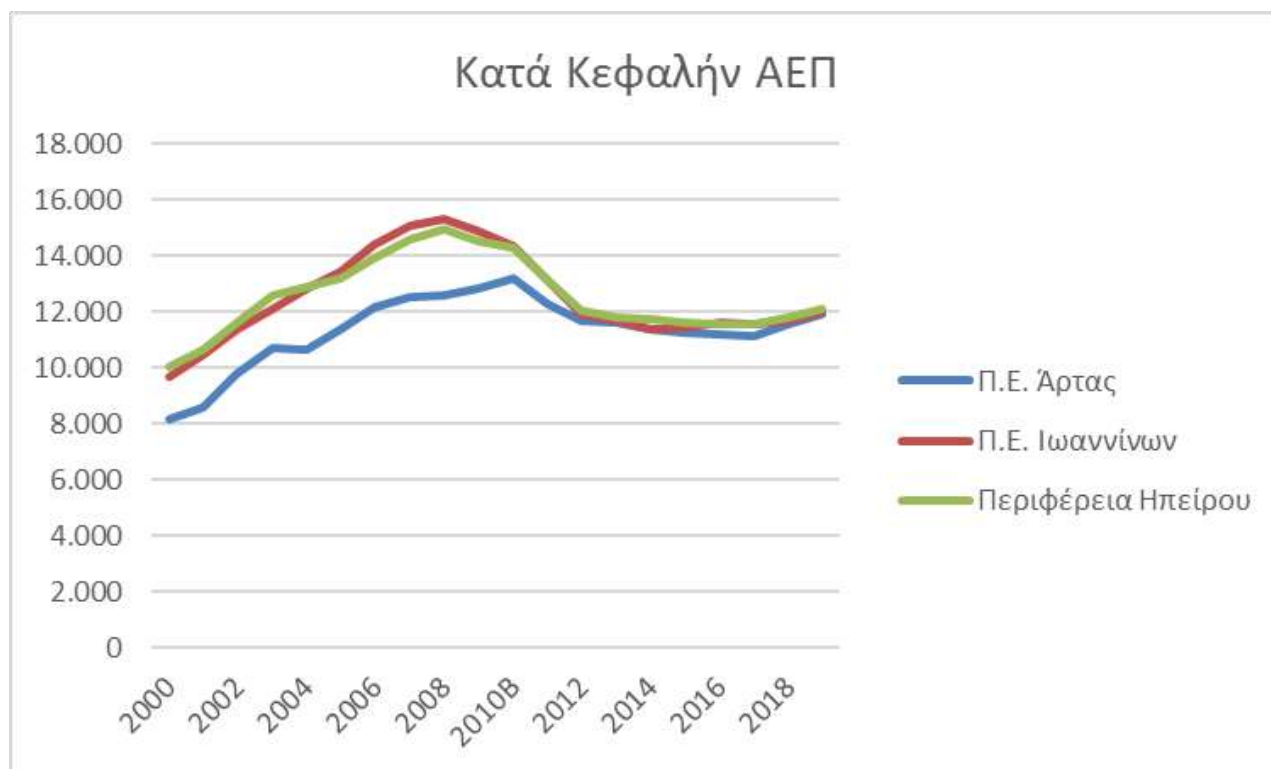

Εικόνα 4. Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (ΑΕΠ) Π.Ε. Άρτας

Αναφορικά με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, προκύπτει αν διαιρέσουμε το πραγματικό ΑΕΠ ενός έτους με τον πληθυσμό της χώρας του ίδιου έτους και μετρά το εισόδημα ενός ατόμου (κατά μέσο όρο) στην οικονομία. Στον ακόλουθο διάγραμμα παρουσιάζεται το κατά κεφαλήν ΑΕΠ για την Περιφέρεια Ηπείρου καθώς και την Π.Ε. Άρτας, για το χρονικό διάστημα 2000-2018. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Π.Ε. Άρτας για το 2019 ανέρχεται σε 11.899 ευρώ. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου (12.093 €) αντιστοιχεί στο 70,3% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας.

Κατά Κεφαλήν Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (ΑΕΠ) της Περιφέρειας Ηπείρου , 2014-2019, (σε €)

Ενότητα	2014	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	%Δ 2014-2019
Θεσπρωτίας	12.859	12.127	11.690	12.031	12.347	12.812	0%
Πρέβεζας	12.223	12.187	11.791	11.746	11.839	12.088	-1%
Ιωαννίνων	11.365	11.431	11.636	11.541	11.695	11.974	5%
Άρτας	11.406	11.276	11.189	11.114	11.556	11.899	4%
Ήπειρος	11.718	11.624	11.583	11.560	11.781	12.093	3%

Εικόνα 5. Κατα κεφαλήν ΑΕΠ Π.Ε. Άρτας

7.4.2 Επιχειρηματικότητα

Στην Περιφέρεια Ηπείρου, για το έτος 2020, οι ενάρξεις λειτουργίας επιχειρήσεων σε όλους τους τομείς της οικονομίας ανήλθαν σε 2.348, παρουσιάζοντας μείωση 9% σε σχέση με το 2019. Οι λήξεις λειτουργίας επιχειρήσεων, σε όλους τους τομείς της οικονομίας της Περιφέρειας για το 2020, ανήλθαν σε 1.325, παρουσιάζοντας μείωση 17,2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Το γεγονός αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην πανδημία του Covid-19, η οποία άλλαξε σε σημαντικό βαθμό τα δεδομένα της εγχώριας οικονομίας, δημιουργώντας μια γενικότερη κοινωνικο-οικονομική αστάθεια. Ειδικότερα το προφίλ των επιχειρήσεων για την Π.Ε. Άρτας, βρίσκεται στον παρακάτω πίνακα (ΕΛΣΤΑΤ, 2019):

Μητρώο Επιχειρήσεων Π.Ε. Άρτας²⁹

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή			
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΑΡΤΑΣ	11.215	748.425	18.806
A	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	6.685	145.595	5.709
B	ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	5	227	8
Γ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	241	117.997	1.120

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Δ	ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	122	8.046	160
Ε	ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ· ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ	15	1.564	74
ΣΤ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	428	28.519	665
Ζ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	1.249	346.295	2.926
Η	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	327	33.826	523
Θ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	665	23.037	2.001
Ι	ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	43	1.871	48
Κ	ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	74	2.099	90
Λ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	14	377	8
Μ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	588	18.352	951
Ν	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	54	3.090	127
Ξ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ· ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	9	790	763
Ο	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	110	2.681	1.918
Π	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	227	8.348	1.099
Ρ	ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	73	2.403	168
Σ	ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	207	3.255	333
Ω	Αγνωστη Δραστηριότητα	79	52	115

ΤΟΠ 8 Επαγγελματικών Κλάδων Π.Ε. Άρτας, ταξινομημένο ως προς Κύκλο Εργασιών με φθίνουσα σειρά

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή			
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΑΡΤΑΣ	11.215	748.425	18.806
Ζ	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	1.249	346.295	2.926
Α	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	6.685	145.595	5.709
Γ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	241	117.997	1.120
Η	ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	327	33.826	523

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

ΣΤ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	428	28.519	665
Θ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	665	23.037	2.001
Μ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	588	18.352	951
Π	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	227	8.348	1.099

7.4.3 Απασχόληση

7.4.3.1 Περιφέρεια Ηπείρου

Σύμφωνα με την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε και τους δείκτες του πίνακα αποτελεσμάτων κοινωνικής δικτύωσης που δημοσίευσε η Eurostat (2019), η Ήπειρος αντιμετωπίζει σοβαρά κοινωνικά προβλήματα που σχετίζονται με την κατάσταση του ανθρώπινου δυναμικού της. Τα στοιχεία δείχνουν ότι το 7,8% του πληθυσμού της Ηπείρου δεν έχει πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και το μερίδιο του πληθυσμού που κινδυνεύει από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό είναι 31%, τιμές που είναι ελαφρώς καλύτερες από τον εθνικό μέσο όρο. Ωστόσο, όσον αφορά τη μακροχρόνια ανεργία (77,2%) και τους νέους που αποκλείονται από την εκπαίδευση ή την αγορά εργασίας (18,2%), η περιοχή έχει χαμηλότερες επιδόσεις σε σύγκριση με τον εθνικό μέσο όρο.

7.4.3.2 Π.Ε. Άρτας³⁰

Η απασχόληση στην περιοχή μελέτης, παρουσιάζει υψηλά ποσοστά συγκέντρωσης στην υποαπασχόληση, ενώ έχει αυξηθεί το μερίδιο της προσωρινής, της μερικής απασχόλησης και της εκ περιτροπής εργασίας. Το 30,0% των απασχολούμενων ηλικίας 15 ετών και άνω εργάζεται στον πρωτογενή τομέα (γεωργία, δασοκομία, αλιεία), το 15,6% στο χονδρικό - λιανικό εμπόριο και την επισκευή οχημάτων, το 10,64% σε δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και εστίασης, το 10,2% στην εκπαίδευση, το 5,9% στην μεταποίηση, το 5,84% σε δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας και κοινωνικής μέριμνας, το 5,0% σε επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία για το 2020.

ΤΟΠ 8 Επαγγελματικών Κλάδων Π.Ε. Άρτας, ταξινομημένο ως προς Αριθμό Απασχολούμενων

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή			
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΑΡΤΑΣ	11.215	748.425	18.806
A	ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	6.685	145.595	5.709
Z	ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ· ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΩΝ	1.249	346.295	2.926

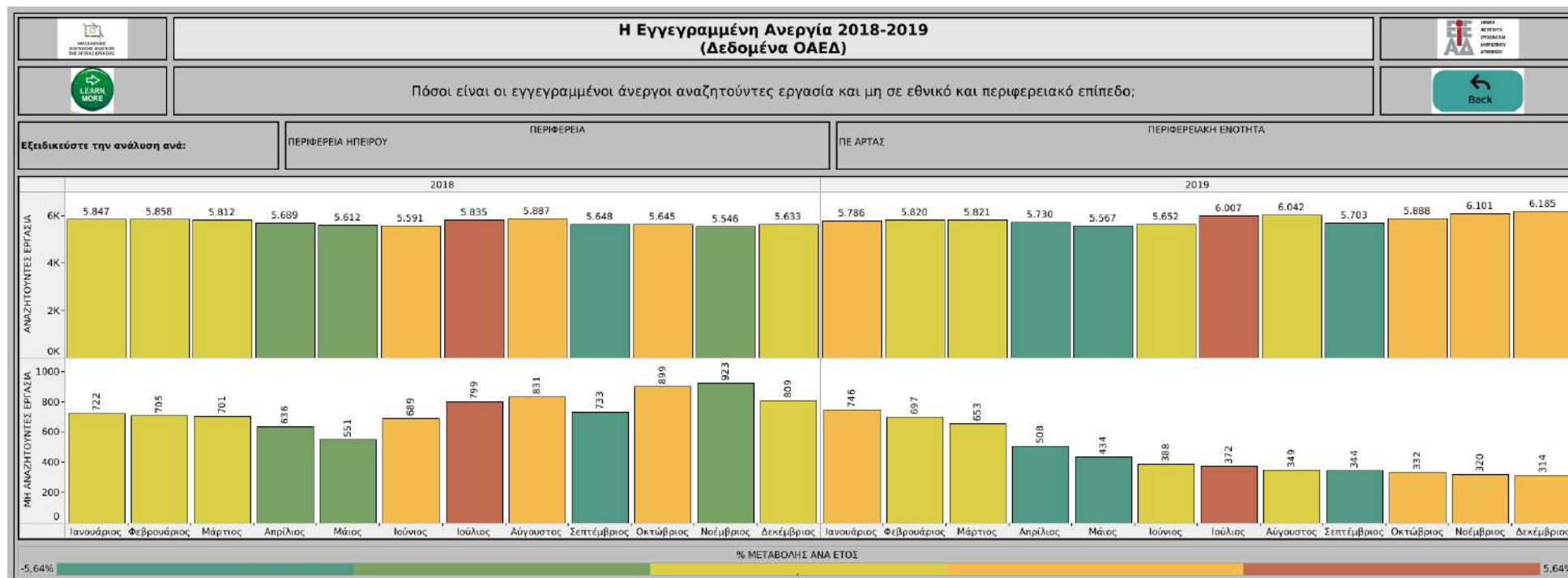
³⁰ Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, Ετήσια Έκθεση 2020, <https://lmd.eiead.gr/%CE%B5%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%AD%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-2020>

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Θ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ	665	23.037	2.001
Ο	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	110	2.681	1.918
Γ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	241	117.997	1.120
Π	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ	227	8.348	1.099
Μ	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	588	18.352	951

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Εγγεγραμμένη Ανεργία 2018-2019 στην Π.Ε. Άρτας

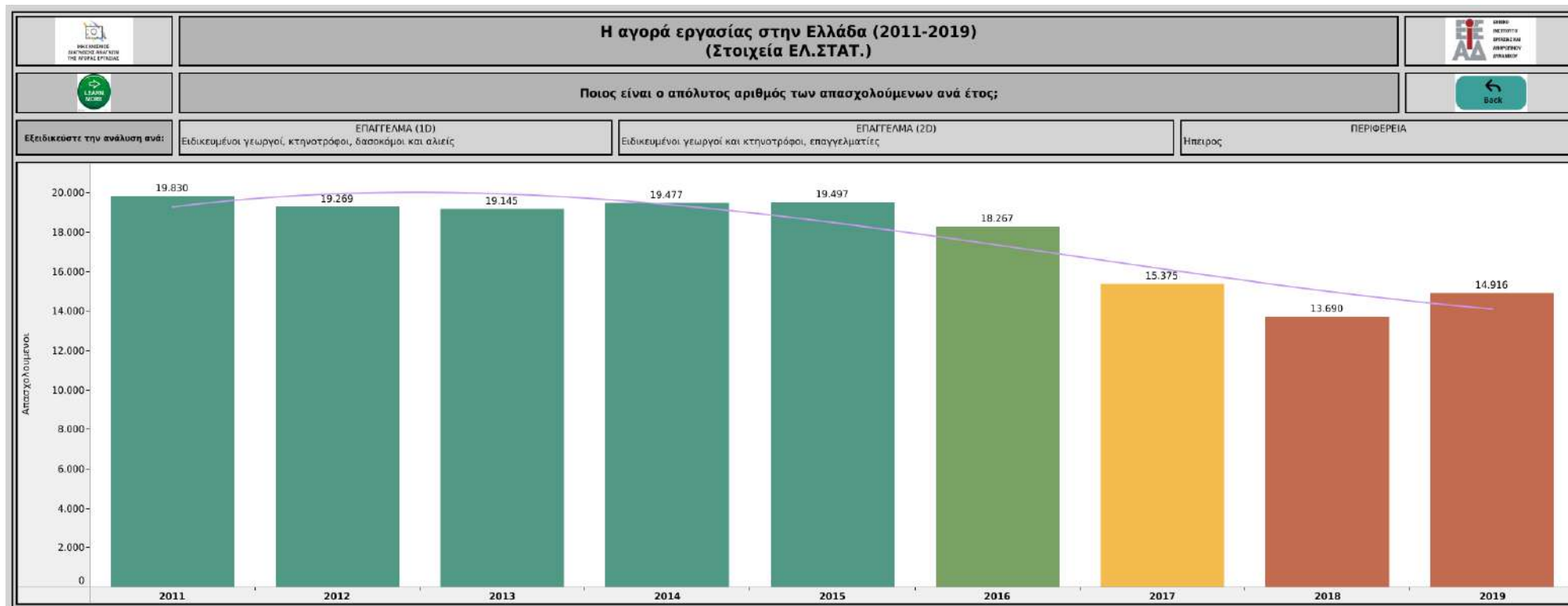
31

Εικόνα 6 Εγγεγραμμένη Ανεργία για τα έτη 2018-2019 για την Π.Ε. Άρτας

Ειδικότερα σύμφωνα με τα στοιχεία του ΟΑΕΔ για την Π.Ε. Άρτας οι αναζητούντες εργασίας για το 2018-2019 είναι σταθερά πάνω από 5.500 άτομα.

³¹ Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, Ετήσια Έκθεση 2020, <https://lmd.eiead.gr/%CE%B5%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%AD%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-2020>

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

32

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ (2000-2019) στην Περιφέρεια Ηπείρου έχουμε μείωση των απασχολούμενων στο επάγγελμα του «Ειδικευμένου γεωργού, κτηνοτρόφου, δασοκόμοι και αλιείς» της τάξης του 25%, που αποτελεί τη βασική κατηγορία απασχόλησης για τον πληθυσμό της Π.Ε. Άρτας (1/3 του εργατικού δυναμικού).

³² Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, Ετήσια Έκθεση 2020, <https://lmd.eiead.gr/%CE%B5%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%AD%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-2020>

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Παρακάτω παρουσιάζονται τα επαγγέλματα για τα οποία υπάρχει ζήτηση μισθωτής απασχόλησης. Αποτυπώνεται δηλαδή η δυναμικότητα των κλάδων της μεταποίησης, της παροχής υπηρεσιών και του δημόσιου τομέα για κάθε Δήμο που περιλαμβάνεται στην Περιοχή Μελέτης.

Δήμος Αρταίων:

	Δυναμισμός Μισθωτής Απασχόλησης (ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑΝΗ)		
Ποιος είναι ο δυναμισμός μισθωτής απασχόλησης ανά επάγγελμα και κλάδο;			
Ηπειρος	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Π.Ε. ΑΡΤΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
Αρταίων	ΔΗΜΟΣ	Α/Γ	ΚΑΘΕΣΤΩΣ
Α/Γ	ΗΛΙΚΙΑ	Α/Γ	ΦΥΛΟ
Οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού		1	
Πλανόδιοι πωλητές, οικιακοί βοηθοί κ.π.α.ε.		2	
Ειδικευμένοι επί των πωλήσεων, χρηματιστές, κτηματομεσίτες,		3	
Βιολόγοι εν γένει, ιατροί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα		4	
Τεχνίτες επεξεργασίας τροφίμων και ασκούντες συναφή επαγγέλματα		5	
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Δρ. Σταύρος Γαβρόγλου		Κύριος Ερευνητής: Δρ. Βάσις Κώτσιος	

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων:

Δυναμισμός Μισθωτής Απασχόλησης (ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑΝΗ)																							
Ποιος είναι ο δυναμισμός μισθωτής απασχόλησης ανά επάγγελμα και κλάδο;																							
<table border="1"> <tr> <th>ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ</th> <th>Π.Ε. ΑΡΤΑΣ</th> </tr> <tr> <td>Ηπειρος</td> <td></td> </tr> <tr> <th>ΔΗΜΟΣ</th> <th>ΚΑΘΕΣΤΩΣ</th> </tr> <tr> <td>Κεντρικών Τζουμέρκων</td> <td>ΑΠ</td> </tr> <tr> <th>ΗΛΙΚΙΑ</th> <th>ΦΥΛΟ</th> </tr> <tr> <td>ΑΠ</td> <td>ΑΠ</td> </tr> </table>	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Π.Ε. ΑΡΤΑΣ	Ηπειρος		ΔΗΜΟΣ	ΚΑΘΕΣΤΩΣ	Κεντρικών Τζουμέρκων	ΑΠ	ΗΛΙΚΙΑ	ΦΥΛΟ	ΑΠ	ΑΠ	<table border="1"> <tr> <td>Φυσικοί, μαθηματικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Πλαστές, πωλητές, οικιακοί βοηθοί κ.π.α.ε.</td> <td>3</td> </tr> <tr> <td>Βιολόγοι εν γένει, ιατροί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>Εκπαιδευτικοί</td> <td>4</td> </tr> </table>	Φυσικοί, μαθηματικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	1	Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών	2	Πλαστές, πωλητές, οικιακοί βοηθοί κ.π.α.ε.	3	Βιολόγοι εν γένει, ιατροί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	4	Εκπαιδευτικοί	4
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Π.Ε. ΑΡΤΑΣ																						
Ηπειρος																							
ΔΗΜΟΣ	ΚΑΘΕΣΤΩΣ																						
Κεντρικών Τζουμέρκων	ΑΠ																						
ΗΛΙΚΙΑ	ΦΥΛΟ																						
ΑΠ	ΑΠ																						
Φυσικοί, μαθηματικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	1																						
Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών	2																						
Πλαστές, πωλητές, οικιακοί βοηθοί κ.π.α.ε.	3																						
Βιολόγοι εν γένει, ιατροί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	4																						
Εκπαιδευτικοί	4																						
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Δρ. Σταύρος Γαβρόγλου	Κύριος Ερευνητής: Δρ. Βάσιος Κωτσός																						

33

³³ Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, Ετήσια Έκθεσης 2020, <https://lmd.eiead.gr/%CE%B5%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%AD%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-2020>

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Δήμος Νικολάου Σκουφά:

	Δυναμισμός Μισθωτής Απασχόλησης (ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑΝΗ)	
Ποιος είναι ο δυναμισμός μισθωτής απασχόλησης ανά επάγγελμα και κλάδο:		
Ηπειρος	Π.Ε. ΑΡΤΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
Νικολάου Σκουφά	Α.Ι.Ι	ΚΑΘΕΣΤΩΣ
Α.Ι.Ι	Α.Ι.Ι	ΦΥΛΟ
Ανείδυετοι εργάτες ορυχείων, κατασκευών, μεταποίησης και μεταφορών Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών Πωλητές και ασκούντες συναφή επαγγέλματα Οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού Ειδικευμένοι κτηνοτρόφοι, πτηνοτρόφοι κ.π.α.ε.	1 2 3 4 5	
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Δρ. Σταύρος Γαβρόγλου		Κύριος Ερευνητής: Δρ. Βάσις Κώτσας

34

³⁴ Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, Ετήσια Έκθεσης 2020, <https://lmd.eiead.gr/%CE%B5%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%AD%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-2020>

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Δήμος Γ. Καραισκάκη:

	Δυναμισμός Μισθωτής Απασχόλησης (ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑΝΗ)	
Ποιος είναι ο δυναμισμός μισθωτής απασχόλησης ανά επάγγελμα και κλάδο;		
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Π.Ε. ΑΡΤΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ
ΔΗΜΟΣ	ΑΙΙ	ΚΑΘΕΣΤΩΣ
ΗΛΙΚΙΑ	ΑΙΙ	ΦΥΛΟ
Οδηγοί μέσων μεταφοράς και χειριστές κινητού εξοπλισμού	1	
Ανεξιδίκευτοι αγροεργάτες, αλιεργάτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	2	
Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών	2	
Αρχιτέκτονες, μηχανικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	4	
Ειδικευμένοι επί των πωλήσεων, χρηματιστές, κτηματομεσίτες.	5	
Επιστημονικός Υπεύθυνος: Δρ. Σταύρος Γαβρόγλου		
Κύριος Ερευνητής: Δρ. Βένος Κιάσιος		

35

³⁵ Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, Ετήσια Έκθεσης 2020, <https://lmd.eiead.gr/%CE%B5%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B9%CE%B1-%CE%AD%CE%BA%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-2020>

7.4.4 Συμπεράσματα

Από την εξέλιξη της απασχόλησης στην Ήπειρο από το 2010 έως το 2016, γίνονται οι εξής διαπιστώσεις:

- Ο Πρωτογενής τομέας, παρουσιάζει μικρές αυξομειώσεις και μετά το 2015 βρίσκεται σε φθίνουσα πορεία (απασχολεί μικρότερο ποσοστό του εργατικού δυναμικού το έτος 2016 σε σχέση με το έτος 2010)
- Ο Δευτερογενής τομέας συνεχίζει να απασχολεί μικρό ποσοστό του εργατικού δυναμικού σε σύγκριση με αυτό της Γεωργίας & Κτηνοτροφίας, αλλά βρίσκεται σε μικρότερη υστέρηση από τον Πρωτογενή τα τελευταία χρόνια.
- Ο Τριτογενής τομέας συνεχίζει να απασχολεί το μεγαλύτερο ποσοστό του εργατικού δυναμικού, και παρουσιάζει δυναμική τα τελευταία χρόνια, με τον κλάδο όμως του Τουρισμού να συνεχίζει να υστερεί σημαντικά σε σχέση με τις άλλες Π.Ε. της Περιφέρειας Ηπείρου.
- Από τον τριτογενή τομέα, οι τομείς του εμπορίου και του τουρισμού ειδικά αυξάνουν τη συμμετοχή τους στη συνολική απασχόληση.

8 ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

8.1 Υποδομές Υγείας

Η Π.Ε. Άρτας διαθέτει ένα γενικό δημόσιο νοσοκομείο, και τρία κέντρα υγείας:

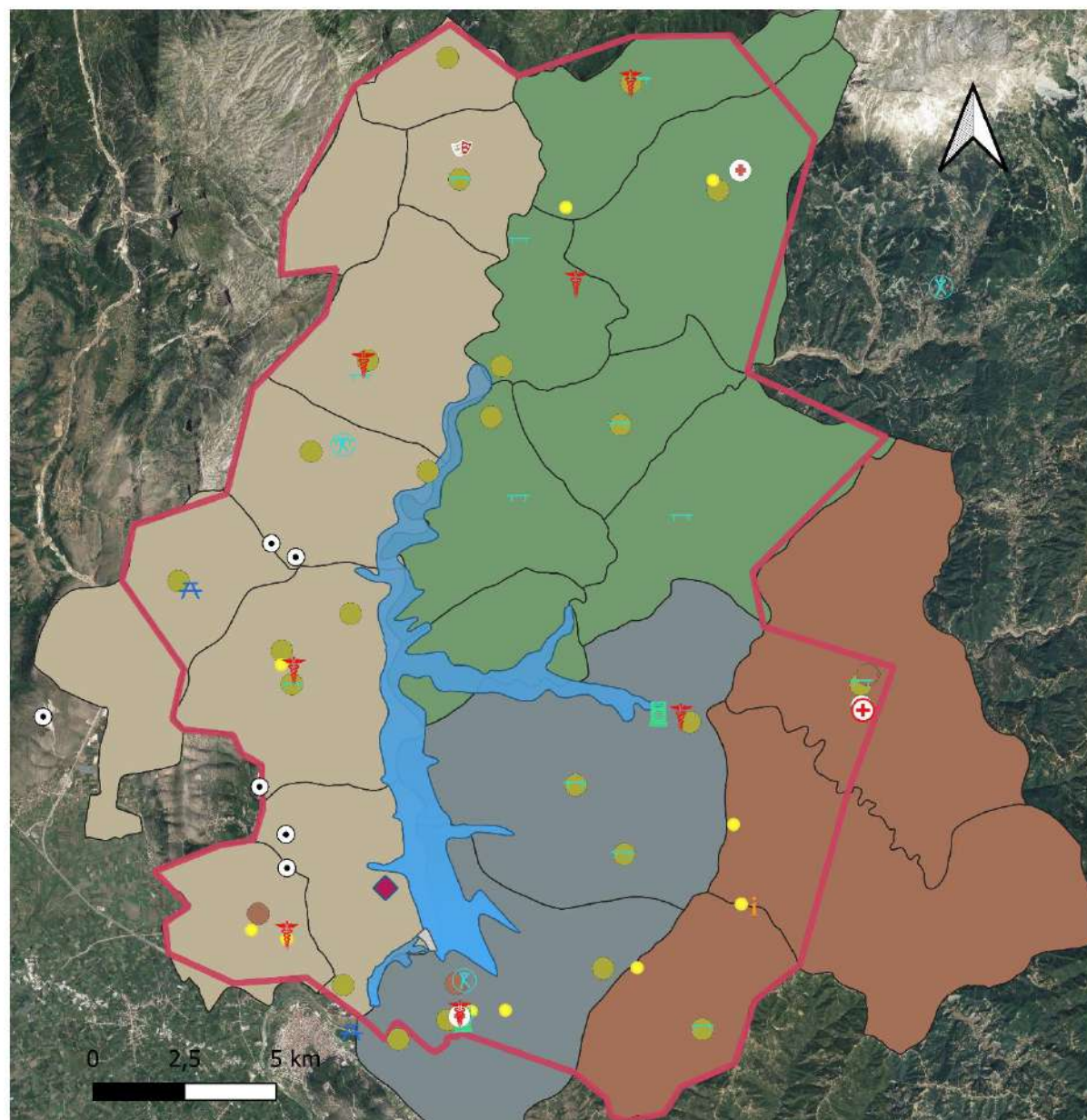
- Κέντρο υγείας Άνω Καλεντίνης
- Κέντρο υγείας Βουλγαρελίου
- Κέντρο υγείας Αγνάντων

Παρότι μόνο το κέντρο υγείας Άνω Καλεντίνης, περιλαμβάνεται στην περιοχή μελέτης, η βορειοανατολική έκταση της περιοχής μελέτης καλύπτεται από το κέντρο υγείας Βουλγαρελίου (Δήμος Κεντρικών Τζουμέρκων), και η νοτιοδυτική πλευρά της περιοχής μελέτης, καλύπτεται από το Δημόσιο Νοσοκομείο της Άρτας ενώ η βορειοδυτική πλευρά της περιοχής μελέτης μπορεί να καλυφθεί είτε από τη Νοσοκομείο της Άρτας είτε από το Κέντρο Υγείας Βουλγαρελίου.

Επιπλέον στις παρακάτω Τοπικές Κοινότητες υπάρχουν Περιφερειακά Αγροτικά Ιατρεία:

- Τοπική Κοινότητα Ράμιας
- Τοπική Κοινότητα Κεντρικού
- Τοπική Κοινότητα Ροδαυγής
- Τοπική Κοινότητα Κορφοβουνίου
- Τοπική Κοινότητα Γραμμενίτσας
- Δημοτική Κοινότητα Πέτα
- Τοπική Κοινότητα Μελάτων

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Χάρτης 5. Σημαντικές Υποδομές & Υπηρεσίες ανά Τοπική Κοινότητα

Δημόσιοι Χώροι & Υποδομές

- Περιφερειακά Ιατρεία
- Υποδομές Υγείας
- Φαρμακεία
- Θέατρο
- Στάδιο
- Κέντρα Ενημέρωσης Πολιτών
- Μνημεία
- Πλατείες
- Πάρκα
- Λοιπές Επιχειρήσεις

Σχολεία

- Σχολεία Βθμιας Εκπαίδευσης
- Σχολεία Αβάθμιας Εκπαίδευσης

ΧΥΤΑ

ΦΡΑΓΜΑ

ΛΑΤΟΜΕΙΑ

Οριοθέτηση Ο.Χ.Ε. Λίμνης Πουρναρίου

ΛΙΜΝΕΣ

Τοπικές Κοινότητες ΟΧΕ Λίμνης Πουρναρίου

Τοπικές Κοινότητες Δήμου Άρτας

Τοπικές Κοινότητες Δήμου Νικολάου Σκουφά

Τοπικές Κοινότητες Δήμου Γεώργιου Καραϊσκάκη

Τοπικές Κοινότητες Δήμου Κεντρικών Τζουμέρκων

Υπόβαθρο google satellite

8.2 Υποδομές Πολιτισμού³⁶

Στην περιοχή μελέτης υφίσταται αξιόλογη υλική πολιτιστική κληρονομιά (αρχαιολογικοί χώροι, βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία, νεότερα μνημεία κ.ά.), σημαντική άυλη πολιτιστική κληρονομιά (πολιτιστικές κι αθλητικές εκδηλώσεις, πανηγύρια κ.ά), ενδιαφέροντα οικιστικά σύνολα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής (Πέτα, Ροδαυγή, Βαθύκαμπος) και ενδιαφέροντες ημιορεινοί και παραλίμνιοι οικισμοί και μνημεία της φύσης.

Το πολιτιστικό απόθεμα της περιοχής μελέτης συμπληρώνεται με τα Μουσεία που βρίσκονται τόσο στην πόλη της Άρτας, με προεξάρχον το Αρχαιολογικό Μουσείο της Άρτας το οποίο φιλοξενεί ευρήματα ανασκαφών από την Άρτα και την ευρύτερη περιοχή, το Λαογραφικό Μουσείο Άρτας, Μουσείο Κλασικών Αρχαιοτήτων, Λαογραφικό Μουσείο Σκουφά, Ιστορικό Μουσείο Σκουφά, Λαογραφικό Μουσείο Αθαμανίου και μικρότερα λαογραφικά Μουσεία στη Ροδαυγή, το Τραπεζάκι Διστράτου κ.ά.

Τύπος	Περιοχή Μελέτης	Πολιτιστικές Υποδομές Περιφερειακής & Εθνικής Σημασίας
Μουσεία	➤ Αθαμανικό Κέντρο Τέχνης Κάτω Αθαμανίου	➤ Αρχαιολογικό Μουσείο της Άρτας ➤ Ναός Παναγίας Παρηγορήτισσας
Αρχαιολογικοί Χώροι	➤ Αρχαία Ακρόπολη Όρραον	➤ Ναός Απόλλωνα ➤ Γλυπτοθήκη ➤ Ιερά Μονή Κάτω Παναγίας ➤ Ιμαρέτ ➤ Γεφύρι της Άρτας ➤ Μικρό θέατρο Αμβρακίας ➤ Κάστρο Άρτας ➤ Άγιος Βασίλειος Γέφυρας ➤ Ναός Αγίας Θεοδώρας ➤ Άγιος Δημήτριος Κατσούρης
Φρούρια	➤ Οχυρωματικός Περίβολος «Τσουγκρί» Ροδαυγής (Αρχαίο Αθήναιο) ➤ Αρχαίο Φρούριο- Θέση Χανόπουλου	
Παραδοσιακοί Οικισμοί	➤ Πέτρινα σπίτια στο Βαθύκαμπο και την Φτέρη	
Θρησκευτικά Μνημεία	➤ Μονή Βλαχέρνας ➤ Ι. Ναός Παναγίας της Ιεράς Μονής Θεοτοκίου στην περιοχή Ζερμή Πέτα (Βυζαντινή – Μεταβυζαντινή εποχή)	

³⁶ Δήμος Άρτας, Σοφία Αναγνωστάκη, Πολιτιστικό Περιβάλλον ΟΧΕ

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

	➤ Ναός Αγίου Γεωργίου στο Πέτα Άρτας ➤ Το Μοναστήρι της Γέννησης της Θεοτόκου στις Μελάτες ➤ Ο ναός του Αγ. Γεωργίου Πιστιανών Άρτας ➤ Ναός Αγίας Παρασκευής Πιστιανών Άρτας ➤ Ιερός ναός Γεννήσεως της Θεοτόκου Πιστιανών ➤ Άγιος Νικόλαος Ροδαυγής Άρτας ➤ Αγ. Παρασκευή Ροδαυγής Άρτας ➤ Ιερός Ναός Αγίου Αθανασίου Δρυώνα, Κοινότητος Κορφοβουνίου ➤ Ιερός Ναός της Ζωοδόχου Πηγής Κορφοβουνίου ➤ Ιερός Ναός Αγίου Νικολάου, κοινότητας Κορφοβουνίου ➤ Ιερός Ναός Προφήτου Ηλίου Δρυώνα, κοινότητος Κορφοβουνίου ➤ Κωδωνοστάσιο του Ιερού Ναού Αγίου Γεωργίου, κοινότητας Κορφοβουνίου ➤ Ιερός Ναός Αγίων Αποστόλων Δρυώνα ➤ Ναός Αγ. Γεωργίου Ζυγού (1906) ➤ Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου Κάτω Καλεντίνης ➤ Ιερός ναός Αγίας Παρασκευής	
Αγροτικά-Λαογραφικά Μουσεία	➤ ΡΟΔΑΥΓΗ: Λαογραφικό μουσείο που περιέχει εργαλεία κι άλλα αντικείμενα που σχετίζονται με τις ασχολίες των κατοίκων του 20^{ου} αιώνα. ➤ ΔΙΣΤΡΑΤΟ: Αγροτικό- Λαογραφικό Μουσείο στο Πέραμα, στον Άγιο Αθανάσιο με εργαλεία και αντικείμενα χρήσης από την γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή. ➤ ΔΙΣΤΡΑΤΟ: "Τζαμάκειος" Βιβλιοθήκη στον περίβολο της εκκλησίας της Αγ. Τριάδας, στην πλατεία του Δίστρατου.	
Διατηρητέα Κτίρια	➤ ΡΟΔΑΥΓΗ: Νερόμυλος Πολίτη ή Θεοχάρη στη θέση «Στενό» ➤ ΡΟΔΑΥΓΗ: Νερόμυλος ιδιοκτησίας Γιολδάση στη θέση «Κρανούλα» ➤ ΡΟΔΑΥΓΗ: Νερόμυλος ιδιοκτησίας Ι. Μ. Αγίας Παρασκευής στη θέση «Μπέσικο».	
Πολιτιστικές Διαδρομές και Ξεναγήσεις	➤ Το αυλάκι της Λεύκας στη Ροδαυγή: Τα τμήματα του αυλακιού της Λεύκας που σώζονται δίνουν πληροφορίες για τα τεχνικά έργα της δεκαετίας του 1950 -1960 και τις ασχολίες των κατοίκων των παραποτάμιων οικισμών του Άμμου, Κυπρίστρας και Ποτιστικών Πιστιανών, αλλά και του Τραπεζακίου της Κοινότητας Διστράτου.	
Πολιτιστικές Εκδηλώσεις	➤ Φιλελλήνια στο Πέτα Κάθε χρόνο διοργανώνονται στο Πέτα, στις αρχές του Ιουλίου τα «Φιλελλήνια», που αποτελούν τριήμερες πολιτιστικές εκδηλώσεις στη μνήμη των ηρωικώς πεσόντων Ελλήνων	

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

	και Φιλελλήνων στη μάχη του Πέτα, της 4η Ιουλίου 1822. ➤ Γαϊτανάκι στη Γραμμενίτσα: "Το Γαϊτανάκι" ξεκινά με την ολοκλήρωση της Θείας Λειτουργίας, τις δύο Κυριακές της Αποκριάς, με τη δεύτερη να αποτελεί και την κορύφωση του εθίμου, όπου το απόγευμα κόβονται οι κορδέλες και μοιράζονται σε μικρά κομμάτια στους κατοίκους για γούρι και καλή τύχη για το υπόλοιπο της χρονιάς. ➤ Εορτασμός της Παναγίας των Βλαχερνών την 1η Ιουλίου Εορτή Κατάθεση Τιμίας Εσθήτος Θεοτόκου (Παναγία των Βλαχερνών) την 2α Ιουλίου κάθε έτους στο Δ.Δ Βλαχέρνας ➤ Γιορτή Κουλούρας στην Κεντρική Πλατεία Διστράτου (17 Αυγούστου) ➤ Γιορτή Ανταλλαγής Παραδοσιακών Σπόρων στον Βαθύκαμπο ➤ Γιορτή «μπομπότας» στο Ζυγό τον Αύγουστο– (Μπομπότα ήταν το ψωμί του φτωχού με καλαμπόκι, βρίζα και προζύμι). Πρόκειται για μια εκδήλωση που πραγματοποιείται στο πλαίσιο 5νθημερων εκδηλώσεων του Συλλόγου Απανταχού Ευρισκομένων Ζυγιωτών Άρτας	
Αγορά (shopping)		
Περίπατος σε οικισμούς, αξιοθέατα & δραστηριότητες	➤ ΔΡΥΩΝΑ ΚΟΡΦΟΒΟΥΝΙΟΥ: Νερόμυλος Μαυροβρό ιδιοκτησία Μητροπόλεως Νικοπόλεως & Πρεβέζης ➤ Κάτω Αθαμάνιο: Νερόμυλος – νεροτριβή ιδιοκτησίας Παύλου Κωσταβασίλη στη θέση «Κούλια» ➤ ΖΥΓΟΣ: Ερείπια του Νερόμυλου – μαντάνια, νεροτριβή στο ρέμα «ποτάμι» στον Ζυγό. ➤ ΖΥΓΟΣ: Πέτρινη Βρύση «Κουβάσιλα» κοντά στον Μύλο ➤ ΖΥΓΟΣ: Πέτρινη Βρύση «Παλιόβρυση», στο κέντρο του χωριού ➤ ΠΙΣΤΙΑΝΑ: Νερόμυλος & Νεροτριβή ιδιοκτησίας της (πρώην) Μονής Παναγίας Πιστιανών στη θέση Μετόχι στην Γκουίνα ➤ ΠΙΣΤΙΑΝΑ: Ο Βυθισμένος οικισμός των Ποτιστικών στα Πιστιανά ➤ ΠΙΣΤΙΑΝΑ: ΚΑΖΑΝΕΣ- Οι κολυμπήθρες των Πιστιανών στη θέση Αβαρίτσα (στα ρέματα των Μπατσουδίων και της Κιάφας) ➤ ΚΡΥΟΝΕΡΙ: Νεροτριβή και νερόμυλος στο Κρυονέρι (Ιδιοκτησία Πολιτιστικού Συλλόγου Κρυονερίου). Είναι καινούργιος μύλος χτισμένος αριστοτεχνικά από πέτρα και ξύλο, με πετρόκτιστα αυλάκια και κάνουλες.	

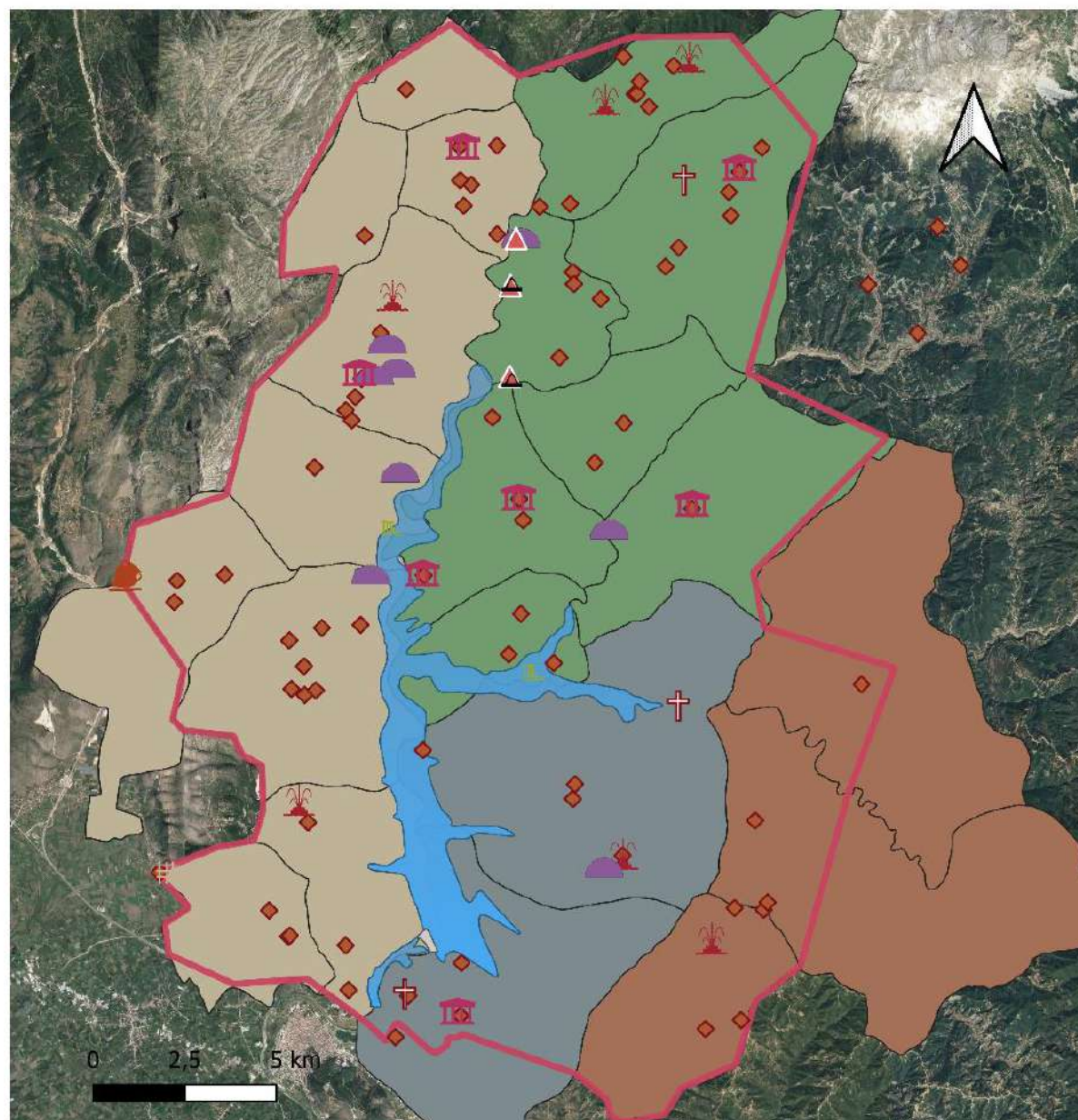
Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

	➤ ΚΡΥΟΝΕΡΙ: Το σωζόμενο κτίριο του τελωνείου, που ανακαίνισε ο Πολιτιστικός Σύλλογος της περιοχής ➤ ΦΤΕΡΗ: Τοξωτό γεφύρι στη θέση "Τατσή". ➤ ΒΑΘΥΚΑΜΠΟΣ: Τοξωτό γεφύρι στη θέση "Μηλιά" ➤ Δημοτικό Σχολείο στην Φτέρη ➤ ΒΑΘΥΚΑΜΠΟΣ: Υδατογέφυρα του 1957 στη θέση Μηλιά ➤ Ο Δρόμος του Κάστανου: Περίπατος στη σκιά των καστανιών από το Δημοτικό Σχολείο Πιστιανών έως την Πλατεία της Ροδαυγής. Συνδιοργανώνεται από τους Πολιτιστικούς Συλλόγους Πιστιανών και Ροδαυγής και περιλαμβάνει κυνήγι θησαυρού. Οι γυναίκες των Πιστιανών ετοιμάζουν παραδοσιακές πίτες και τηγανίτες και φυσικά κάστανα, που προσφέρονται στην πλατεία της Παναγίας στους συμμετέχοντες, καθώς και τσάι του βουνού και ντόπιο τσίπουρο. ➤ Μονοπάτι της Βίδρας (Δαφνωτή- Σκούπα) ➤ Δίκτυο Μονοπατιών Περιοχής Ξηροβουνίου ➤ Μονοπάτι Μελάτων προς Καταρράκτες (Θέση Πύργος)	
Διασκέδαση	➤ Καγκελάρι στην Ροδαυγή: Το παραδοσιακό πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής με τον ονομαστό χορό «Καγκελάρι» στις 27η Ιουλίου, ανήμερα του Αγίου Παντελεήμονα, όπου ανταμώνουν όλοι οι χωριανοί και οι επισκέπτες του χωριού. ➤ Παραδοσιακά Πανηγύρια στις εορτές των αγίων σε όλα τα χωριά	
Θέατρα-Παραστάσεις-Φεστιβάλ	➤ Απόκριες στο Πέτα: Ο Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Πέτα αναβιώνει κάθε χρόνο, στις δεύτερες Απόκριες, το γαϊτανάκι στις γειτονιές του Πέτα. ➤ Αγώνας Δρόμου στο Μονοπάτι της Βίδρας - Vidra's Trail: Τον αγώνα διοργανώνει κάθε χρόνο ο Εξωραϊστικός Σύλλογος Αγίας Μαρίνας Σκούπας Άρτας σε συνεργασία με τον Δήμο Αρταίων κι άλλους φορείς της περιοχής. Πρόκειται για αγώνα δρόμου και δυναμικό περπάτημα 17 χλμ με αφετηρία το πλάτωμα δίπλα στο μονότοξο πέτρινο γεφύρι της Πλάκας και περιοχή τερματισμού τους παραποτάμιους χώρους άθλησης δίπλα στη γέφυρα Τζαρή, στη Σκούπα Άρτας. ➤ Ροδοφέγγαρο στη Ροδαυγή. Ένα δεκαήμερο με μουσικές, θεατρικές και αθλητικές εκδηλώσεις που ξεκινούν αρχές Αυγούστου κι ολοκληρώνονται μετά τις 15 Αυγούστου.	

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

	➤ Γιορτή Κάστανου στη Ροδαυγή: Διοργανώνεται από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Ροδαυγής τη 2η εβδομάδα του Οκτώβρη. Οι επισκέπτες απολαμβάνουν δωρεάν ψητά και βραστά κάστανα, καστανόσουπα, τηγανίτες, σουβλάκια, κοντοσούβλι και τα καζάνια με το τσίπουρο από τοπικό σταφύλι «Ζαμπέλα».	
--	--	--

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Χάρτης 7. Σημεία Πολιτιστικού Ενδιαφέροντος

Αρχαιολογικός Τουρισμός & Λαογραφία

- △ Γιοφύρια
- Βυθισμένοι Οικισμοί
- ▲ Δείγματα Ντόπιας Αρχιτεκτονικής
- Φρούρια
- Αρχαιολογικοί Χώροι
- Μουσεία
- Νερόμυλοι
- Βρύσες

Προσκυνηματικός Τουρισμός

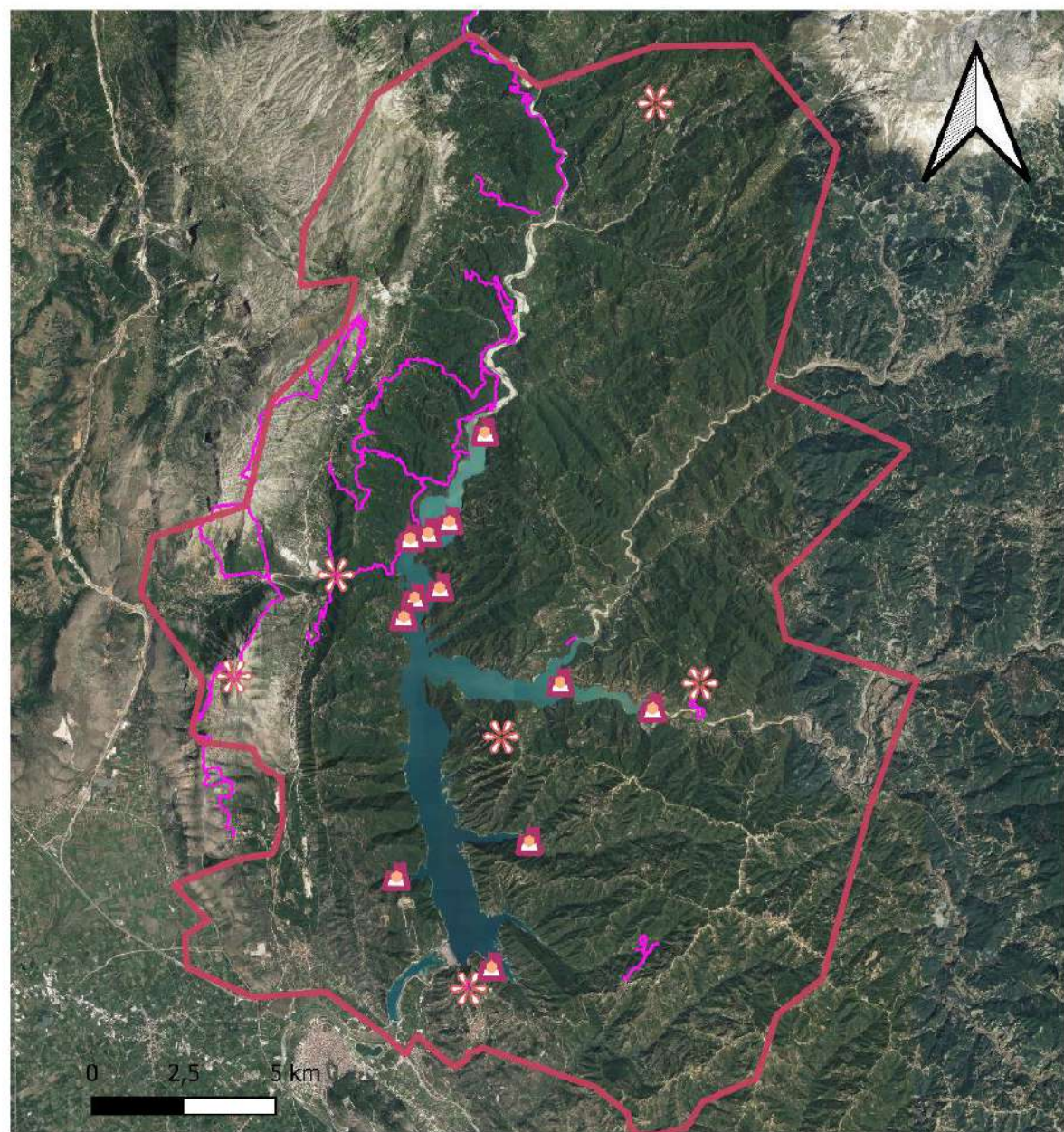
- ✝ Μονές
- ◆ Εκκλησίες
- ΦΡΑΓΜΑ
- Οριοθέτηση Ο.Χ.Ε. Λίμνης Πουρναρίου
- ΛΙΜΝΕΣ

Τοπικές Κοινότητες ΟΧΕ Λίμνης Πουρναρίου

- Τοπικές Κοινότητες Δήμου Άρτας
- Τοπικές Κοινότητες Δήμου Νικολάου Σκουφά
- Τοπικές Κοινότητες Δήμου Γεώργιου Καραϊσκάκη
- Τοπικές Κοινότητες Δήμου Κεντρικών Τζουμέρκων

Υπόβαθρο google satellite

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Χάρτης 8.

Σημεία Φυσικού Ενδιαφέροντος

- Οριοθέτηση Ο.Χ.Ε. Λίμνης Πουρναρίου
- Παρόχθια Ζώνη
Σημεία Ενδιαφέροντος
- Σημεία Θέασης & Φυσικής Ομορφιάς
- Δίκτυο Μονοπατιών ΟΧΕ Λίμνης Πουρναρίου

Υπόβαθρο google satellite

9 ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ³⁷

Στην περιοχή μελέτης (λιμναία & χερσαία ζώνη) υπάρχει καθορισμένο ιδιοκτησιακό καθεστώς (Κτηματολόγιο) μόνο για τα τμήματα της λίμνης που βρίσκονται στη νότια ζώνη (Δήμος Άρτας & Δήμος Νικολάου Σκουφά) ενώ η υπόλοιπη έκταση της περιοχής παρέμβασης (από δυτικά από Κορφοβούνι και βόρεια & ανατολικά διασταύρωση Ε.Ο Άρτας-Τρικάλων & Επαρχ. Οδού Άρτας-Πηγών και βόρεια.

Όπως αποτυπώνεται από τους χάρτες του Κτηματολογίου, η λιμναία ζώνη μαζί με μια λεπτή χερσαία ζώνη περίξ της λίμνης αποτελεί ιδιοκτησία της ΔΕΗ μετά από κηρυγμένη απαλλοτρίωση. Ο λόγος της απαλλοτρίωσης αυτής της στενής χερσαίας ζώνης έχει να κάνει με τη διαχείριση των πλημμυρικών φαινομένων και της στάθμης της λίμνης.

ΔΕΗ (Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού)

Την ευθύνη για την διαχείριση της λίμνης, ως φορέας λειτουργίας, έχει η ΔΕΗ ΑΕ σύμφωνα με την ΚΥΑ 144826/06-06-2005.

Επιπλέον σύμφωνα με το ΦΕΚ 116/Δ/1973 & - ΦΕΚ 97/Δ/1974 αντίστοιχα, απαλλοτριώθηκαν υπέρ της ΔΕΗ, τα γεωτεμάχια του Κτηματολογίου

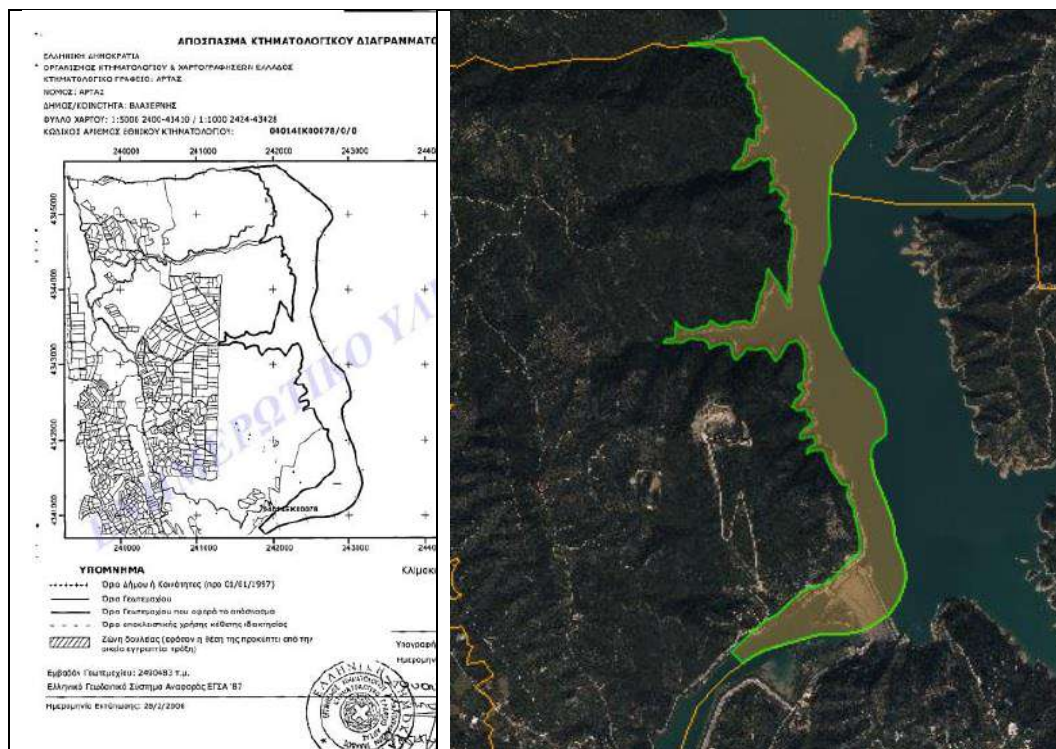
- 1) ΚΑΕΚ 04014ΕΚ00078
- 2) ΚΑΕΚ 040631101006

Τα γεωτεμάχια Κτηματολογίου της λίμνης που έχουν κυρωθεί στο κτηματολόγιο της Άρτας, παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες.

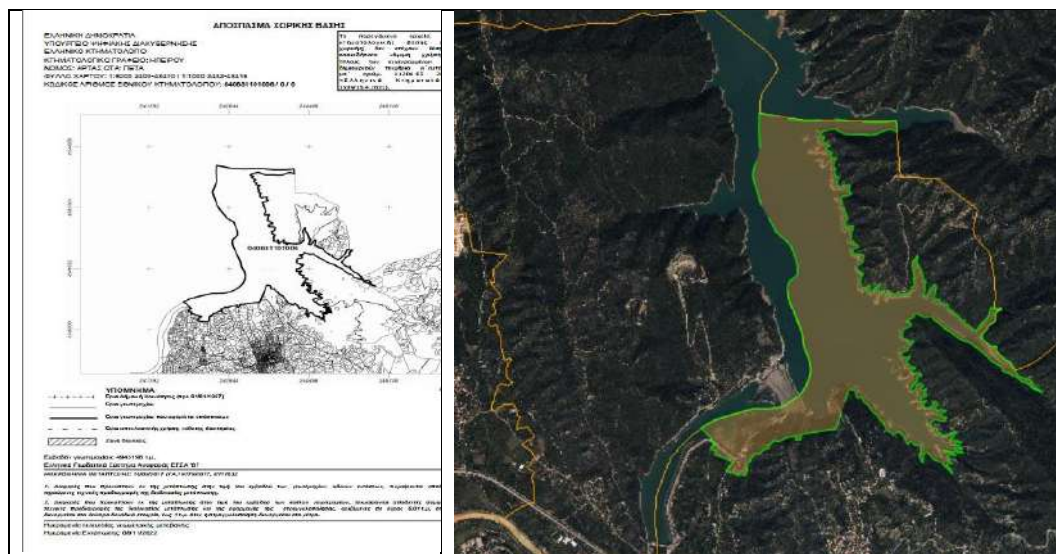
ΚΑΕΚ 04014ΕΚ00078- ΦΕΚ 116/Δ/1973

³⁷ Υπηρεσίες Κτηματολογίου, <https://www.ktimatologio.gr/el>

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

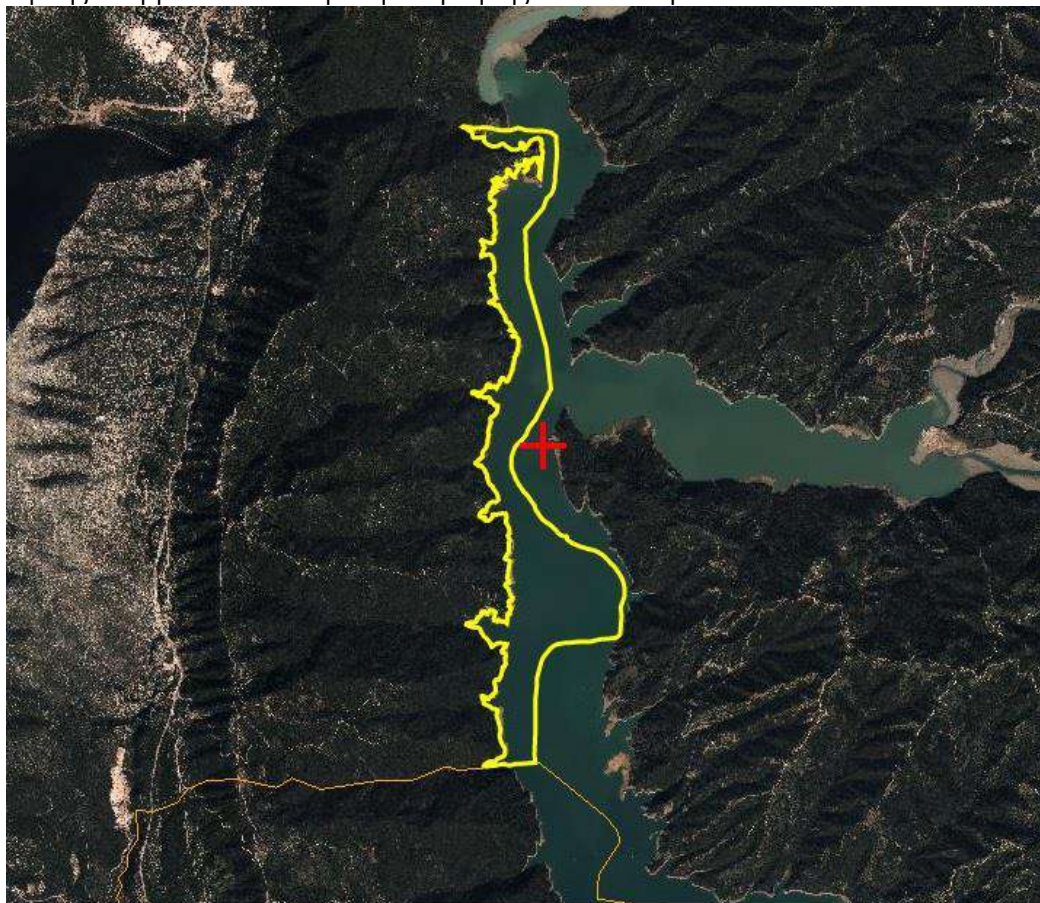
ΚΑΕΚ 040631101006- ΦΕΚ 97/Δ/1974 (απαλλοτρίωση υπέρ ΔΕΗ)

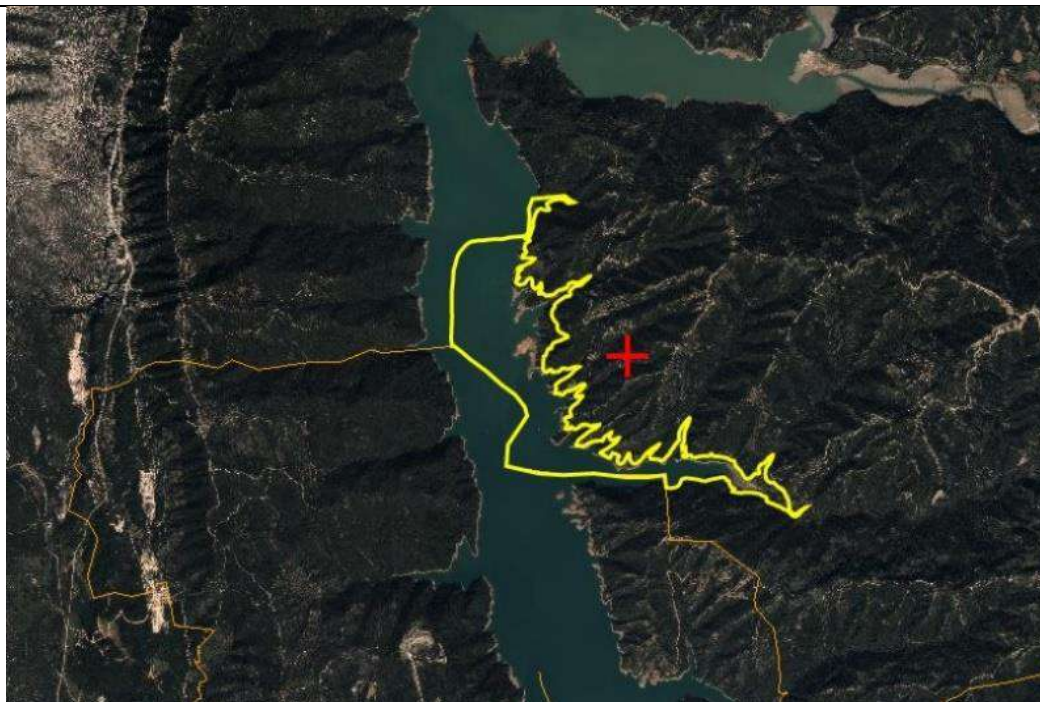
Το σύνολο της λιμναίας έκτασης ενταγμένης στο Κτηματολόγιο είναι 744,30 εκτάρια (ha).

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Τέλος, τα γεωτεμάχια Κτηματολογίου που αφορούν το υπόλοιπο της έκτασης της λίμνης και βρίσκονται σε φάση ανάρτησης είναι τα παρακάτω ΚΑΕΚ:

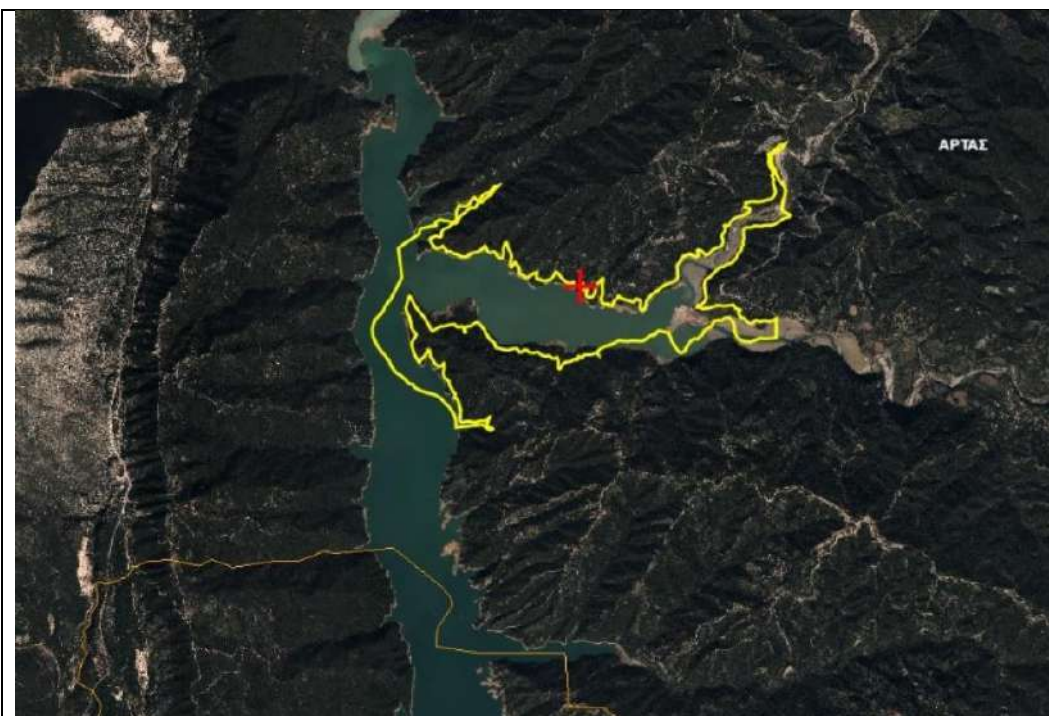

ΚΑΕΚ 04041ΕΚ02120

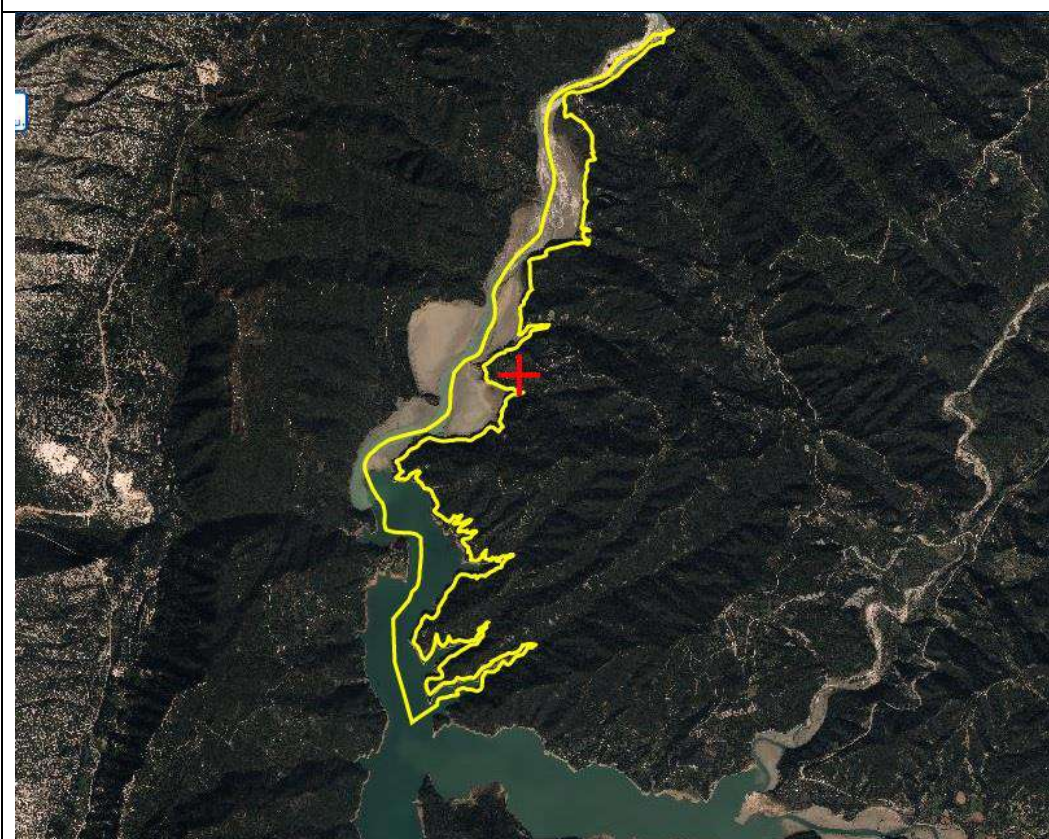

ΚΑΕΚ 04050ΕΚ11786

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

ΚΑΕΚ 04033ΕΚ03005

ΚΑΕΚ 04023ΕΚ05706

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

ΚΑΕΚ 04066ΕΚ05287

Το σύνολο των εκτάσεων, που βρίσκονται σε ανάρτηση, είναι 918,89 εκτάρια (ha)

Επομένως, το σύνολο των εκτάσεων των ΚΑΕΚ της λίμνης (Κυρωμένα & σε Ανάρτηση) είναι 1.663,19 εκτάρια (ha).

Σχετικά με την παραλίμνια χερσαία ζώνη, η οποία έχει ενταχθεί στο Κτηματολόγιο, το μεγαλύτερο τμήμα της έκτασης της μοιράζεται μεταξύ της Δ.Ε.Η, το Δήμο Νικολάου Σκουφά, το Σωματείο Συνιδιοκτησία Οικισμού Κλειστού & το Ν.Π.Δ.Δ. την Ιερά Μονή Προφήτη Ηλία Ηλιοβουνίων. Υπάρχουν μόνο σποραδικές μικρές ιδιωτικές ιδιοκτησίες πλησίον της λίμνης στη Δημοτική Κοινότητα του Πέτα (Πέτα & Κλειστό (ρέμα Ντουργιάνου) & πλησίον του ρέματος «Φραξολάγκαδο»).

Ειδικότερα, πολλές από τις παραλίμνιες ιδιοκτησίες στο Δήμο Νικολάου Σκουφά (Δημοτικές και ιδιωτικές),

Ειδικότερα σχετικά με τους ιδιοκτήτες των μεγάλων εκτάσεων, ισχύει:

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΚΟΥΦΑ

ΚΑΕΚ 040631907011

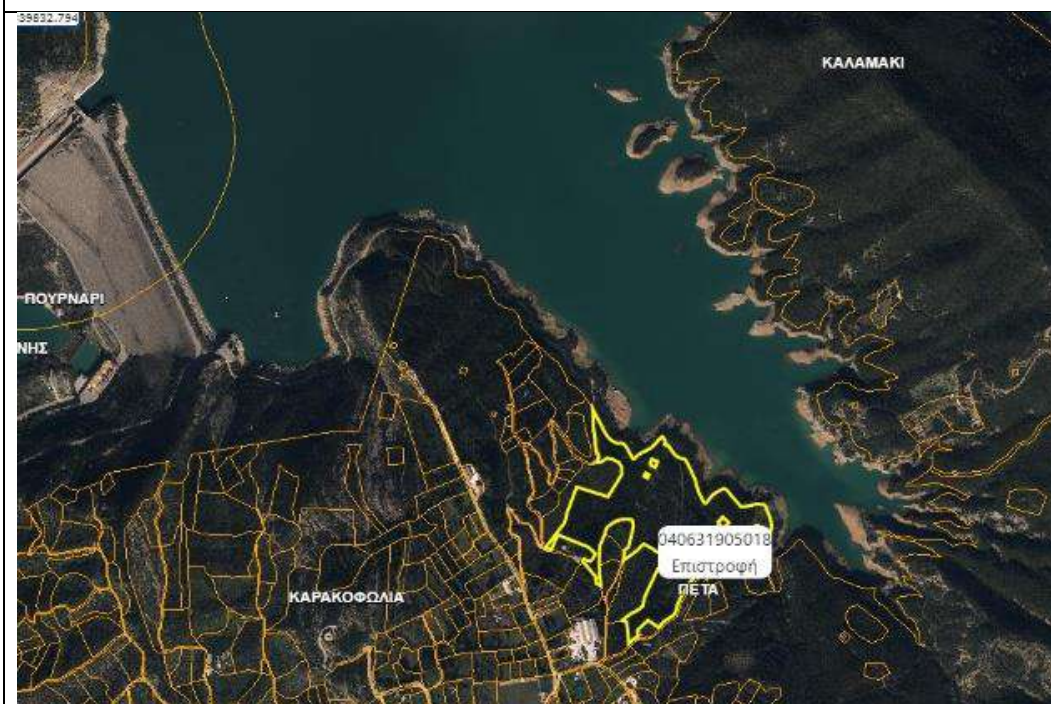

ΚΑΕΚ 040631903002

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

ΚΑΕΚ 040631904005

ΚΑΕΚ 040631905018

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

ΚΑΕΚ 040631906003

ΚΑΕΚ 040631118117

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

ΚΑΕΚ 040632301001

ΚΑΕΚ 040632302024

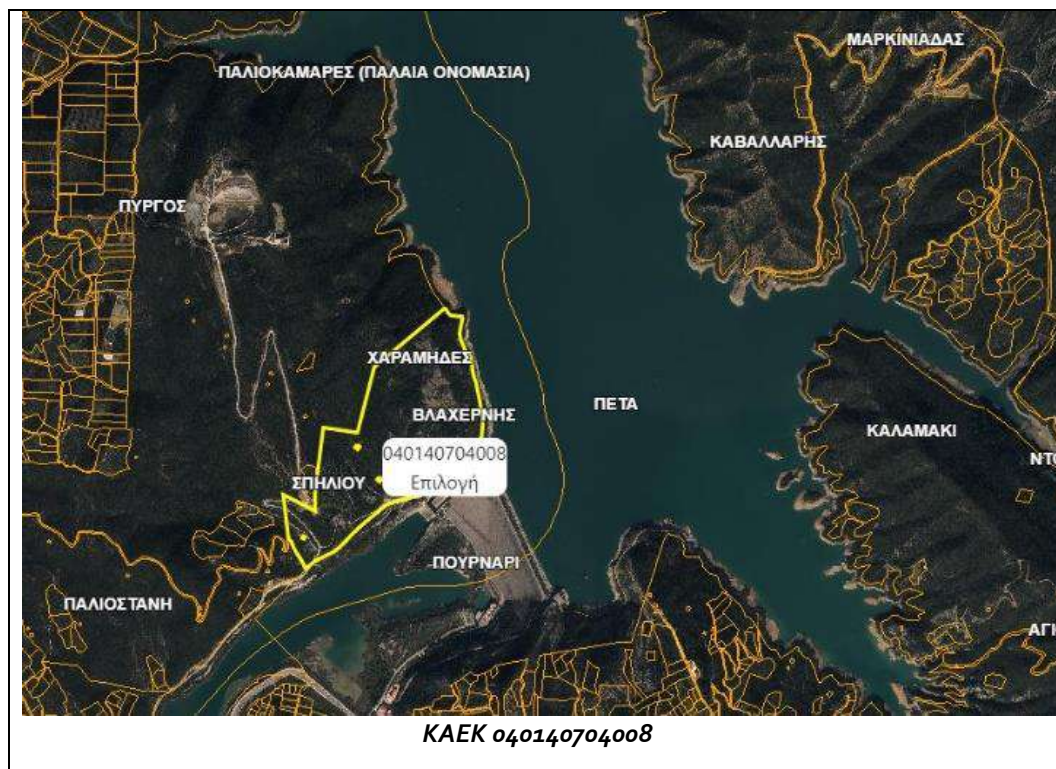
Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Το σύνολο των παραλίμνιων εκτάσεων του Δήμου Νικολάου Σκουφά είναι 556,26 εκτάρια (ha).

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Ιδιοκτησίες Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού (Δ.Ε.Η.)

Το σύνολο των παραλίμνιων εκτάσεων της Δ.Ε.Η. είναι 45,19 εκτάρια (ha).

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Ιδιοκτησίες Σωματείου Συνιδιοκτησία Οικισμού Κλειστού

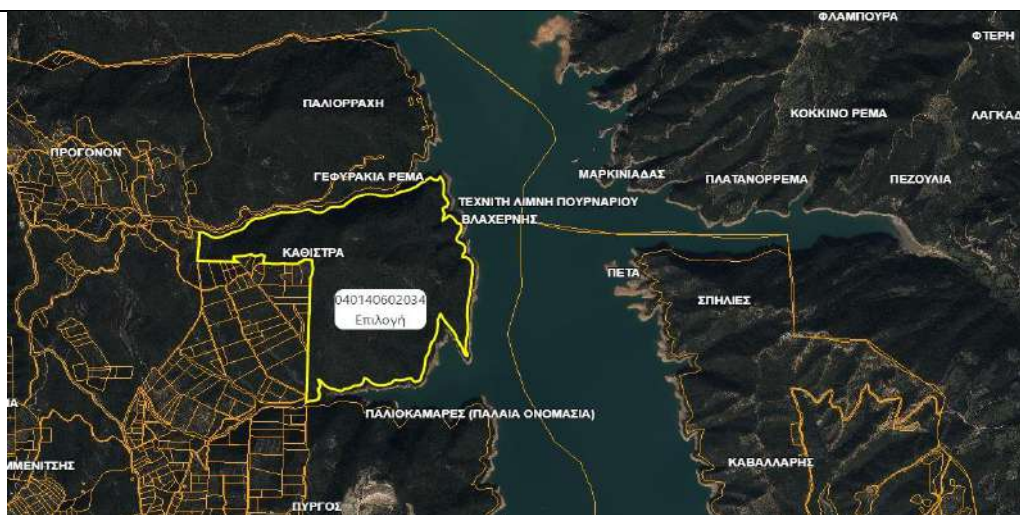
Το σύνολο των παραλίμνιων εκτάσεων του Σωματείου Συνιδιοκτησία Οικισμού Κλειστού είναι 47,97 εκτάρια (ha).

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

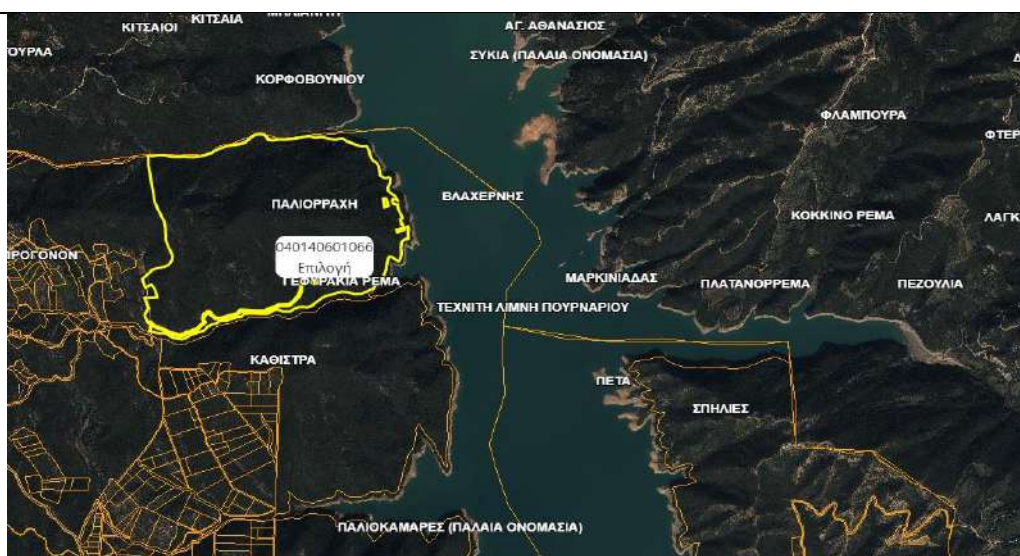
Ιδιοκτήσιες Ν.Π.Δ.Δ. Ιερά Μονή Προφήτης Ηλία Ηλιοβουνίων

ΚΑΕΚ 040140704007

ΚΑΕΚ 040140602034

ΚΑΕΚ 040140601066

Το σύνολο των παραλίμνιων εκτάσεων του Ν.Π.Δ.Δ. Ιερά Μονή Προφήτης Ηλία Ηλιοβουνίων είναι 276,39 εκτάρια (ha)

10 ΜΟΝΟΠΑΤΙΑ³⁸

10.1 Ιστορία των μονοπατιών της περιοχής παρέμβασης³⁹

Στη λίμνη Πουρναρίου υπάρχει μεγάλο δίκτυο υφιστάμενων μονοπατιών, ειδικά από τη δυτική πλευρά της λίμνης, το οποίο χρησιμοποιούνταν από κατοίκους των οικισμών για τις μετακινήσεις τους πριν την κατασκευή των επαρχιακών οδών. Ειδικότερα στην περιοχή του Ελάτου υπήρχε παλαιό χάνι στο δρόμο για την Άρτα, στο οποίο κατέληγαν δύο βασικά μονοπάτια της περιοχής. Το ένα ακολουθούσε την ορεινή κορυφογραμμή του Ξηροβουνίου, κατά μήκος των οικισμών Πιστιανά, Ροδαυγή, Σκούπα, Δαφωντή, Πλατανούσσα και το υπόλοιπα χωριά των Β. Τζουμέρκων, ενώ το άλλο ήταν παραποτάμιο και το χρησιμοποιούσαν οι οικισμοί Ποτιστικά, Κυπρίστρα, Άμμος, Κάμπος, καθώς και τα χωριά από την ανατολική πλευρά του Αράχθου.

10.2 Υφιστάμενη Κατάσταση

Σήμερα, μεγάλο τμήμα των μονοπατιών έχει ανοιχτεί περαιτέρω και έχει μετατραπεί σε αγροτική ή κοινοτική οδοποιία, ενώ σημαντικά τμήματα του παλαιού δικτύου έχουν δασωθεί μερικώς από θάμνους, έχουν υποστεί διάβρωση ή έχουν καλυφθεί λόγω κατολισθήσεων.

Πολιτιστικοί, Ορειβατικοί & Σύλλογοι μηχανοκίνητου αθλητισμού της περιοχής μελέτης έχουν πραγματοποιήσει δράσεις όπως πεζοπορίες, καθαρισμούς μονοπατιών, αλλά και αγώνες για την ανάδειξη και συντήρηση μεγάλων τμημάτων του αρχικού δικτύου.

Σημαντικό παράδειγμα, αποτελεί το μονοπάτι της Βίδρας, το οποίο είναι κατασκευασμένο σύμφωνα με διεθνείς προδιαγραφές, και εκτείνεται από τη Γέφυρα Πλάκας (Όριο Δήμου Βορείων Τζουμέρκων & Δήμου Κεντρικών Τζουμέρκων), και διασχίζει την κοιλάδα του Αράχθου, περνώντας από τις Τοπικές Κοινότητες Μονολιθίου, Πλατανούσσας, Δαφνωτής, Σκούπας, μέχρι και τη γέφυρα Τζαρή.

ΜΟΝΟΠΑΤΙ ΤΗΣ ΒΙΔΡΑΣ		ΚΑΘΕΤΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ	
ΑΠΟΣΤΑΣΗ	17,560 χλμ	A2 ΣΚΟΥΠΑ	3,2 χλμ - ΒΔ 2
ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ (ΒΔ)	1 (Εύκολος)	A3 ΠΛΑΤΑΝΟΥΣΣΑ	1,4 χλμ - ΒΔ 2
ΧΡΟΝΟΣ	5 ώρες	A4 ΠΛΑΤΑΝΟΥΣΣΑ	1,8 χλμ - ΒΔ 4

Το μονοπάτι της Βίδρας αποτελεί καλή πρακτική για την επέκταση του μονοπατιού από τη Γέφυρα Τζαρή, μέχρι και το Γιοφύρι της Άρτας, ολοκληρώνοντας ένα μεγάλο κομμάτι του παλιού μονοπατιού που συνέδεε τα Ιωάννινα με την Άρτα.

Παρότι η επέκταση του μονοπατιού θα είναι και αυτή παρόχθια, όπως και στο μονοπάτι της Βίδρας, με τη ανάδειξη κατά μήκος του, παραποτάμιων αξιοθέατων και δραστηριοτήτων (κατασκηνώσεις, camper van, περίπτερα, τουρισμός της περιπέτειας

³⁸ Wikiloc, Trails of the World, <https://www.wikiloc.com/>

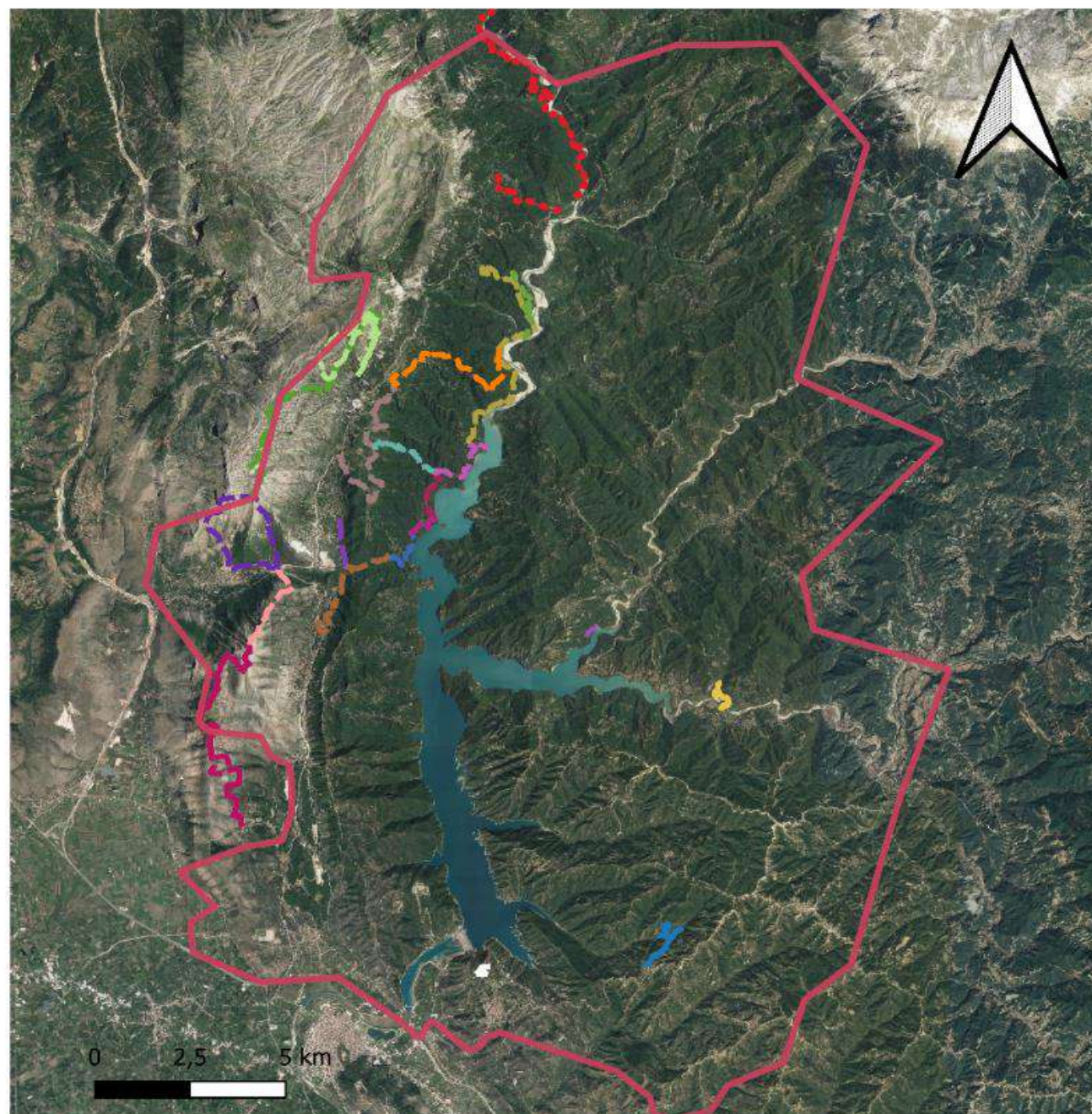
³⁹ Δήμος Άρτας, Σοφία Αναγνωστάκη, Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Λίμνης Πουρναρίου

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

κ.λ.π), κάθετες διαδρομές θα ενώνουν τα βασικό μονοπάτι με τους οικισμούς της Δ.Ε. Ξηροβουνίου & Δ.Ε. Βλαχέρνας.

Από την ανατολική πλευρά της Λίμνης Πουρναρίου, υπάρχει πυκνό δίκτυο αγροτικών δρόμων και σημείων ενδιαφέροντος, χωρίς όμως να υφίσταται αντίστοιχα ανεπτυγμένο δίκτυο μονοπατιών. Υφιστάμενα μονοπάτια εξυπηρετούν τον οικισμό Κλειστού, ή τους Καταρράκτες των Μελάτων στη θέση Πύργος. Επιπλέον η Δημοτική Κοινότητα Πέτα, έχει στο σχεδιασμό της την ανάπτυξη μικρού δικτύου μονοπατιών πέριξ του Παρατηρητηρίου στην κορυφή του Λόφου Πέτα, για την ανάδειξη της περιοχής και την προώθηση της περιπατητική αναψυχής.

Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση Τεχνητής Λίμνης Πουρναρίου

Χάρτης 9.

Μονοπάτια Ο.Χ.Ε. Λίμνης Πουρναρίου

□ Οριοθέτηση Ο.Χ.Ε. Λίμνης Πουρναρίου

Μονοπάτια

Υλοποιημένα Μονοπάτια- Εθνικές Προδιαγραφές

--- Μονοπάτι Βόδρας-Α2- Γέφυρα Τζερή-Σκούπα

--- Μονοπάτι Βόδρας- Α1- Γέφυρα Τζερή-Γέφυρα Πλάκας

--- Παλιά μονοπάτια- Απαιτούν Επεμβάσεις

--- Μονοπάτι Ροδαυγής - Αυλάκι-πολυκανο

--- Μονοπάτι Πέτα- Κλειστό-Παλάμπελο-Πηγαδούνα (κυκλική)

--- Μονοπάτι Κάτω Καλεντίνης- παρόχθιο μονοπάτι

--- Κόψα Αμμόταπου-Γκόλμπερνα

--- Διαδρομές στις κορυφές Ξηροβουνίου Άρτας

--- Κόμπος-Πτέρη

--- Αυλάκι της Λεύκας

--- Αβαρίτσα-Μοροί

--- Γκιούνα

--- Μάλος-Κόσκι Αμμοί

--- Γκιούνα

--- Μάλος-Πιστιανά

--- Δέση-Πολιοκοπριές

--- Μοροί-Δέση(Πιστιανά)

--- Πολιοκοπριές-Γκιούνα

--- Μάλος

--- Παπαστράτσια-Αβαρίτσα

--- Πλάισα-Αβαρίτσα

--- Κόψα Ξηροβουνίου Άρτας - Κεραίες Φανερωμένης

--- Δρόμος του κάστανου- Πιστιανά- Ροδαυγή

--- Κόψα-Κόψη Ξηροβουνίου

--- Καταράκτης στη θέση Πύργος

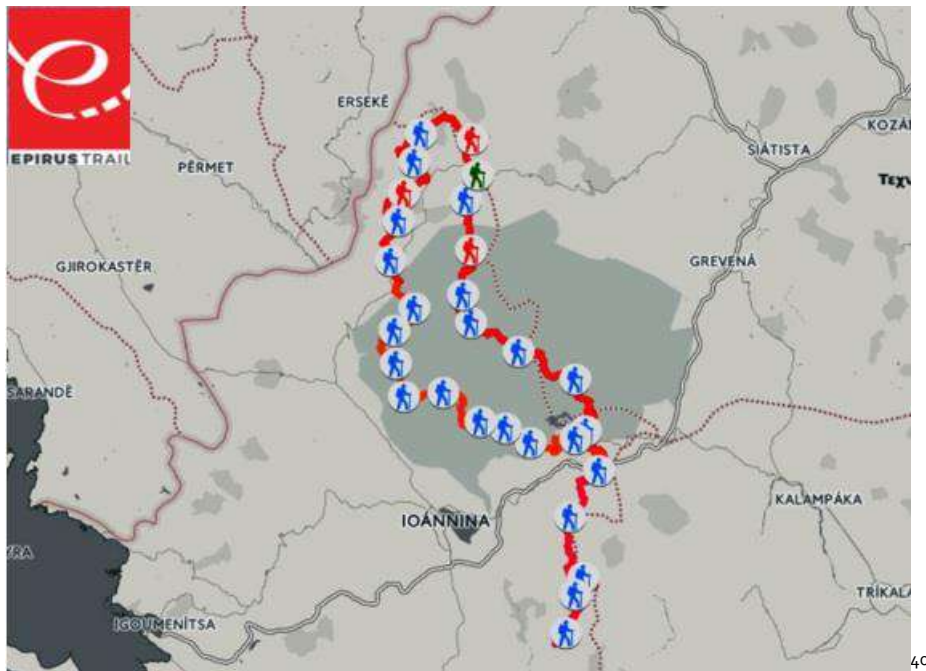
--- Γριμπού- Πύργος Τσουγκρί

Προτεινόμενα Μονοπάτια Δήμων

Μονοπάτι Νικολάου Σκουφό- Πέτα

Υπόβαθρο google satellite

Επιπλέον, η ανάπτυξη του δικτύου μονοπατιών της περιοχής μελέτης έχει συνέργεια με το γνωστό Epirus trail, ένα δίκτυο 370 km, στην περιοχή της Ηπείρου, (Χάρτης)

, το οποίο έχει κατεύθυνση από βορρά προς νότο, αρχίζοντας στο βορειότερο άκρο του από το όρος Γράμμο, στα σύνορα Ελλάδας- Αλβανίας, διασχίζοντας σε δύο κλάδους την Π.Ε. Ιωαννίνων, καταλήγοντας στα μέσα της συνολικής διαδρομής στο Μέτσοβο.

Από εκεί το υπόλοιπο μισό της διαδρομής διασχίζει τους οικισμούς:

Μέτσοβο- Ανθοχώρι- Συρράκο-Τσόπελα- Άγναντα, καταλήγοντας στο νοτιότερο άκρο της στον Καταρράκτη Αγνάντων.

Τόσο τα Άγναντα, όσο και ο Καταρράκτης Αγνάντων μπορούν να συνδεθούν με μικρού κόστους παρεμβάσεις με το υφιστάμενο μονοπάτι της Βίδρας, είτε με την ανάπτυξη του μονοπατιού Άγναντα- Γέφυρα Πλάκας στην αρχή του μονοπατιού, είτε μέσω της ανάπτυξης μονοπατιού για τη σύνδεση των οικισμών Καταρράκτης-Ράμια-Γέφυρα Τζαρή.

Οι παραπάνω επεμβάσεις σε συνδυασμό με τις παρεμβάσεις της Ο.Χ.Ε. για την ανάπτυξη των μονοπατιών της περιοχής, θα εξασφαλίσουν τη χωρική συνέχεια του Epirus trail, ολοκληρώνοντας μια διαδρομή από τα σύνορα Ελλάδας- Αλβανίας (Γράμμος) μέχρι την πόλη της Άρτας και τα παράλια του Αμβρακικού.

⁴⁰ Epirus Trail, <https://epirustrail.gr/>